

ORIVEDEN KAUPUNKI ESTEETTÖMYYSKARTOITUS 2019

Hanna Räsälä (RI AMK)

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	4
2	VUONNA 2011 KARTOITETUT KOHTEET	5
2.1	KAUPUNGITALO	5
2.1.1	Piha-alueet ja pääsisäänkäynti	5
2.1.2	Aula	7
2.1.3	Esteetön wc	8
2.1.4	Kulkuväylät	10
2.1.5	Hissi	10
2.1.6	Portaat ja käsijohteet	11
2.1.7	Tilat ja osastot	12
2.2	TERVEYSKESKUS	23
2.2.1	TERVEYSKESKUKSEN TILAT	23
2.2.2	VUODEOSASTO/TERVEYSKESKUS	30
2.2.3	NEUVOLA/TERVEYSKESKUS	32
2.3	HAMMASHOITOLA	36
2.3.1	Piha-alueet	36
2.3.2	Sisäänkäynnit	37
2.3.3	Sisätilat ja käytävät	41
2.3.4	Wc-tilat	43
2.4	PÄIVÄKOTI NIITTYKUKKA	44
2.4.1	Piha-alueet ja pääsisäänkäynti	44
2.4.2	Sisätilat	47
2.4.3	Wc-tilat	48
2.5	LIIKUNTAHALLI	51
2.5.1	Piha-alueet ja pääsisäänkäynti	51
2.5.2	Sisätilat	53
2.5.3	Portaat	58
2.5.4	Pukuhuoneet ja WC-tilat	61
2.6	UIMAHALLI	65
2.6.1	Piha-alueet ja pääsisäänkäynti	65
2.6.2	Käytävät	67
2.6.3	Esteetön wc	69
2.6.4	Pukuhuoneet	71
2.6.5	Allastila	75
2.7	YHTEISKOULU JA LUKIO	77
2.7.1	Piha-alueet	77
2.7.2	Sisäänkäynnit	79
2.7.3	Yhteiskoulu	83
2.7.4	Lukio	92
2.7.5	Turvallisuus	99
3	UUDET KOHTEET	100
3.1	VUOKKOKUJAN PÄIVÄKOTI	100
3.1.1	Piha-alueet	100
3.1.2	Sisäänkäynnit	102
3.1.3	Sisätilat ja käytävät	105
3.1.4	Pesutila ja esteetön wc	107
3.1.5	Käytävän esteetön wc	108
3.1.6	Muut wc-tilat ja hoitopöydät	109
3.2	ROVASTINKANKAAN KOULU	110
3.2.1	Piha-alueet	110

3.2.2	Sisääkäynnit	113
3.2.3	Kulkuväylät ja tilat	115
3.2.4	Portaat ja luiska	118
3.2.5	Hissi.....	121
3.2.6	Esteetön WC	122
3.3	KULTAVUOREN KOULU.....	124
3.3.1	Piha-alueet	124
3.3.2	Sisääkäynnit	126
3.3.3	Sisätilat ja kulkuväylät.....	128
3.3.4	Tilat.....	131
3.3.5	Hissi ja portaat.....	134
3.3.6	Esteetön WC	137
3.4	ERÄJÄRVEN KOULU JA PÄIVÄKOTI	140
3.4.1	Piha-alueet	140
3.4.2	Sisääkäynnit	142
3.4.3	Käytävät ja sisätilat	146
3.4.4	Tilat.....	147
3.4.5	Esteetön WC	149
3.5	ORIVARSAN PÄIVÄKOTI	152
3.5.1	Piha-alueet	152
3.5.2	Sisääkäynnit	155
3.5.3	Sisätilat ja käytävät	160
3.5.4	Portaat.....	161
3.5.5	Esteettömät WC/pesutilat	162
4	MITOITUSOHJEET.....	165

1 JOHDANTO

Tämä esteettömyyskartoitus on toteutettu ProSolve Oy:n toimesta kesän ja syksyn aikana vuonna 2019. Edellinen esteettömyyskartoitus Orivedellä on suoritettu vuonna 2011 ja sen on tehnyt Oriveden kaupungin vanhus- ja vammaisneuvosto, fysioterapeutit Katri Kilpijoki ja Jaakko Tyni.

Tämän esteettömyyskartoituksen tavoitteena oli kartoittaa yhteensä 12 kohdetta. Kohteista 7 oli kartoitettu vuonna 2011 tehdyn esteettömyyskartoituksen yhteydessä ja 5 uutta kohdetta, joita ei ole aikaisemmin kartoitettu.

Tässä esteettömyyskartoituksessa on keskitytty kohteiden pääkohtiin. Kaikki yksittäisiä tiloja ei ole kartoitettu tarkasti. Jo aiemmin kartoitettujen kohteiden osalta tässä kartoituksessa on tarkasteltu, onko vuonna 2011 ehdotettuja toimenpiteitä toteutettu. Lisäksi on kirjattu muita huomioita, joita kohteissa käynneillä on havaittu. Kaikkien kohteiden osalta toimenpide-ehdotukset on kirjattu yhteenvetoiksi kunkin osa-alueen jälkeen. Jo kartoitettujen kohteiden osalta esille nousi uusia korjausehdotuksia, joita ei oltu huomioitu aiemmassa kartoituksessa. Osa aiemmin kartoitetuista kohteista oli kartoitettu talvella, joten piha-alueiden osalta muutamia täydennyksiä tuli, kun kartoitus voitiin suorittaa sulan maan aikaan. Joitakin tiloja ei ollut kartoitettu aiemmassa kartoituksessa ja kartoitusta on nyt täydennetty näidenkin osalta.

Kappaleeseen 2 on koottu vuonna 2011 kartoitetut kohteet. Kohteiden osalta on kirjattu aiemmassa kartoituksessa esiin nostetut toimenpide-ehdotukset ja kirjattu, onko toimenpiteet tehty. Lisäksi on kirjattu muita huomioita ja puutteita sekä kirjattu loppuun kaikki toimenpide-ehdotukset (sisältäen myös aiempaan kartoitukseen kirjatut asiat, joita ei ole korjattu).

Kappaleeseen 3 on koottu aiemmin kartoittamattomat kohteet. Kohteiden esteettömyyttä on tarkasteltu yleisellä tasolla. Kaikkia yksittäisiä tiloja ei ole mitattu. Kartoituksessa on keskitytty kohteeseen saapumiseen ja piha-alueeseen, sisäänkäynteihin sekä kohteessa liikkumiseen ja toimimiseen. Tekstiosissa on tarkasteltu esteettömyyden toteutumista ja toimenpide-ehdotukset on koottu kappaleiden loppuun yhteenvedoksi.

Leikkialueen osalta on tehty esteettömyyskartoitus, jossa on tarkasteltu leikkialueen esteettömyyttä. Leikkialueen välineiden turvallisuusstandardit on koottu SFS:n käsikirjaan 143 Leikkikenttävälineet. Esteettömyyskartoituksessa ei ole tarkasteltu laajasti leikkialueen turvallisuuteen liittyviä määräyksiä ja niiden toteutumista. Vastuu leikkialueen turvallisuudesta on omistajalla ja ylläpitäjällä.

Toimenpide-ehdotukset perustuvat Invalidiliiton ESKEH-hankkeessa laadittuun esteettömyyden arviointimenetelmään. Toimenpide-ehdotukset ovat suosituksia ja ehdotuksia, joilla voidaan edistää esteettömyyden toteutumista. Osa toimenpide-ehdotuksista on helppoja toteuttaa, mutta osa vaatii tarkempaa suunnittelua ja peruskorjausta. Vaaraa aiheuttavat toimenpide-ehdotukset tulee mahdollisuuksien mukaan korjata mahdollisimman pian. Toimenpide-ehdotuksiin on koottu kartoituksessa esiin nousseita asioita. Toimenpide-ehdotusten toteutuksessa voidaan huomioida kohteen omat käytännöt ja tarpeet. Toimenpide-ehdotuksissa on voitu esittää toimenpiteitä, joiden tarvetta kohteessa ei ole (esimerkiksi ovikellot, jotka eivät ole käytössä, mahdollisesti jo olemassa olevat järjestelyt ja käytännöt, joilla esteettömyyttä on jo parannettu). Päiväkotien ja koulujen osalta tilojen käyttäjät ovat lapsia, jolloin tarvittavat mitoitusohjeet ovat pienempiä. Tiloja käyttävät kuitenkin myös aikuiset, jolloin tilojen tulee mitoituseltaan soveltua kaikille.

Raportin loppuun on koottu mitoitusohjeita. Toimenpide-ehdotusten toteuttamisessa tulee huomioida mitoitusohjeita sekä rakennusmääräyksiä.

2 VUONNA 2011 KARTOITETUT KOHTEET

2.1 KAUPUNGITALO

2.1.1 Piha-alueet ja pääsisäänkäynti

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

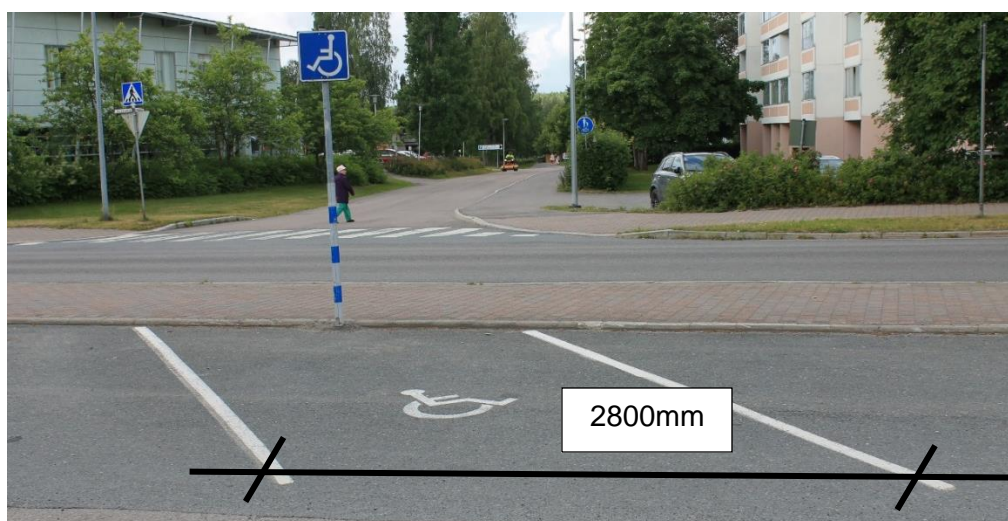
-

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Pääsisäänkäynnin edustalla oleva LE-autopaikka on liian kapea. LE-autopaikalle tarvittava leveys on 3600mm. Paikan viereen jää kuitenkin vapaata tilaa (paikan oikealla puolelle ei ole toista paikkaa).

Kuva1. LE-autopaikka on liian kapea. Tarvittava leveys on 3600mm.

Pääsisäänkäynnille johtavalla reitillä on suojatien jälkeen reunakiveys, jota on luiskattu suojatien kohdalla. Luiskaus on jyrkkä ja sen kaltevuus on 25% (suositus luiskauksille 8%). Reitti nousee suojatieltä pääsisäänkäynnille.

Kuva2. Jyrkkä luiskaus suojatien kohdalla.

Pääsisäänkäynnin yhteydessä opasteet on sijoitettu suoraan ulko-oveen lasipintaan. Opasteita on sijoitettu myös suoraan automaattisesti avautuvaan oveen, josta opasteen lukeminen läheltä ei onnistu. Ulko-oven edustalla oleva ritilä oli kartoituksen teon aikaan huonosti paikallaan ja se nousi hieman, kun ritilän päälle astui. Tuulikaapissa oleva matto oli myös huonosti paikallaan ja maton reunaan jäi rako, jonka takia korkeuseron kynnyksen kohdalla kasvaa liian suureksi.

Kuva3. Suoraan lasiin sijoitettuja opastetekstejä on hankala hahmottaa. Automaattisesti avautuvaan oveen sijoitettuja opasteita ei pääse lukemaan läheltä.

Kuva4. Tuulikaapin matto oli huonosti paikallaan.

Korjausehdotukset

- LE-autopaikan leventäminen (leveys vähintään 3600mm)
- Suojatien vieressä olevan luiskauksen madaltaminen mahdollisuuksien mukaan.
 - o Luiskausta voi pidentää hieman suojatielle päin, mutta ilman mittavampaa maan pinnan muotoilua tai asfaltointia tasoeroa ei saa madallettua 8%:iin. Pienikin loivennus kuitenkin helpottaisi kulkemista ja mahdollisen isomman asfaltointi- tai pihaurakan yhteydessä tasoeroa voidaan korjata
- Opastuksen parantaminen pääsisäänkäynnillä; ei huonosti hahmotettavia opasteita suoraan lasipintojen taakse. Opasteiden siirtäminen pois automaattisesti avautuvista ovista
- Ritolän kiinnittäminen paremmin sisäänkäynnin edustalla ulkopuolella
- Tuulikaapin maton siirtäminen ja kiinnittäminen paikalleen

2.1.2 Aula

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Infopisteen palvelutiskin mallia tulisi muokata siten, että pyörätuolin käyttäjälle olisi alempi kirjoitustaso 670 mm korkeudella, sekä siihen kuuluva riittävä polvitila
 Tilapalveluiden mukaan muutosta on mahdotonta toteuttaa.
 → Neuvonta- ja infopisteitä tulevaisuudessa suunniteltaessa on huomioitava, että palvelutiskit soveltuvat myös pyörätuolin käyttäjille
- Työajanseurantalaitteen sijoitusta laskemalla se soveltuisi pyörätuolin käyttäjälle

Korjaukset

- **Palvelutiskiä ei ole muokattu**
- **Työajanseurantalaitetta ei ole laskettu alemmas**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Pääaulaan on sijoitettu opaste. Opasteeseen ei ole merkitty esteettömiä reittejä. Opasteen kohdalta puuttuu kohdevalaisin. Palvelutiskin yhteyteen on sijoitettu opasteita lasin taakse. Opasteisiin muodostuu heijastusta. Palvelutiskillä ei ole käytettävissä induktiosilmukkaa.

Kuva5. Pääaulan opasteita. Opastetulusta puuttuu merkinnän esteettömiä reiteistä. Lasin taakse sijoitettuihin opasteisiin muodostuu heijastusta.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen; ei huonosti hahmotettavia opasteita suoraan lasipinnoille
- Esteettömien reittien opastaminen; opasteiden sijoittaminen rakennuksen ulkopuolelle, opasteiden sijoittaminen opastetauluun/aulaan pääsisääntäytymään yhteyteen
- Kohdevalon asentaminen opastetauluun (valaistusvoimakkuussuositus 500lux)
- Palvelutiskin madallus peruskorjauksen yhteydessä (alin taso 670mm)
- Siirrettävän induktiosilmukan hankkiminen palvelutiskille, jota voidaan käyttää tarvittaessa myös kirjastossa
- Työajanseurantalaitteen laskeminen matalammalle (sopiva taso 850mm)

2.1.3 Esteetön wc

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Toinen vaatesäilytys koukku 1,2m korkeudelle lattiasta.
- Bideesuihku ja hätäkutsu
- Lavuaarin peili alkaen 0,85m lattiatasosta ja valaistusvoimakkuudeksi 300lx

Korjaukset

- + Vaatesäilytyskoukku on asennettu
- + Bideesuihku ja hätäkutsu on asennettu
- **Käsienpesualtaan yläpuolella olevaa peiliä ei ole laskettu**
- **Valaistusvoimakkuudessa puutteita**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Tila-opaste on sijoitettu suoraan oveen. Opaste tulee sijoittaa myös oven avautumispuolelle seinään noin silmien korkeudelle. Wc-istuimen vasemmalla puolella seinässä on wc-paperiteline, joka ei ole käytössä. Teline vähentää vapaata tilaa wc-istuimen vieressä. Wc-istuimen yhteydessä olevaan käsitukeen on kiinnitetty wc-paperirulla paksulla ketjulla. Ketju ja paperirulla tekevät käsituesta painavan kääntää. Ala-asennossa rulla on maassa. Hälytysjärjestelmän naru oli solmittu käsitukeen. Narua ei saa solmia, sen tulee ulottua maahan asti. Tilassa on poljentaroskis.

Kuva6. Wc-paperi on sijoitettu painavalla ketjulla käsitukeen. Hälytysjärjestelmän naru oli solmittu toiselle puolelle käsitukeen.

Käsipyyheautomaatti on sijoitettu oven viereen. Suositeltavaa on, että pyyhe on käytettävissä altaan vieressä (ei vaadi siirtymistä).

Esteettömyyskartoituksen yhteydessä havaittiin halkeamia sekä seinärakenteiden nurkkasaumoissa että lattian rajassa. Seinärakenteen kunto kannattaa tarkistaa.

Kuva7. Wc-tilan takaseinässä on halkeamia. Seinärakenteen kunto kannattaa tarkistaa.

Korjausehdotukset

- Opasteen sijoittaminen oven avautumispuolelle seinään (1400-1600mm)
- Käytöstä poistetut wc-paperitelineen irrottaminen seinästä, jotta saadaan lisää vapaata tilaa wc-istuimen viereen
- Wc-paperin sijoittaminen wc-paperitelineeseen käsitukeen, ketjun ja painavan rullan poistaminen käsituesta
- Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
 - Hätkäksun testaaminen säännöllisesti
- Käsienpesualtaan yläpuolella olevan peilin laskeminen alkamaan altaan yläreunasta
- Suositellaan käsipyyheautomaatin siirtämistä altaan viereen ja asentamista korkeudelle 900mm
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen (suositus 300lux)
- (Wc-tilan seinärakenteiden tarkistaminen)

2.1.4 Kulkuväylät

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Painavien ovien sähköinen avausmekanismi helpottaisi tiloissa liikkumista.
- Tarranauhan lisääminen suuriin lasipintoihin varoittaa näkövammaista näkymättömästä esteestä

Korjaukset

- **Sisätiloihin ei ole asennettu ovien sähköisiä avausmekanismeja. Palo-ovet ovat raskaat avata ja ne vaikeuttavat sisätiloissa liikkumista**
- **Kohteessa on lasipintaisia ovia, joita ei ole merkitty kontrastimerkinnöillä**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Sisätilat sijaitsevat kolmessa kerroksessa. Kerrosten välillä pääsee kulkemaan sekä hissillä että portaita. Esteettömiä reittejä ei ole opastettu. Reittien varrella on painavia palo-ovia, joissa osassa on liian korkea kynnyks. Palo-ovet ovat raskaita avata. Osa tiloista on lukittuja ja tiloihin pääsee vain henkilökunnan edustajien kanssa, jolloin tiloihin ei pääse ylipäätään itsenäisesti.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen esteettömille reiteille; opastuksen lisääminen ulos ja sisäänuloaulaan
- Kynnysten poistaminen tai luiskaaminen esteettömiltä reiteiltä. Esteettömät reitit järjestettävä kaikkiin toimintoihin
- Esteettömillä kulkureiteillä olevien palo-ovien varustaminen automaattisella oven avauspainikkeella
- Lasipintojen kontrastimerkintä

2.1.5 Hissi

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Hissin ulkopuolella oleva tilauspainike tulisi olla koholla ja erottua hyvin taustastaan
- Poistumiskerroksen painikkeen merkitseminen
- Peruutuspeili

Korjaukset

- + Peruutuspeili on asennettu
- **Kutsupainiketta ei ole korjattu**
- **Uloskäyntikerroksen painiketta ei ole muokattu**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Hissikorin sisältä puuttuu merkintä poistumiskerroksen painikkeesta. Painike tulee erottaa muista painikkeista esimerkiksi vihreällä värillä. Toisesta kerroksesta puuttuu opasteet hissille sekä opasteet hissiltä eri toimintoihin

Korjausehdotukset

- Kutsupainikkeen korjaaminen erottumaan kontrastina seinästä
- Uloskäyntikerroksen painikkeen korjaaminen erottumaan kontrastina muista painikkeista
- Opastuksen lisääminen hissille ja eri toimintoihin hissien yhteyteen

2.1.6 Portaat ja käsijohteet

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Porrasaskelmien hahmottamisen helpottamiseksi askelmien reunaan olisi hyvä asentaa liukuestetarrat, joka erottaa kontrastillaan askelmat toisistaan
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen

Korjaukset

- + Porrasaskelmien etureunaan on sijoitettu kontrastiraidat valtuustosalin aulaan johtaviin portaisiin
- **Valistusvoimakkuus on liian heikko erityisesti portaan alkamis- ja päättymiskohdissa**

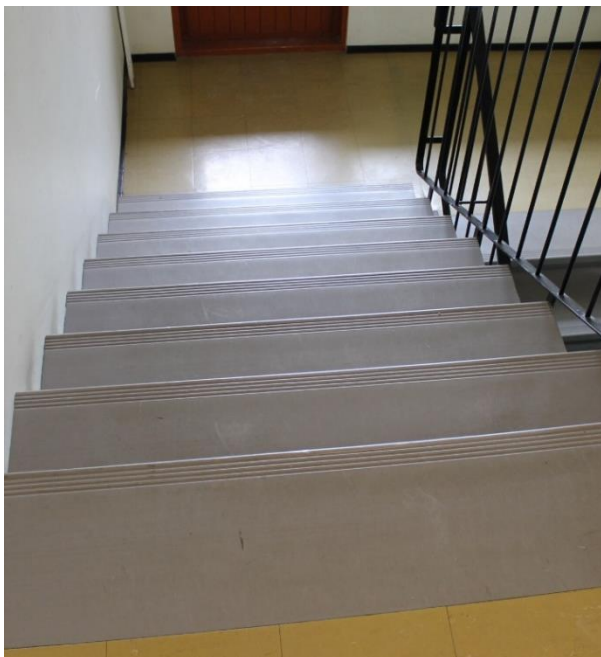
Muut huomiot ja korjausehdotukset

Portaiden käsijohteet eivät ulotu riittävän pitkälle yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan. Portaiden alkamis- tai päättymiskohtaa ei ole merkitty kontrastina lattiaan. Portaiden hahmottamista voidaan parantaa lisäämällä lattiaan kontrastiraidat portaan alkamis- ja päättymiskohtaan. Porras on eri materiaali kuin lattia, mikä auttaa portaiden hahmottamisessa.

Kuva8. Portaan alkamiskohtaa ei ole merkitty kontrastina lattiaan. Portaiden hahmottaminen voi olla hankalaa (portaat eivät erotu ympäristöstä).

Hallinnon tiloihin johtavista portaista puuttuu värikontrastina erottuvat kontrastiraidat sekä toiselta puolelta käsijohde.

Kuvat 9. Porrasaskelmista puuttuu värikontrastina erottuvat kontrastiraidat ja toiselta puolelta käsijohde. Oikeanpuoleisessa kuvassa käsijohde ei ulotu riittävän pitkälle.

Korjausehdotukset

- Valaistusvoimakkuuden parantaminen portaissa erityisesti portaiden alkamis- ja päättymiskohdissa (suositus 500lux)
- Portaalan alkamis- ja päättymiskohdan merkitseminen kontrastimerkinnällä lattiaan erityisesti kohdissa, joissa portaat eivät muuten hahmotu ympäristöstä
- Käsijohteiden korjaaminen, jotta ne ulottuvat 300mm sekä portaalan alkamis- että päättymiskohdan yli
- Hallinnon siivessä oleviin portaisiin kontrastiraidat ja käsijohde myös toiselle puolelle porrasta.

2.1.7 Tilat ja osastot

2.1.7.1 Tekniset palvelut (alakerrassa)

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

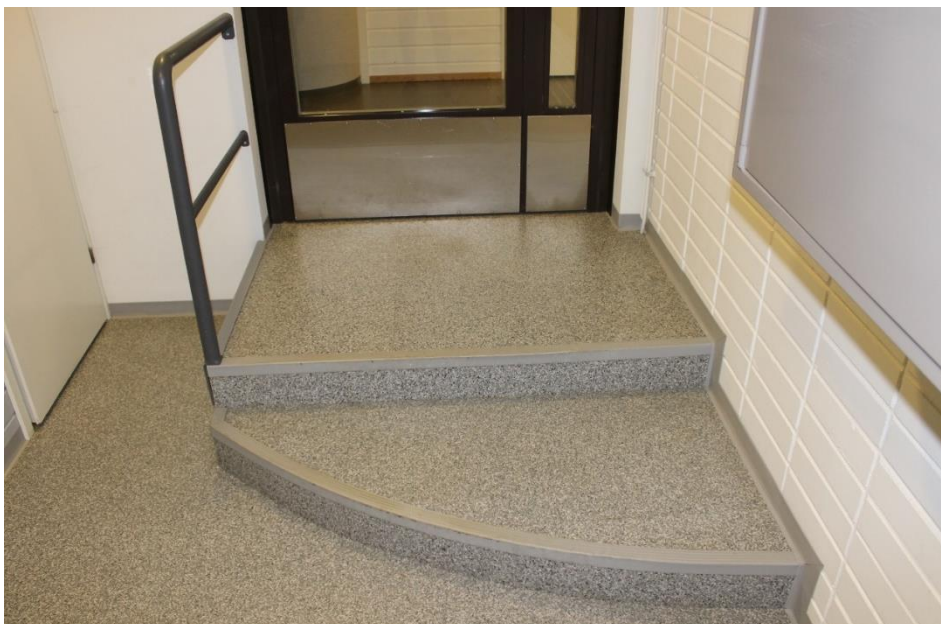
- Vaihtoehtoina on luiskan rakentaminen sisäoven jälkeisten askelmien yli tai ulkosisäänkäynnille
- Sisäportaiden askelmat tulisi erottaa toisistaan liukuestetarroilla
- Invasisäänkäynnin opastus puuttuu
- Inva-opastus kansalaisopiston tilojen kautta

Korjaukset

- **Sisäänkäyntiä ei ole korjattu**
- **Sisäportaisiin ei ole asennettu kontrastiraitoja**
- **Vaihtoehtoista reittiä ei ole opastettu**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Suoraan ulkoa teknisen palvelun tiloihin johtava sisäänkäynti ei ole esteetön. Tilaan on sisäkautta ta-sanne ja porraskaskel. Portaasta puuttuu käsijohde toiselta puolelta (paloposti rajoittaa käsijohteen asennusta). Porraskaskelmista puuttuu kontrastiraidat. Sisätiloissa tilaan johtava ovi on lukossa ja tiloihin pääsyä varten oven yhteydessä on ovikello. Ovikello on liian korkealla.

Kuva10. Käsijohde puuttuu toiselta puolelta porrasta. Porrasaskelmista puuttuu värikontrastina erottuvat raidat porrasaskelmien etuosasta.

Tiloihin pääsee portaatonta reittiä sisäkautta kansalaisopiston kautta, jonne on ulkoa luiskattu sisäänkäynti. Reittiä ei pääse kulkemaan omatoimisesti eikä sitä ole opastettu.

Korjausehdotukset

- Sisäänkäynnin korjaaminen esteettömäksi tai vaihtoehdoisen reitin järjestäminen ja opastaminen
 - o Vaihtoehtona siirrettävän luiskan järjestäminen tilaan, jolloin se voitaisiin tarvittaessa siirtää portaan päälle ja mahdollistaa esteettömämpi pääsy tilaan. Tilaan pääsy vaatii ovikellon soittamista, jolloin henkilökunta voi auttaa
- Ovikellon laskeminen (suositus 850mm)
- Kontrastiraitojen asentaminen porrasaskelmiin
- Käsijohteiden asentaminen myös toiselle puolelle porrasaskelmia
 - o Paloposti rajoittaa käsijohteen asentamista ja käyttämistä. Mahdollisuuksien mukaan palopostia tulee siirtää, jotta saadaan käsijohde asennettua

2.1.7.2 Kansalaisopisto ja markkinointi

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Invapaikan lisääminen sisäänkäynnin läheisyyteen.
- Käsijohteiden lisääminen luiskan molemmin puolin sekä tasanteelle.
- Ovikellon laskeminen alemmaksi, tai korvaaminen ovipuhelimella.
- Inva-luiskaan liukkaudenestomatto talvikaudelle
- Ulko-oven kynnykseen luiska

Korjaukset

- **LE-autopaikkaa ei ole sijoitettu sisäänkäynnin yhteyteen**
- **Käsijohteita ei ole asennettu luiskan tai portaiden yhteyteen, tasanteelle ei ole asennettu kaidetta**
- **Ovikelloa ei ole laskettu, ovipuhelinta ei ole asennettu**
- **Liukkaudenestomatosta ei saatu tietoa**
- **Kynnystä ei ole luiskattu**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Opasteet on sijoitettu oveen ja suoraan lasipinnalle mustalla tekstillä. Opastusta on hankala hahmottaa. Luiska on kaltevuudeltaan hieman sallittua jyrkempi. Luiskan leveys on hieman alle 900mm, mikä olisi sopiva leveys luiskalle.

Kuva11. Luiskasta ja portaista puuttuu käsijohteet ja tasanteelta kaide.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen; ei huonosti hahmotettavia opasteita suoraan lasipinnoille
- LE-autopaikan sijoittaminen sisäänkäynnin yhteyteen
- Käsijohteiden asentaminen luiskan ja portaiden yhteyteen, tasanteelle kaide
- Ovikellon asentaminen matalammalle (suositus 850mm)
- Luiskaan liukkaudenestomatto
- Kynnyksen luiskaaminen

2.1.7.3 Asumispalvelut

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Kynnysten loiventaminen
- Ovisummerin laskeminen
- Automaattiovi

Korjaukset

- **Kynnyksiä ei ole loivennettu**
- **Ovisummeria ei ole laskettu**
- **Oveen ei ole asennettu automaattista oven avausmekanismia**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Asumispalveluihin on sisäänkäynti ulkokautta. Opaste on sijoitettu valkoisella tekstillä suoraan lasipintaan. Opastetta on hankala hahmottaa. Oven edessä on pieni tasanne. Laatoituksen ja ritilän välinen tasoero on liian korkea. Tasanne oven edessä on liian pieni. Tuulikaappi on ahdas, jos sisäovi on kiinni. Sisäovi oli lukittu aukiasentoon. Ovet ovat raskaat avata. Palvelutiskille ei ole vaihtoehtoisista esteettöntä reittiä (sisäkautta pääsee, mutta reitillä on liian kapea oviaukko ja reitti kulkee toimistotilojen kautta, eikä ole toiminnallisesti käytettävissä).

Kuva12. Asumispalveluiden sisäänkäynnin yhteydessä on korkea tasoero.

Korjausehdotukset

- Sisäänkäynnin muuttaminen esteettömäksi
 - o vaatii tarkempaa suunnittelua; tasanteen isontaminen, ovien keventäminen, tuulikaapin muokkaaminen
- Opastuksen kontrastin parantaminen
- Kynnysten madaltaminen (korkeintaan 20mm)
- Ovisummerin asentaminen matalammalle (850mm)

2.1.7.4 Kirjasto

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Luiskat molemmin puolin kynnystä
- Palvelutiskin reuna kulkuväylällä; siirto tai pyöristys

Korjaukset

- + Kynnys on luiskattu
- + Palvelutiski/portit on korjattu

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Lastenosastolla kirjoja on sijoitettu vanhoihin putkahuoneisiin. Näihin huoneisiin on ollut kynnys/tasoero, joka on luiskattu. Luiskausta ei ole merkitty lattiaan. Lastenosastolla ”Karuselli” -huoneeseen on liian korkea kynnys.

Kuva13. Kirjastossa on lastenosastolla huoneisiin luiskattu kulkuväylä, jota ei ole merkitty.

Käytöstä poistetun porraskäytävän yhteydessä on kulkuväylällä vino rakenne, jota voi olla hankala hahmottaa ja joka voi aiheuttaa törmäysvaaraa. Rakenne tulee kontrastimerkitä.

Kuva14. Kirjastossa kulkuväylällä on vino rakenne, jota voi olla hankala hahmottaa ja joka voi aiheuttaa törmäysvaaran.

Kirjaston palautusluukku on sijoitettu rakennuksen takapuolelle. Reitti on opastettu ja opasteet on sijoitettu pääsisäänkäynnille. Palautusluukulle ei kuitenkaan ole esteetöntä pääsyä.

Kuva15. Kirjaston palautusluukulle ei ole esteetöntä pääsyä. Tasanne ja luiska ovat liian pienet.

Korjausehdotukset

- Lasten osastolla kontrastimerkinnot lattiaan luiskattujen tasoerojen kohdalle. Merkinnäksi käy huomioraitatarra.
- Kynnysten poistaminen tai madaltaminen (kynnykset korkeintaan 20mm)
- Kulkuväylällä olevan rakenteen kontrastimerkintä (vanhan porrarakenteen yhteydessä **(törmäysvaara)**)
- Esteettömän palautusluukun järjestäminen

2.1.7.5 Sosiaali- ja terveystalvelut

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Kynnysten loiventaminen
- Oven automatisointi
- Ovisummerin laskeminen
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen

Korjaukset

- **Yhden huoneen osalta ovea on muutettu, muuten korjauksia ei oviin ole tehty**
- **Oveen ei ole asennettu automaattista oven avausmekanismia**
- **Ovisummeria ei ole laskettu**
- **Valaistusvoimakkuudessa on edelleen puutteita**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Pääaulasta tilaan johtavalle ovelle opasteet on sijoitettu valkoisella tekstillä suoraan lasipintaan. Opasteita on hankala hahmottaa.

Kuva16. Suoraan lasiin sijoitettua opastetta on hankala hahmottaa.

Korjausehdotukset

- Ovien kynnysten poistaminen tai madaltaminen (20mm)
- Automaattinen oven avausmekanismi pääaulasta
- Ovisummerin laskeminen alemmas (850mm)
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen (suositus 300lux)

2.1.7.6 Valtuustosali ja valtuustosalin aula

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Luiska puhujankorokkeelle
- Kynnysten madaltaminen/poistaminen
- Vaatenaulakkoon alemmalla tasolla olevia vaatenauloja

Korjaukset

- + Korokkeelle on rakennettu siirrettävä luiska, jota säilytetään korokkeella
- **Kynnyksiä ei ole madallettu tai poistettu**
- **Matalammalle sijoitettuja vaatenaulakoita ei ole asennettu**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Valtuustosaliin on ulkoa opastus oman sisäänkäynnin kautta. Sisäänkäynti ei ole esteetön. Esteetön kulku on pääsisäänkäynnin ja hissien kautta, mutta reitille ei ole opastusta ulkoa. Hissillä pääsee toiseen kerrokseen, josta pääsee palo-oven kautta valtuustosalin aulaan. Palo-ovi on liian raskas avata eikä sen yhteydessä ole opastetta.

Induktiosilmukkaa ei kartoituksen perusteella valtuustosalissa ole (ei opastetta).

Kuva17. Valtuustosaliin on opastus ulkoa, mutta reitti ei ole esteetön.

Korjausehdotukset

- Opastus esteettömälle (portaattomalle) reitille ulos pääsisäänkäynnin ja hissien kautta
- Hissin edustalla olevan palo-oven keventäminen tai automaattisen avausmekanismin asentaminen (2krs)
- Opastuksen lisääminen reitille toiseen kerrokseen
- Kynnysten poistaminen tai madaltaminen (kynnykset korkeintaan 20mm)
- Vaatenaulakoiden asentaminen myös matalammalle (1200mm)
- Induktiosilmukan asentaminen valtuustosaliin

2.1.7.7 Nuorisotila

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Opastus nuorisotiloihin
- Käsijohteen lisääminen ja sen jatkaminen 300mm ylätasanteen yli
- Valaistuksen lisääminen ulkoportaikkoon sekä sisätiloihin
- Kellarikäytävään johtavan oven kynnyksen poistaminen
→ palo-ovi, ei voida poistaa

Korjaukset

- + Palo-oven yhteyteen on asennettu siirrettävä luiska
- + Käsijohde on asennettu myös toiselle puolelle portaita
- **Käsijohdetta ei ole korjattu**
- **Opastusta ei ole lisätty**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Nuorisotilaan pääsee ulkokautta portaita ja sisäkautta hissien ja kellarin kautta. Hissiin tarvitaan erillinen avain, jolloin reittiä ei voi käyttää omatoimisesti. Esteettömästä reitistä ei ole opastetta pääaulassa eikä ulkoportaiden yhteydessä.

Ulkoportaiden porrasaskelmasta on lohjennut iso pala. Portaiden kontrasti on huono. Käsijohde loppuu liian aikaisin portaan alkamis- ja päättymiskohdassa.

Korjausehdotukset

- Opastus esteettömästä reitistä pääaulaan ja ulos sekä tieto, keneen voi olla tarvittaessa yhteydessä hissien käyttämistä varten
- Portaasta lohjelleen kohdan korjaaminen
- Porrasaskelmien kontrastin parantaminen
- Käsijohteen korjaaminen ulottumaan 300mm yli portaalan alkamis- ja päättymiskohdan
- Käsijohde kahdelle tasolle (700 ja 900mm)

Kuva18. Porrasaskelmasta on lohjennut pala.

Kuva19. Porrasaskelmat erottuvat huonosti kontrastina toisistaan. Käsijohde ei ole riittävän pitkä.

2.1.7.8 Eläinlääkäri

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Ei kartoitettu

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Sisäänkäynnin läheisyydessä ei ole LE-autopaikkaa. Kulkuväylä viettää jyrkästi sisäänkäynnille päin. Oven yhteydessä oleva kynnyks on liian korkea. Oven vapaatila on 30mm liian kapea. Tuulikaappi on täynnä tavaraa, jolloin siihen ei jää riittävästi vapaata tilaa.

Kuva20. Tuulikaappi on täynnä tavaraa, tuulikaappiin ei jää vapaata tilaa.

Korjausehdotukset

- LE-autopaikan sijoittaminen sisäänkäynnin läheisyyteen
- Kynnyksen luiskaaminen
- Tuulikaapin tyhjentäminen ylimääräisistä tavaroista

2.1.7.9 Toisen kerroksen tilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Ei kartoitettu

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden tilaopasteet on sijoitettu suoraan lasioviin. Palolasissa suoraan oveen merkityn tekstin kontrasti on parempi, kuin kirkaalla lasipinnalla. Tilaan johtava ovi on painava palo-ovi. Ovi on riittävän leveä ja kynnyks on riittävän matala. Ovi on lukossa ja oven ulkopuolella on ovikello/ovipuhelin, jolloin asiakaskäytössä oven automaattiselle avausmekanismille ei ole tarvetta.

Hallinto

Hallinnon tilat sijaitsevat toisessa kerroksessa. Tilaan johtava ovi on lukossa. Oven yhteydessä on ovikello/ovipuhelin ja opaste. Tarvittaessa toiseen kerrokseen pääsee hissillä. Reitti kulkee palkanlaskennan kautta. Reittiä ei ole opastettu ja sen varrella on lukittu ovi, joten esteetön reitti vaatii saattajan.

Hallinnon tiloissa on opasteiden eteen sijoitettu penkkejä. Tällöin opastetta ei pääse lukemaan läheltä.

Kuva 21. Penkit on sijoitettu opasteet eteen eikä opastetta pääse lukemaan läheltä.

Korjausehdotukset

- Esteettömän reitin kuvaus pääaulaan. Reitti vaatii saattajan, mutta asiasta tulee olla opastus
- Penkkien siirtäminen pois opasteiden edestä

2.2 TERVEYSKESKUS

2.2.1 TERVEYSKESKUKSEN TILAT

2.2.1.1 Piha-alueet ja pääsisäänkäynti

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Sisäänkäynnin läheisyyteen invapysäköintipaikka
- Pääsisäänkäynnin eteen penkki, mielellään katoksen alle

Korjaukset

- + Sisäänkäynnin läheisyyteen on asennettu LE-autopaikka (liikuntaesteisille varattu autopaikka)
- + Pääsisäänkäynnin eteen on sijoitettu penkki

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Terveyskeskuksen opaste on sijoitettu kevyen liikenteen väylän viereen reitille sisäänkäynnille. Opasteesta puuttuu sisäänkäynnin edustalle sijoitetut LE-autopaikat. Opasteesta puuttuu myös neuvolan sisäänkäynti. Vuodeosaston edustalle on merkitty LE-autopaikka väärään kohtaan. Kohteesta löytyy apuvälinelainaamo ja kappeli. Näitä ei ole sijoitettu opasteeseen.

Kuva 22. Terveyskeskuksen opaste.

Sisäänkäynnille johtaa kevyen liikenteen väylä. Väylä ylittää pihatien, joka johtaa vuodeosastolle päin. Ylituskohtaan ei ole sijoitettu suojatietä.

Sisäänkäynnille on järjestetty 2 LE-autopaikkaa kadun varteen. Paikat on merkitty maahan maalamalla sekä osoitettu ISA-tunnuksella kyltissä. Kyltin yhteydessä ei ole merkintää, että kuinka monta autopaikkaa on. LE-autopaikan vieressä kevyen liikenteen väylän ja ajoradan välinen koroke on korkea eikä sitä ole luiskattu. Kulku LE-autopaikoilta sisäänkäynnille on ajoradan kautta. Ajorata johtaa

sisäänkäynnille sekä kääntöpaikalle. Toiset LE-autopaikat on sijoitettu parkkipaikalle sekä vuodeosaston edustalle sisäpihalle. Sisäpihan LE-autopaikkoja ei ole merkitty maahan maalauksilla.

Kuva 23. Suojatie puuttuu. Ajoradan viereen on sijoitettu LE-autopaikat. Reunakivetystä ei ole luis-kattu paikkojen vierestä.

Kuva. Opasteesta puuttuu LE-autopaikkojen määrä. LE-autopaikkojen viereen sekä sisäänkäynnille on sijoitettu penkit. Pääsisäänkäynnin edessä on pieni tasoero/epätasaisuus oven edessä, mikä hankaloittaa ovesta kulkemista erityisesti pienipyörällisen apuvälineen tai parien kanssa.

LE-autopaikkojen yhteyteen sekä sisäänkäynnille on sijoitettu penkit. Pääsisäänkäynnin yhteydessä on kynnyks. Ulko-oven edustalla on laatoitus. Laatoituksen ja kynnyksen väliin jää betonipinta (noin 15cm), joka on laatoituksen pintaa alemmalla. Kynnyks on sisäpuolelta mitattuna 20mm (suosituksen mukainen), mutta epätasaisuus kynnyksen edessä ulkopuolella tekee kynnyksestä hankalan käyttää.

Pääsisäänkäynnin yhteydessä ensiavun suuntaan johtavan oven avauspainike ei toimi. Kulku päivästyökseen on oikealta, jossa ovi oli lukittu aukiasentoon.

Korjausehdotukset

- Opasteen täydentäminen; LE-autopaikat pääsisäänkäynnin edustalla, LE-autopaikan oikea sijainti vuodeosaston edessä, neuvolan sisäänkäynti, (apuvälinelainaamo ja kappeli)
- LE-autopaikkaa osoittavan kyltin yhteyteen merkintä ”2 autopaikkaa”
- LE-autopaikan merkitseminen maahan maalauksilla vuodeosaston edustalle sisäpihalle (viivat ja ISA-tunnus)
- Suojatien maalaaminen ajoradan yli
- Reunakorokkeen luiskaaminen LE-autopaikkojen vierestä kadun varressa
 - Autopaikat sijaitsevat lähellä pääsisäänkäyntiä, jolloin luiskausta ei välttämättä kuitenkaan käytetä, vaan kuljetaan joka tapauksessa suoraan ajorataa sisäänkäynnille. Muutostyö voidaan tehdä seuraava pihan korjausurakan yhteydessä
- Sisäänkäynniltä laatan ja kynnyksen väliin jäävän kohdan tasaaminen. Kynnyksen tasoero korkeintaan 20mm.

2.2.1.2 Aula

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Lasten leikkutilan siirtäminen pois kulkuväylältä
- Palvelutiskin madaltaminen ja palvelutiskin ikkunan yläkarmen poistaminen

Korjaukset

- + Palvelutiskin ikkunan yläkarmi on poistettu
- **Lasten leikkutilaa ei ole siirretty pois kulkuväylältä**
- **Palvelutiskiä ei ole madallettu ja**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Lasten leikkipaikka sijaitsee palvelutiskin edessä. Leikkipaikana on matala pöytä kulkuväylän reunalla. Kartoituksen aikana lattialla ei ollut leluja. Aulassa oleva roskakori on malliltaan poljettava.

Olemassa olevaa palvelutiskiä ei ole madallettu. Tiskin yhteydessä lasi oli vaihdettu eikä välipuuta enää ollut. Palvelutiskin yhteydessä on henkilökunnan käytössä seisomapöytä. Seisomapöydän ollessa yläasennossa, estää näyttö näkyvyyttä tiskin toiselle puolelle. Palvelutiskin edessä on ovella suljettavissa oleva tila. Lattialla on matto, mikä vaikeuttaa oven kiinni laittamista. Palvelutiskille on vuoronumeroautomaatti. Automaatti oli sijoitettu osittain oven eteen.

Kuva 24. Vuoronumeroautomaatit. Päivystyksen automaatti on sijoitettu osittain oven eteen.

Korjausehdotukset

- Palvelutiskin madaltaminen
- Maton poistaminen tai vaihtoehtoisesti oven muutostyö; oven vaihtaminen tai oven lyhentäminen alareunasta
- Vuoronumeroautomaatin siirtäminen sivuun oviaukolta (tuolin siirtäminen)

2.2.1.3 Esteetön wc

Poliklinikan aulan esteetön wc

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Aulan Inva-wc:n muokkaaminen käyttötarkoitustaan vastaavaksi (koko ja tavaroiden poistaminen)
- Opastuksen lisääminen aulasta wc-tilaan
- Roskakorin vaihtaminen
- Hälytysnarun siirtäminen helposti saavutettavaan paikkaan
- Lankavetimen lisääminen oveen
- Vaatesäilytyskoukun madaltaminen

Korjaukset

- Lankavedin on asennettu
- Roskakori on vaihdettu
- **Aulan wc-tilaan ole tehty muutoksia**
- **Hätäkutsun narua ei ole siirretty**
- **Opastusta ei ole parannettu**
- **Vaatekoukku ei ole asennettu matalammalle**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Aulan esteettömyyden wc-tilaan on edelleen huono opastus aulasta. Ovesta puuttuu merkintä, että wc-istuimella on käytettävissä vain istuimen oikealta puolelta. Wc-tilan opaste on sijoitettu suoraan oveen, oven avautumispuolelta puuttuu opaste seinästä. Wc-tila on mitoitukseltaan liian pieni. Vuoden 2011 kartoituksessa todettiin, että wc-tilan muokkaaminen ei ole mahdollista huomioiden olemassa oleva mitoitus. Oveen on asennettu lankavedin. Tilasta oli vähennetty tavaraa edelliseen kartoitukseen verrattuna. Hätkäksun naru oli solmittu ja nostettu koriin seinälle.

Korjausehdotukset

- Wc-tilan isontaminen seuraavan korjausurakan yhteydessä; vaatii tarkempaa suunnittelua
- Opastuksen lisääminen aulasta wc-tilaan
- Opasteen sijoittaminen oven yhteyteen oven avautumispuolelle seinään (1400-1600mm korkeudelle)
- Opasteeseen merkintä, että wc-istuimen oikealla puolella on tilaa

- Opasteen sijoittaminen hälytysnaruun, jossa kerrotaan, että hätkäksun naru ei saa solmia.
- Suositellaan myös lattian rajaon sijoitetun hätkäksun painikkeen asentamista
- Käsipaperitelineen ja vaatekoukkujen sijoittaminen matalammalle (1200mm)

Työterveyshuollon esteetön wc

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

-

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Wc-istuimen oikealle puolelle jää tilaa, vasemmalla puolella tilaa ei ole riittävästi. Tilaan jäävä vapaa pyörähdysympyrä on liian pieni. Wc-tila on mitoitukseltaan liian pieni. Wc-tilaan sijoitetut varusteet on sijoitettu liian korkealle. Hälytysnaru oli solmittu ja nostettu koriin seinälle. Tilassa on poljettava roskakori. Ovesta puuttuu lankavedin.

Korjausehdotukset

- Wc-tilan suurentaminen; vaatii tarkempaa suunnittelua
- Opasteen sijoittamisen oven avautumispuolelle seinään. Opasteeseen merkintä, että wc-istuimen oikealla puolella on tilaa

- Lankavetimen sijoittaminen oveen
- Opaste hälytysjärjestelmän naruun (naru ei saa solmia)
- Suositellaan myös lattian rajaon sijoitetun hätkäksun painikkeen asentamista.
- Käsipaperitelineen ja vaatekoukkujen sijoittaminen matalammalle (1200mm)

2.2.1.4 Kulkuväylät ja sisätilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Jonotusnumeroautomaatin vaihto malliin, jossa mahdollisuus isompaan tekstifonttiin sekä erotuvampiin näppäimiin

Korjaukset

- Numeroautomaattia ei ole vaihdettu

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Ovet erottuvat hyvin kontrastina seinistä. Käytävän lattiaan muodostuu jonkin verran heijastuksia valaisimista, mikä vaikeuttaa tilan hahmottamista. Käytävälle on sijoitettu muutamia käsidesinfiointipulloja eri korkeuksille.

Kuva 25. Käytävien lattiaan tulee paikoittain voimakasta heijastusta.

Opasteita on sijoitettu sekä oviin että seiniin. Opasteet tulisi sijoittaa oven avautumispuolelle seinään. Opasteet on sijoitettu kulkuväylien yläpuolelle. Seiniin ei ole sijoitettu tilaopasteita, joita pääsisi lukemaan läheltä. Neuvonta oli kartoituksen teon yhteydessä suljettu, neuvonnalta oli opastus palvelupisteeseen. Opastuksessa oli käytetty hyvin värikoodia. Neuvontapisteen oven vieressä opastetta ei ollut, mikä teki opastuksesta hankalan hahmottaa.

Kuva 26. Opaste sijoitettu oveen ja seinään oven sulkeutumispuolelle. Hyvä opasteen sijoituspaikka on oven avautumispuolelle seinään, jolloin opastetta pääsee lukemaan läheltä, eikä sen lukeminen aiheuta törmäysvaaraa (oveen sijoitettu opaste voi aiheuttaa). Opasteita on sijoitettu kulkuväylien yläpuolelle. Yläpuolelle sijoitettujen opasteiden lisäksi opasteita tulisi sijoittaa seiiniin noin silmän korkeudelle.

Kuva 27. Opastus asiakaspalvelupisteelle. Värikoodi on havainnollinen. Opastusta voisi parantaa sijoittamalla opaste matkan varrelle sekä oveen/seinään oven viereen. Oven viereen vinoittain sijoitettua opastetta ei näe suoraan oven edestä.

Korjausehdotukset

- Lattian heijastuksen vähentäminen mahdollisuuksien mukaan. Käytävän päissä voi-
makkaan ulkoa tulevan häikäisyn vähentäminen verhoilla
- Opastuksen parantaminen
 - Tilaopasteiden sijoittaminen ovien avautumispuolelle seinään (suurin osa
opasteista on jo sijoitettu oikein)
 - Pääopasteiden sijoittaminen myös seiniin, josta niitä pääsee lukemaan läheltä
(noin 1400-1600mm korkeudelle)
 - Palvelupisteelle opasteet myös reitin varrelle ja palvelupisteen oven viereen

2.2.1.5 Hissi, portaat ja käsijohteet

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

-

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Hissiin ei ole tehty muutoksia edellisen kartoituksen jälkeen.

Hissin oven edessä ei ole riittävää pyörähdystilaa. Hissi sijaitsee porraskäytävän yläpäässä, missä ei ole riittävää tilaa ovista kulkemiseen. Portaikosta tiloihin kulkeminen vaatii oven avaamista hissien oven eteen. Suoraan takana on portaan. Tästä aiheutuu putoamisvaara.

Portaiden yhteydessä ei ole käsijohteita molemmin puolin portaita. Ylimmästä kerroksesta puuttuu huomioraidat porrasaskelmien reunasta.

Korjausehdotukset

- Portin asentaminen portaikkoon hissien edustalle (**putoamisvaara**)
- Kontrastiraitojen asentaminen kaikkiin porrasaskelmiin
- Yhtenäisen käsijohteen asentaminen portaan molemmin puolin

2.2.2 VUODEOSASTO/TERVEYSKESKUS

Vuodeosaston sisäänkäynti on sisäpihalta. Sisäänkäynti on katettu. Kartoituksen teon aikaan oven automaattinen avausmekanismi ei toiminut, mutta mekanismia oltiin huoltamassa ja uusi osa tilattu. Sisäänkäynnin kynnyksen kynnys on suositellun mukainen.

2.2.2.1 Kulkuväylät

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Käytävän päässä olevasta ikkunasta tulevan suoran valon himmentäminen sekä käytävän valaistusvoimakkuuden lisääminen

Korjaukset

- Käytävän päästä tulee edelleen heijastusta
- Valaistusvoimakkuudessa edelleen puutteita

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Osastojen käytävät ovat leveitä. Käytävälle on sijoitettu kalusteita ja tavaraa, mutta käytävälle jäävä vapaa tila on pääosin riittävä kaikissa kohdissa. Käytävien lattiaan muodostuu paikoittain merkittävää heijastusta käytävän päästä ikkunoista. Tämä oli mainittu jo aiemmassakin kartoituksessa.

Käytävien valaistusvoimakkuus oli kartoituksen teon aikaan muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta melko hyvä. Kartoitus tehtiin päivällä, jolloin luonnonvalo lisäsi valaistusvoimakkuutta. Aiemmassa kartoituksessa valaistuksen parantamista oli suositeltu. Osastolla 2 oli rikkiäinen valaisin. Käytävällä valaistusvoimakkuus ei ollut riittävä.

Käytävälle on sijoitettu puisia käsijohteita. Käsijohteet on sijoitettu vain toiselle puolelle käytävää. Opasteita on sijoitettu sekä käytävien yläpuolelle että seiniin.

Kuva 28. Käsijohteet on sijoitettu vain toiselle puolelle käytävää. Käytävän päästä tulee voimakasta heijastusta lattiaan.

Korjausehdotukset

- Käytävän päissä voimakkaan häikäisyn ehkäisy (ikkunoiden himmentäminen)
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen (vähintään 300lux)
- Rikkiäisten valaisimien uusiminen

2.2.2.2 Hygieniatilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Lankavetimien lisääminen wc-tilojen oviin
- Hätänarujen turvallisempi kiinnitys
- Seinään kiinnitettyjen suihkutuolien säätö korkeammalle (noin 450 - 500 mm)

Korjaukset

- + Hätäkutsujärjestelmän naruja on kiinnitetty paremmin
- + Suihkutiloissa on korkeussäädettäviä seinäkiinnitteisiä suihkutuoleja
- **Lankavetimiä ei ole asennettu**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Wc- ja suihkutilat oli kartoitettu aiemmassa kartoituksessa. Hygieniatiloihin ei ollut tehty merkittäviä muutoksia. Tilojen mitoituksessa oli edelleen puutteita (tila on liian pieni, pyörähdysympyrä ei riittävä, wc-istuimen viereen ei jää riittävästi tilaa). Ovista puuttuu edelleen lankavetimet. Hälytysnarujen kiinnitystä on parannettu ja ne on sijoitettu seiniin. Suihkutiloissa on korkeussäädettäviä seinäkiinnitteisiä suihkutuoleja.

Korjausehdotukset

- Wc- ja pesutilojen suurentaminen vaatii tarkempaa suunnittelua. Toteutettavissa isomman saneerauksen yhteydessä
- Lankavetimien sijoittaminen oviin
- Hätkutsujen säännöllinen testaaminen
- Suositellaan myös lattian rajaan sijoitetun hätkutsupainikkeen asentamista

2.2.3 NEUVOLA/TERVEYSKESKUS

Neuvola on muuttanut terveyskeskuksen yhteyteen. Näitä neuvolan tiloja ei ole kartoitettu vuoden 2011 kartoituksen yhteydessä.

2.1.3.1 Piha-alue ja sisäänkäynti

Sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä ei ole LE-autopaikkoja. Lähimmän LE-autopaikat sijaitsevat lähempänä terveyskeskuksen pääsisäänkäyntiä.

Neuvola sisäänkäynti on katettu. Sisäänkäynnin edusta on tasainen. Ulko-oven kynnyks on luiskattu metalliritilän avulla. Noin puoli metriä pitkän ritilän kaltevuus on 12%, mikä on liian jyrkkä.

Kuva 29. Sisäänkäynnin edustalla oleva kynnyksen luiskaus on liian jyrkkä.

Ulko-ovessa ei ole automaattista oven avausmekanismia. Ovi on raskas avata. Tuulikaappiin jää riittävästi tilaa.

Korjausehdotukset

- LE-autopaikan sijoittaminen neuvolan sisäänkäynnin viereen
- Ulko-oven edustalla olevan tasoeron korjaaminen
 - Luiskausta tulisi pidentää ja loiventaminen (korkeintaan 8%), jolloin kyseessä on luiska. Luiskaa ei tule sijoittaa alkamaan suoraan ovelta. Sisäänkäynnin korjaus vaatii riittävän ison tasanteen ja paremman luiskan asentamista (vaatii tarkempaa suunnittelua)
- Ulko-oven keventäminen (korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen

2.1.3.2 Käytävät

Neuvolan tilat ovat yhden käytävän varrella. Käytävällä on ylimääräistä tavaraa, mutta kulkuväylälle jää riittävästi vapaata tilaa. Neuvolan tilat ovat yhdessä tasossa eikä huoneisiin ole kynnyksiä. Käytävälle muodostuu voimakasta heijastusta käytävän päässä olevasta ikkunasta. Opasteita on sijoitettu ovien avautumispuolelle seinään.

Kuva 30. Käytävälle muodostuu heijastusta päädyn ikkunasta.

Korjausehdotukset

- Käytävällä häiritsevät heijastuksen vähentäminen

2.1.3.3 Esteetön wc

Neuvolan tiloissa sijaitsee esteettömäksi mitoitettu wc. Wc-tilaan ei ole opastetta.

Tilaan on sijoitettu ylimääräistä tavaraa, kuten penkki ja vaaka, mitkä estävät tilan käyttöä esteettömänä wc-tilana. Wc-istuin on käytettävissä vain oikealta puolelta, vasemmalla puolella tila ei ole

riittävä. Wc-istuimen oikealla puolella on suihku ja seinässä lankavedin. Wc-istuimen taakse ei jää tilaa, jolloin myös seinään kiinnitetty lankavedin ja suihku estävät vähentävät tilaa wc-istuimen vieressä. Wc-istuimen molemmin puolin olevat käsituet ovat korkeussäädettävät.

Kuva 31. Wc-tilassa on ylimääräistä tavaraa, jotka estävät tilan käyttöä esteettömänä wc-tilana.

Kuva 32. Wc-istuimen vasemmalle puolelle ei jää vapaata tilaa. Istuimen viereen on sijoitettu matala allas sekä bideesuihku.

Tilassa on kaksi käsienpesuallasta, joista toinen on sijoitettu matalalle. Hätäkutsu on kiinnitetty seinään. Hätäkutsun naru oli solmittu ja nostettu koriin seinälle. Tilassa on suihku ja seinään kiinnitetty korkeussäädettävä suihkutuoli.

Hoitopöytä on sijoitettu wc-tilan ulkopuolelle. Hoitopöydän alla ei ole vapaata tilaa, jolloin pöydän käyttö ei onnistu istuen. Hoitopöydän vieressä ei ole vesipistettä.

Korjausehdotukset

- Opastuksen lisääminen wc-tilaan käytävältä
- Opaste wc-tilan ovelle. Merkintä peilikuva wc:stä

- Opaste hälytysjärjestelmän naruun (narua ei saa solmia)
- Suositellaan myös lattian rajaan sijoitetun hätäkutsupainikkeen asentamista
- Ylimääräisten tavaroiden siirto pois wc-tilasta
- Seinälle nostettavan hoitopöydän asentaminen tilaan mahdollistaisi vesipisteen hoitopöydän viereen, mutta wc-tilan kalusteiden sijoittelu ei mahdollista tällä hetkellä pöydän asentamista tilaan

2.3 HAMMASHOITOLA

2.3.1 Piha-alueet

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Invapysäköintipaikan lisääminen.
- Pysäköintikieltomerkin lisääminen pyörätuoliluiskan eteen.

Korjaukset

- Liikuntaesteisille varattua autopaikkaa ei ole rakennettu
- Pysäköintikieltomerkkiä ei ole lisätty pyörätuoliluiskan eteen

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Kohteen opaste sijoitettu on sijoitettu viereisen talon seinään. Toinen opaste on sijoitettu ulko-oveen. Kohteen löytämistä helpottaisi opasteen sijoittaminen myös R-kioskin seinään ja tien varteen.

Piha-alue on profiililtaan melko tasainen. Sisäänkäynnille ei johda selkeää jalankulkijoille tarkoitettua kulkuväylää.

Sisäänkäynnin yhteyteen ei ole järjestetty liikuntaesteisille varattua autopaikkaa (LE-autopaikkaa). Sisäänkäynnin vieressä on kaksi tavallista parkkiruutua, joiden sivukaltevuus on sopiva. Tilalle mahtuisi yksi LE-autopaikka. Kaksi leveää paikkaa vaikeuttaisi sisäänkäynnille johtavalle luiskalle pääsyä.

Kuva33. Piha-alueella ei ole liikuntaesteisille varattua autopaikkaa. Sisäänkäynnin vasemmalla puolella on kaksi autopaikkaa, jotka ovat tasaisia. LE-autopaikka voitaisiin sijoittaa esimerkiksi siihen.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen. Opasteen sijoittaminen esimerkiksi R-kioskin seinään ja/tai tien varteen viittaa. ”Hammashoitola” -kytlin sijoittaminen oven yläpuolelle tai seinään oven viereen
- LE-autopaikan sijoittaminen sisäänkäynnin yhteyteen. LE-autopaikan leveys 3600mm. LE-autopaikka tulee merkitä ISA-tunnuksella

2.3.2 Sisäänkäynnit

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Pääoven luiskan loiventaminen ja tasanteen suurentaminen
- Tuulikaapin suurentaminen, tuulikaapin kynnyksen madaltaminen.

Korjaukset

- + Edellinen kartoitus oli tehty talvella, jolloin sisäänkäynti on ollut lumessa. Nykyinen luiska on hieman yli 8% (mitattu arvo noin 8,2%). Tasanne on riittävän suuri
- **Tuulikaappia ei ole suurennettu, kynnyksissä on puutteita edelleen**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Sisäänkäyntiä ei ole katettu. Sisäänkäynnille johtaa kaksi porrasaskelmaa ja luiska. Luiskan kaltevuus on hieman sallittua jyrkempi. Luiskan materiaalina on laatta. Kattamaton sisäänkäynti ja laatta materiaalina tekevät luiskasta liukkaan käyttää talvisin. Luiskasta puuttuu toiselta puolelta käsijohde. Olemassa oleva käsijohde on vain yhdellä tasolla eikä sen päätä ole käännetty alas. Käsijohde on suositeltavaa asentaa kahdelle tasolle (700mm ja 900mm). Luiskan alkupäässä on hiekkaa, mikä on materiaallinen pehmeä. Kartoituksen teon aikaan hiekka ei ollut päässyt pahasti painumaan, eikä luiskan alkupäähän muodostunut merkittävää pykälää. Hiekkaa pääsee kuitenkin helposti kulkeutumaan luiskan päälle. Suositeltavaa olisi asfaloita myös luiskan alkupäässä oleva asfaltoimaton alue.

Kuva 34. Luiskan alkupäässä ei ole asfalttia. Luiskasta puuttuu käsijohde toiselta puolelta. Käsijohdeen päätä ei ole käännetty alas; vaatteet voivat tarttua käsijohdeen putkeen.

Portaiden yhteydestä puuttuu käsijohteet. Käsijohde kannattaa asentaa yhtenäisenä seinään asti. Näin saadaan kaide tasanteen reunaan, jolla estetään putoamisvaara. Portaiden materiaali on samaa laatua kuin tasanteella. Porraskaskelma on hankala hahmottaa. Tasanne on riittävän iso.

Opaste on sijoitettu suoraan ulko-oveen. Oven viereen on sijoitettu opaste aukioloajoista lasin taakse. Lasin taakse sijoitettuja opasteita voi olla hankala hahmottaa, kun lasiin muodostuu heijastuksia. Ovelle on sijoitettu ovikello. Ovikello on sijoitettu luiskan kohdalle, mikä vaikeuttaa ovikellon käyttämistä luiskalta.

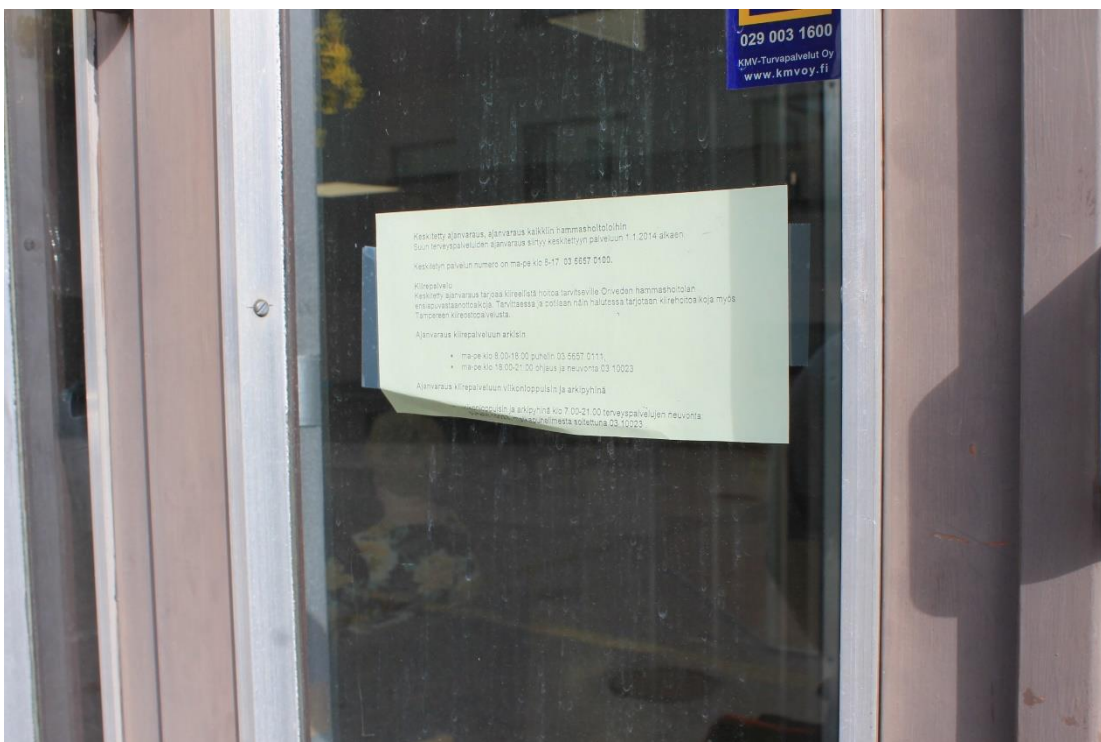

Kuva 35. Portaista puuttuu käsijohteet. Porraskaskelman materiaali on samaa kuin tasanteen, askelma voi olla hankala hahmottaa.

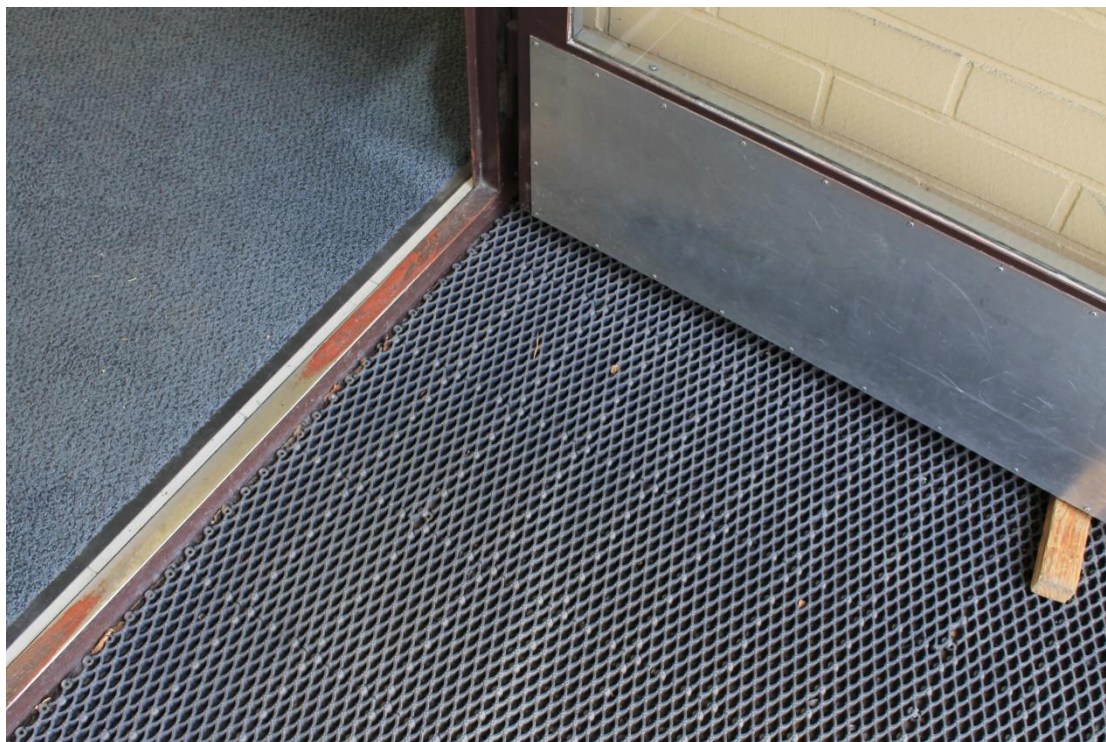
Ulko-ovessa ei ole automaattista oven avausmekanismia. Ovi on raskas avata. Oven avaamiseen tarvittava voima on noin 60N (6kg), kun suoritus on 10N (1kg). Ovet ovat riittävän leveät. Ulko-oven yhteydessä on sisäpuolella noin 30mm korkea kynnys ja tuulikaapin ovesa 40mm. Määräyksen mukaisesti kynnysten enimmäiskorkeus on 20mm. Tuulikaapissa on matto. Asentamalla tuulikaappiin korkeampi tilaan soveltuva matto, saataisiin kynnysten tasoero riittävän pieneksi. Matto ei saa olla liian pehmeä ja sen tulee soveltua käytettäväksi pyörällisten apuvälineiden kanssa. Tuulikaappi on kooltaan liian pieni. Tuulikaapin sisäovi avautuu tuulikaappiin päin. Kartoituksen teon aikaan ovi oli lukittu aukiasentoon, mikä helpottaa oven käyttämistä. Mikäli ovi olisi kiinni, ovea ei mahtuisi avaamaan tuulikaapista pyörällisen apuvälineen kanssa. Sisäoveen on merkitty lasipintaan vaakasuuntainen kontrastiraita, joka auttaa hahmottamaan lasipintaa.

Kuva 36. Ovikello on sijoitettu oven viereen seinään. Ovikello on luiskan kohdalla, mikä vaikeuttaa ovikellon soittamista. Postilaatikko on seinässä tasanteen ulkopuolella, postilaatikkoon voi olla vaikea ulottua.

Kuva5. Opaste on sijoitettu lasin taakse. Tekstifontti on pieni ja lasin taakse sijoitettuun opasteeseen voi muodostua heijastusta, joka vaikeuttaa opasteen lukemista.

Kuva 37. Kynnys on liian korkea. Asentamalla tuulikaappiin korkeampi matto, voidaan kynnyksen korkeuseroa madaltaa. Maton tulee soveltu pyörälliselle apuvälineelle ja sen silmäkooksi suositellaan 5mm:ä.

Korjausehdotukset

- Suositellaan luiskan alkupään asfaltoimista
- Sisäänkäynnin ja luiskan kattaminen. Kattaminen vaatii tarkampaa suunnittelua ja toimenpidelupaa.
- Käsijohteiden asentaminen luiskaan ja portaisiin
- Portaan käsijohteen ulottaminen seinään asti, jotta se toimii kaiteena tasanteella
- Portaiden kontrastin parantaminen
- Ovikellon siirtäminen ja opaste ovikellon yhteyteen (mikäli ovikello on käytössä)
- Postilaatikon siirtäminen
- Opasteiden uusiminen; isompi fontti, huomioiminen että opasteeseen ei muodostu heijastusta (säänkestävän opasteen sijoittaminen lasin etupuolelle)
- Kynnysten madaltaminen; vaihtoehtona ovat kynnyksen luiskaaminen tai korkeamman maton asentaminen tuulikaappiin (kynnysten tasoero saa olla korkeintaan 20mm).
- Tuulikaapin isontaminen, tuulikaapin purkaminen tai sisäoven poistaminen. Vaatii tarkempaa suunnittelua. Oven pitäminen auki mahdollistaa nykyisellään tuulikaapin käyttämisen, mutta mikäli ovea pidetään kiinni esimerkiksi talvisin, vaikeuttaa se ovesta kulkemista apuveälineiden kanssa.

2.3.3 Sisätilat ja käytävät

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Inva-wc:n rakentaminen aulaan (esimerkiksi henkilökunnan wc:n ja asiakas wc:n yhdistämällä. Henkilökunnalla on hammashoitolan perällä toiset wc-tilat.)
- Sisätiloista kynnysten poistaminen

Korjaukset

- Kohteesta löytyy esteettömäksi merkitty wc, mutta se on mitoitukseltaan liian pieni
- Kaikkia kynnyksiä ei ole poistettu

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Sisääntuloaulassa ei ole opastetta, jossa kerrottaisiin mahdollisesta ilmoittautumisesta tai odotusaulasta. Ilmoittautumistiski ei ollut auki/käytössä. Huoneiden numerot on sijoitettu ovenkarmin sisäpuolelle ja ne näkyvät hyvin käytävälle. Suoraan oven edessä ollessa numerot eivät näy hyvin. Wc-tilaan on opaste sisääntuloaulassa. Opasteessa ei ole ISA-tunnusta.

Kuva 38. Wc-tilan opaste. Huoneiden tilaopasteet on sijoitettu suoraan oviin sekä oven avautumispuolelle seinään.

Lattiaan muodostuu jonkin verran heijastusta valaisimista. Heijastukset voivat vaikeuttaa tilan hahmotamista.

Henkilökunnan tilat

Käytävän päässä on keittiö. Tilan valaistusvoimakkuus ei ole riittävä. Tilaan johtava kynnyks on matala, mutta ovi on liian kapea. Kohteessa on 2 pukuhuonetta, joista toinen on mitoitukseltaan isompi.

Kuva 39. Käytävän lattiaan muodostuu jonkin verran heijastusta.

Vastaanottohuoneet

Kohteesta löytyy siirtoihin tarkoitettu siirrettävä henkilönostin, jota säilytetään varastossa. Vastaanottohuoneissa on kahta mallia penkkiä. Kahdessa huoneessa on penkki, jonka jalka on iso eikä nosturin jalat mahdu penkinjalan ympärille. Huoneessa 1 penkissä ei ollut toista käsitukea. Käsituet ovat irrotettavissa.

Huoneiden ovet ovat liian kapeat. Ovien yhteydessä olevat kynnykset ovat osassa huoneita matalat, mutta osassa yli 20mm korkeat. Korkea kynnyks on huoneissa 2, 3, 4 ja 6. Huoneissa on työpöytänä seisomapöytiä, jotka tuovat huoneisiin enemmän tilaa. Osassa huoneita on eri korkeudella olevia käsienspesualtaita.

Kuva40. Vasemmalla penkkimalli, jonka alle nosturi ei mahdu. Oikealla olevan penkin alle mahtuu nosturi.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen sisääntulo- ja odotusaulassa
- Mahdollisuuksien mukaan käytävän lattian heijastuksen vähentäminen (lattian käsittely)
- Ovien leventäminen, ovien leveys vähintään 850mm
- Kynnysten madaltaminen tai poistaminen, kynnykset korkeintaan 20mm
- Kahden vastaanottohuoneen penkin uusiminen malliin, jossa nosturi mahtuu penkin alle
 - Mahdollisuuksien mukaan apuvälineitä käyttävien asiakkaiden ohjaaminen tarvittaessa sellaisiin huoneisiin, jossa nosturia voidaan käyttää. Tiedon kirjaaminen varausjärjestelmään.
- Valaistuksen parantaminen henkilökunnan keittiössä

2.3.4 Wc-tilat

Wc-tilat sijaitsevat sisäänkäynnin vieressä. Kohteessa on yksi esteettömäksi merkitty wc-tila. Tila on kuitenkin mitoitukseltaan liian pieni. Tilaan ei jää tarpeeksi tilaa pyörähdysympyrää varten eikä tila wc-istuimen molemmin puolin jäävä tila ole riittävä. Wc-istuimen eteen tai taakse ei jää tarpeeksi tilaa. Pyörähdysympyrään jäävä vapaa tila on 1000mm, kun tarvittava määrä on 1500mm. Tila on mitoitukseltaan liian pieni esteettömäksi wc-tilaksi.

Käsienpesualtaan alle jää vapaata tilaa. Tilaan johtava ovi on tarpeeksi leveä. Oveissa ei ole kynnystä ja oveen on asennettu lankavedin. Tilassa ei ole hälytysjärjestelmää. Käsipaperiteline on sijoitettu liian korkealle.

Kuva 41. Esteettömäksi merkitty wc-tila on mitoitukseltaan liian pieni. Wc-istuimen eteen ei jää riittävästi tilaa ja tilaan jäävä vapaa pyörähdysympyrä on liian pieni.

Korjausehdotukset

- Wc-tilan muutostyö esteettömäksi vaatii tilan laajentamista ja tarkempaa suunnittelua
- Hälytysjärjestelmän asentaminen
- Suositellaan käsipyyheautomaatin sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
- Valaistuksen parantaminen wc-istuimen kohdalla (suositus 300lx)

2.4 PÄIVÄKOTI NIITTYKUKKA

2.4.1 Piha-alueet ja pääsisäänkäynti

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Sisäänkäynnin yhteyteen merkitty invapysäköintipaikka
- Kulkureitin sisäänkäynniltä leikkipaikalle auraaminen talvisin
- Pienten ja isojen sisäänkäynteihin sähköiset avautumismekanismit

Korjaukset

- + On kiinnitetty huomiota lumien auraamiseen sisäänkäynniltä leikkipaikalle
- **Sisäänkäynnin yhteyteen ei ole tehty merkittyä LE-autopaikkaa**
- **Sisäänkäynneille ei ole asennettu sähköistä oven avautumismekanismia**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Kohteeseen saavuttaessa pysäköinti on merkitty hieman epäselvästi. Ajettaessa keskustan suunnasta Eerolantietä alas, pysäköintialueelle ei ole selkeää opastusta tieltä. Selkeää saattoliikenteen paikkaa ei ole merkitty. Sisäänkäynnin edustalle johtaa tie, jolla moottoriajoneuvoilla ajo on kielletty (huoltoajo sallittu). Asfaltissa on jonkin verran routavaurioita.

Rakennuksen julkisivussa on iso opasteteksti. Päiväkodin ohjaajalle ja keittiöön on oma sisäänkäynti. Ulko-oven yhteydessä on opaste.

Kuva 42. Pysäköintialueen kyltti ei näy ajettaessa Eerolantietä alaspäin.

Kuva43. Sisäänkäynnille johtaa tie, jolla vain huoltoajo on sallittu. Saattoliikenteen ohjaamiseen ei ole opastetta.

Päiväkodin piha-alueelle on portti, joka on turvallisuussyistä hankala avata. Piha-alueelle on yhteensä 3 porttia. Porttia ei saa avattua yhdellä kädellä. Laatoituksen reunassa on pieni pykälä, joka ei erotu kontrastina. Pykälä voi aiheuttaa kompastumisvaaraa.

Kuva4. Laatoituksen kohdalla oleva pykälä voi aiheuttaa kompastumisvaaraa.

Keinujen ympärille on asennettu kaide. Keinulauta on materiaailtaan puuta. Puu on kulunut ja siitä voi alkaa irtoamaan tikkuja. Hiekkalaatikon ympärillä reunuksissa on muoviset koristeet. Koristeet ovat rikkoutuneet ja niissä on teräviä reunoja.

Kuva44. Muovisuoja on rikkoutunut. Keinulaudan puuosat ovat kuluneet ja niistä voi alkaa irrota tikkuja.

Päiväkodinohjaajan ja keittiön sisäänkäynnin ulko-ovi on lukossa ja sen yhteydessä ovikello on suositusta korkeammalla. Ulko-ovi on liian kapea ja ovi on liian raskas avata. Sisäänkäynnin yhteydessä on tuulikaappi. Sisäovi on liian kapea. Sisäoven yhteydessä oleva matto on liikkunut ja kynnyksen kohdalle muodostuu rako. Tuulikaapissa oli kartoituksen teon yhteydessä ylimääräisiä tavaroita, jotka vähensivät tuulikaapin vapaata tilaa.

Kuva45. Tuulikaapissa oli kartoituksen teon yhteydessä ylimääräisiä tavaroita.

Isojen ja pienien puolelle johtavat ulko-ovet ovat 2 lehtiset, mutta sivulehti ei ole avattavissa itsenäisesti ulkopuolelta. Varsinainen ovilehti ei ole riittävän leveä (oven vapaaleveys 730mm, kun määräyksen mukainen ovi tulee olla 850mm). Oven yhteydessä on tuplakynnys, jonka yhteenlaskettu korkeus on liian suuri. Ulko-ovet ovat erittäin painavat avata. Oven avaamiseen tarvittava voima on noin 70N, kun suosituksen mukainen tarvittava voima on 10N (10 Newtonia vastaa noin 1kg:aa). Myös tuulikaapista sisätiloihin johtava ovet ovat liian kapeat ja ovien yhteydessä olevat ovipumput tekevät ovista raskaat avata.

Korjausehdotukset

- LE-autopaikan järjestäminen sisäänkäynnin läheisyyteen
- Saattoliikenteen ohjaaminen selkeästi lisäksi pihan turvallisuutta
- Opastuksen parantaminen pysäköintipaikalle
- Leikkivälineiden korjaaminen
 - o Keinulaudan kunnan seuraaminen; jos puusta alkaa irrota tikkuja, keinulauta tulee uusia
 - o Hiekkalaatikon reunuksen hajonneiden muoviosien uusiminen tai poistaminen
- Laatoituksen reunuksen korjaaminen (**kompastumisvaara**)
- Ulko-ovien uusiminen
 - o ovien leventäminen (vapaaleveys vähintään 850mm)
 - o kynnysten madaltaminen (kynnys korkeintaan 20mm, moniosaisessa kynnyksessä huomioidaan kynnysten yhteenlaskettu korkeus)
- Ulko-ovien keventäminen (avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai sähköisen oven avausmekanismin asentaminen
- Päiväkodin ohjaajan sisäänkäynnin tuulikaapista ylimääräisten tavaroiden poistaminen

2.4.2 Sisätilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

-

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Kohteen sisätiloissa varsinaista yleisopastusta ei ole. Tilojen yhteydessä opasteet on sijoitettu suoraan oviin ovilehden yläosaan. Tilaopasteet tulee sijoittaa oven avautumispuolelle seinään. Leikkihuoneiden yhteydessä eri tilat on merkitty hyvin hahmotettavilla opasteilla, jotka on sijoitettu matalalle.

Käytävät ovat riittävän leveät. Käytävälle muodostuu jonkin verran heijastusta valaisimista ja käytävän päästä lasiovista. Sisätiloissa ovet ovat pääosin riittävän leveitä. Ovien yhteydessä ei ole kynnyksiä tai ovipumppuja. Oviin on sijoitettu lankavetimet, mutta ne on sijoitettu pystyasentoon ovilehden sarapuolelle, jolloin niiden käyttäminen on hankalaa. Tilat ovat yhdessä tasossa. Esiintymislava on ainoa paikka, johon ei ole esteetöntä pääsyä.

Henkilökunnan pukutilojen yhteydessä ei ole esteetöntä wc-tilaa. Esteetön wc on erikseen lähellä pukutiloja. Pesutilat ovat ahtaa eivätkö sovellu esteettömiksi. Pukuhuoneisiin johtavat ovet ovat liian kapeat.

Lattiatasolla on suojaamattomia pistorasioita. Turvallisuuden kannalta käyttämättömät pistorasiat olisi hyvä suojata.

Kuva46. Tilaopasteet on sijoitettu liian korkealle ja suoraan oviin. Lasten leikkihuoneiden opasteet ovat hyvät.

Korjausehdotukset

- Huoneiden tilaopasteiden sijoittaminen seinään oven avautumispuolelle noin 1400-1600mm korkeudelle
- Lankavetimien asentaminen vaakatasoon; vaakaan sijoitettua lankavedintä voi hyödyntää paremmin
- Esteettömän pääsyn järjestäminen lavalle
- Matalalla olevien käyttämättömien pistorasioiden suojaaminen

2.4.3 Wc-tilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Käytävän inva-wc:n muuttaminen soveltuvaksi myös inva-lapsille
- Käytävän inva-wc:n roskakori myös käsin avattavaksi

Korjaukset

- Käytävän esteettömään wc-tilaan ei ole tehty merkittäviä muutoksia

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Tavallisesti mitoitettuihin wc-tiloihin johtavat ovet ovat liian kapeat. Pienten lasten puolella (Lemmikit) hoitopöydän yhteydessä on vesipiste. Wc-tilojen yhteydessä ei ole suihkua. Isompien erityislasten pesuihin nykyinen hoitopöytä ei sovellu.

Isojen puolella wc-tilassa on seinälle sijoitetut kaapit. Kaappien alle jää vapaata tilaa. Pienille lapsille kaapistot voivat aiheuttaa törmäysvaaraan. Kulkuväylän yläpuolelle sijoitettuna esteitä voi olla vaikea hahmottaa ja nähdä.

Kuva47. Mahdollinen törmäysvaara kaapistojen alla. Pieni lapsi voi törmätä lattiapinnan yläpuolelle sijoitettuun kalusteeseen.

Esteetön wc

Käytävällä varrella on esteetön wc. Tilan yhteydestä puuttuu ISA-opaste. Oveen on sijoitettu lankavedin, mutta se on asennettu pystyasentoon. Vaakasuuntaan asennettua lankavedintä voisi hyödyntää koko oven leveydeltä.

Wc-istuimen oikealle puolelle ei jää vapaata tilaa, joten wc on käytettävissä vain istuimen vasemmalta puolelta. Tilaan sijoitettu allas on kooltaan iso ja allas vähentää vapaan tilan määrää. Iso allas hankaloittaa myös hanaan ulottumista. Pidemmän vivun asentaminen hanaan auttaa ulottumisessa. Altaan korkeutta voi säätää, mutta säätö vaatii työkaluja. Peili on sijoitettu hieman liian korkealle. Peilin alareuna tulisi sijoittaa altaan yläreunaan.

Hälytysjärjestelmän naru oli kartoituksen teon yhteydessä solmittu, joten hälytysjärjestelmä ei ollut käytettävissä. Hälytyksen kuittauspainikkeesta puuttuu opastus. Wc-tilan valaistusvoimakkuus ei ole riittävä.

Korjausehdotukset

- Pesupaikan järjestäminen isommille lapsille
- Esteetön wc
 - o Riittävän ison wc-tilan järjestäminen vaatii tarkempaa suunnittelua (wc käytettävissä vain toiselta puolelta wc-istuinta)
 - o Opasteen sijoittaminen seinään oven avautumispuolelle 1400-1600mm korkeudelle (opasteeseen ISA-tunnus)
 - o Peilikuva wc:n opaste oven yhteyteen

- o Lankavetimen asentaminen ovesa vaakaan
- o Altaan korvaaminen pienemmällä tai pidemmän vivun asentaminen hanaan
- o Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
 - Hätkutsun testaaminen säännöllisesti
 - Hälytyksen kuittauspainikkeeseen opaste
- o Suositellaan myös lattian rajaan sijoitetun hätkutsupainikkeen asentamista.
- o Valaistusvoimakkuuden parantaminen (suositus vähintään 300lux)

2.5 LIIKUNTAHALLI

2.5.1 Piha-alueet ja pääsisäänkäynti

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Inva-kyllti (ISA) eteläisen sisäänkäynnin viereen ja opaste länsipäädyn inva-pysäköintipaikalta
- Lumieste pohjoisen sisäänkäynnin pulpettikatolle
- Vesikouru pohjoisen sisäänkäynnin pulpettikaton räystäälle
- Inva-pysäköinti eteläisen sisäänkäynnin lähelle ja opaste Kääjäntieltä
- Eteläisen sisäänkäynnin ovien automatisointi
- Eteläisen sisäänkäynnin kynnysten madaltaminen
- Eteläisen sisäänkäynnin tuulikaapin lattiasäleikön korjaus niin, ettei siinä ole rakoja

Korjaukset

- + LE-autopaikka on sijoitettu eteläiselle sisäänkäynnille
- + Vesikouru on asennettu
- **ISA-opastetta ei ole asennettu sisäänkäynnille**
- **Lumiestettä ei ole asennettu**
- **Kääjäntielle ei ole opastetta LE-autopaikalle**
- **Ovien automaattista avausmekanismia ei ole asennettu tai kynnyksiä madallettu**
- **Lattiasäleikköä ei ole korjattu**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Aiempi kartoitus oli tehty talvella, jolloin piha-alue oli lumessa. Läntisen sisäänkäynnin yhteydessä LE-autopaikkojen kohdalla sivukaltevuus on liian suuri. Sisäänkäyntiä lähimpänä olevalle LE-autopaikalle ajettu auto vaikeuttaa tai pahimmillaan estää sisäänkäynnin käyttämisen apuvälineen kanssa, kun kulkuväylä jää liian kapeaksi (auton ja pensaan väliin jää liian pieni kulkuväylä, mikäli auto on ajettu autopaikan reunaan). Suositeltavaa olisi poistaa toinen LE-autopaikka, jolloin mahdollistetaan esteetön ja riittävän leveä kulku sisäänkäynnille. Toinen LE-autopaikka voidaan sijoittaa mahdollisimman lähelle esimerkiksi vieressä olevien ruutujen yhteyteen. LE-autopaikkojen leveys tulee olla vähintään 3600mm ja sivukaltevuus korkeintaan 2%.

Kuva48. Kulkuväylä jää liian kapeaksi, mikäli LE-autopaikalle on ajettu auto.

Eteläisen sisäänkäynnin yhteyteen on sijoitettu LE-autopaikka.

Kuva49. LE-autopaikka on sijoitettu eteläisen sisäänkäynnin yhteyteen.

Rakennuksen itäpuolella on laatoitettu kulkuväylä, jonka kohdalla laatat ovat päässeet painumaan. Kulkuväylä johtaa pääsisäänkäynnille.

Kuva50. Laatoitus on päässyt painumaan.

Läntinen sisäänkäynti

Sisäänkäynti on lukittu ja se on käytössä vain tarvittaessa. Ovesa ei ole opastetta tai ovikelloa. Sisäänkäynnin yhteydessä olevaan portaikkoon ja porrashissille pääsee myös sisäkautta, mutta reittiä ei ole opastettu ulkona.

Koko räystäään mittaista lumiestettä ei ole asennettu.

Ulko-oven edustalla laatoitettu osuus on kaltevuudeltaan liian suuri. Sisäänkäynnin edustalla oleva ritilä on liian korkea. Ovi on melko kevyt avata. Avaamiseen tarvittava voima on noin 20N, kun suositus on 10N. Oven yhteydessä on liian korkea kynnyks.

Eteläinen sisäänkäynti

Sisäänkäynnin edustalla oleva ritilä on liian korkea. Oven yhteydessä on liian korkea kynnys ja ovet ovat liian raskaat avata. Myös sisäovi on liian raskas. Tuulikaapin matto on edelleen huonosti paikallaan.

Korjausehdotukset

- LE-autopaikan muokkaaminen läntisen sisäänkäynnin yhteydessä
 - o Toisen LE-autopaikan poistaminen käytöstä (lähempänä sisäänkäyntiä) ja riittävän leveän kulkuväylän mahdollistaminen sisäänkäynnille.
 - o Uusi LE-autopaikka mahdollisimman lähelle sisäänkäyntiä muiden ruutujen yhteyteen.
 - o LE-autopaikkojen leveys vähintään 3600mm, sivukaltevuus korkeintaan 2%
- Opaste Kääjäntielle
- ISA-opasteet läntiselle ja eteläiselle sisäänkäynnille, esteettömien reittien opastaminen ulkoa
- Läntinen sisäänkäynti
 - o Yhtenäisen lumiesteen asentaminen katolle
 - o Ovikellon asentaminen ulko-oven yhteyteen
 - o Opaste ulko-oven yhteyteen, jossa kerrotaan hissistä toiseen kerrokseen ja valvomon yhteystiedot
 - o Oven keventäminen (korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
 - o Oven edustalla olevan ritilän madaltaminen (tasoero korkeintaan 20mm)
 - o Kynnyksen madaltaminen (kynnys korkeintaan 20mm)
- Eteläinen sisäänkäynti
 - o Ritilän madaltaminen; tasoeron madaltaminen, vaatii pienen luiskauksen rakentamista (tasoero korkeintaan 20mm, luiskauksen kaltevuus korkeintaan 8%)
 - o Oven keventäminen (korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
 - o Oven kynnyksen madaltaminen (kynnys korkeintaan 20mm)
 - o Tuulikaapin lattiamaton korjaaminen/vaihtaminen: mattojen väliin ei saa jäädä rakoja
- Laatoituksen korjaaminen rakennuksen itäpuolella seuraavan pihan korjausurakan yhteydessä

2.5.2 Sisätilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Aulaan pyörätuolin käyttäjälle sopiva vaatenaulakko, korkeus 1,2m lattiasta
- Aulan opasteet pukutiloihin ja asiakasvessoihin näkyvälle paikalle
- Kuntosalin laitteiden sijoittelussa huomioita inva-käyttö
- Yläkatsomoon ja pukuhuoneisiin johtaviin palo-oviin magneettiaukkipito palosulkumekanismeilla
- Palo-ovien kynnyksen poisto

Korjaukset

- + Opastusta parannettu
- **Vaatenaulakoita ei ole asennettu matalammalle**
- **Kuntosalin laitteiden sijoittelussa korjattavaa**
- **Palo-ovien kynnyksiä ei ole poistettu**

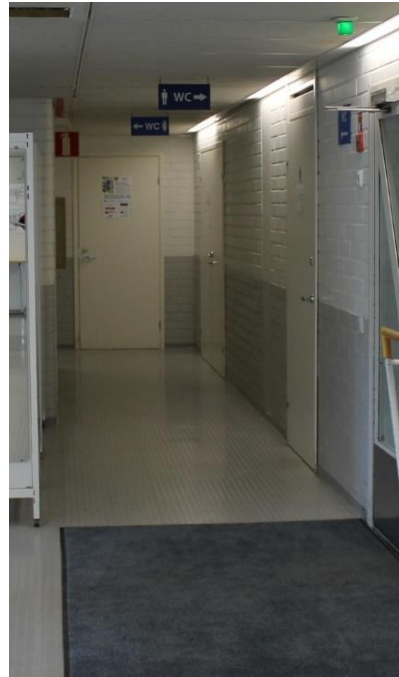
Muut huomiot ja korjausehdotukset

Opasteita on sijoitettu suoraan oviin. Jotta opasteet eivät aiheuta törmäysvaaraa, tulee ne sijoittaa oven avautumispuolelle seinään. Opasteiden kontrastin tulee olla hyvä. Pääaulaan on sijoitettu yleisopaste. Opasteessa on ohjattu käynti liikuntasalin pukuhuoneisiin ja toiseen kerrokseen. Opaste ohjaa ovelelle, joka on lukittu ja joka ei ole käytettävissä ilman henkilökuntaa. Monitoimitilaan ja juoksuosastolle pääsee aulan portaiden kautta. Pääaulan opasteeseen tulee korjata, että porrashissin käyttöä varten yhteys valvomoon. Muu kulku monitoimitilaan ja juoksuradalle tulee ohjata myös aulan portaiden kautta. Pukuhuoneiden käytävän päässä palo-ovessa on samoin opaste monitoimitilaan ja juoksuradalle sekä porrashissille. Opasteeseen tulee korjata samoin esimerkiksi, että käynti myös aulan portaiden kautta ja että porrashissin käyttämistä varten yhteys valvomoon.

Kuva51. Opasteita on sijoitettu suoraan oviin. Lasipintaan sijoitettu opaste erottuu valkoista taustaa vasten. Pukuhuoneen oveen on sijoitettu opaste. Ovi avautuu sisäänpäin, joten törmäysvaaraa ei välttämättä synny.

Käytävälle muodostuu jonkin verran heijastusta. Erityisen voimakas heijastus on kahvilan kohdalla kivilattiassa. Käytävälle johtaa palo-ovet. Ovet ovat 2-lehtisiä, mutta toinen lehti ei ole avattavissa helposti (itsenäisesti esimerkiksi pyörätuolista). Oviaukko on liian kapea. Sisäänkäyntiaulan naulakoihin ei ole asennettu koukkuja matalammalle.

Kuva52. Aulan opaste ohjaa oveille, joka on lukossa eikä ole käytettävissä ilman henkilökuntaa. Wc-tilan opasteet on sijoitettu kulkuväylän yläpuolelle.

Kuva53. Heijastusta lattiapinnoissa.

Kuntosalille johtaa portti. Portti ei ole tarpeeksi leveä apuvälineiden kanssa käytettäväksi. Kuntosalille pääsee toista reittiä, mutta ei omatoimisesti. Portti tulee uusita siten, että se toimii myös apuvälineiden kanssa liikuttaessa. Ennen portin uusimista sen yhteyteen voidaan sijoittaa opaste, että tarvittaessa yhteys valvomoon.

Kuva54. Kuntosalille johtava portti ei sovellu käytettäväksi apuvälineen kanssa. Portin vieressä oleva levy on lukittu, eikä se ole avattavissa itsenäisesti.

Kuntosalilla pystypunnerruspaikan tanko aiheuttaa törmäysvaaran pukuhuoneille johtavan oven vieressä. Pystypunnerruspaikka on sijoitettu oven viereen ja telineessä olevaa tankoa on hankala hahmottaa tultaessa tilaan. Kuntosalin välineiden sijoittelussa tulee huomioida, että kulkuväylille jää riittävästi tilaa.

Kuva55. Pystypunnerruspaikan tanko aiheuttaa törmäysvaaran. Laitteiden väliin jää liian kapea kulkuväylä.

Toiseen kerrokseen johtaa pääaulasta portaat. Portaiden alla on törmäysvaara, kun kulkuväylän yläpuolella on portaiden rakenteita. Kohtaa on merkitty huomioteippauksella, mutta teippaus tulisi olla vielä näkyvämpi. Lisäksi kulkua portaiden alta voitaisiin rajoittaa/ohjata siten, että törmäysvaara vähenisi. Kulkua voidaan rajoittaa sijoittamalla portaiden alle esimerkiksi kaluste, joka estää kulun kohdasta, jossa kulkuväylä on liian matala. Myös kahvion puolella portaiden alla on mahdollinen törmäysvaara. Rakenteisiin ei ole merkitty huomioraitoja.

Kuva56. Törmäysvaara portaan alla. Kohta on merkitty huomioraidalla, mutta sen näkyvyyttä voitaisiin parantaa. Kulua voitaisiin ohjata/rajata esimerkiksi sijoittamalla portaan alle kaluste.

Kuva57. Törmäysvaara portaan alla. Kohta ei ole merkitty huomioraidalla.

Squash -tilaan ei ole esteetöntä pääsyä. Liikuntahallin henkilökunnan mukaan tilaa käytetään myös muuhun tarkoitukseen (tilaan on asennettavissa peilit). Saliin johtava ovi on liian kapea.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen;
 - o Yleisopasteeseen reitin korjaaminen 2. kerrokseen (ohjaus aulan portaiden kautta, esteettömän reitin opastaminen porrashissin kautta ja maininta, että tarvitaan yhteys valvomoon)
- Vaatenaulakoiden sijoittaminen aulaan myös matalammalle (1200mm)
- Käytävälle johtavien palo-ovien uusiminen (oviaukon vapaaleveys vähintään 850mm), kynnykset korkeintaan 20mm)
- Palo-oviin magneettiaukkipito palosulkumekanismilla
- Lattian voimakkaan heijastuksen vähentäminen mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi lattian käsittelyllä tai kaihtimien asentamisella
- Aulassa portaiden alla olevan **törmäysvaaran** ehkäiseminen
 - o Kulun rajoittaminen esimerkiksi kalusteen avulla
 - o Kohdan kontrastimerkinnät
- Kuntosalissa pystypunnerruspaikan siirtäminen (**törmäysvaara**)
- Kuntosalin laitteiden sijoittelu siten, että kulkuväylille jää vähintään 850mm vapaata tilaa
- Squash -saliin johtavan oven leventäminen (oven vapaaleveys vähintään 850mm)
- Esteettömän pääsyn järjestäminen Squash -saliin

2.5.3 Portaat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Aulan portaikon käsijohteen ja askelmien kontrastin lisäys liukuestetarroilla
- Aulan portaikon käsijohteen jatko pylvään kohdalla
- Yläkatsomon portaiden porrashissin sivulle suojakaide

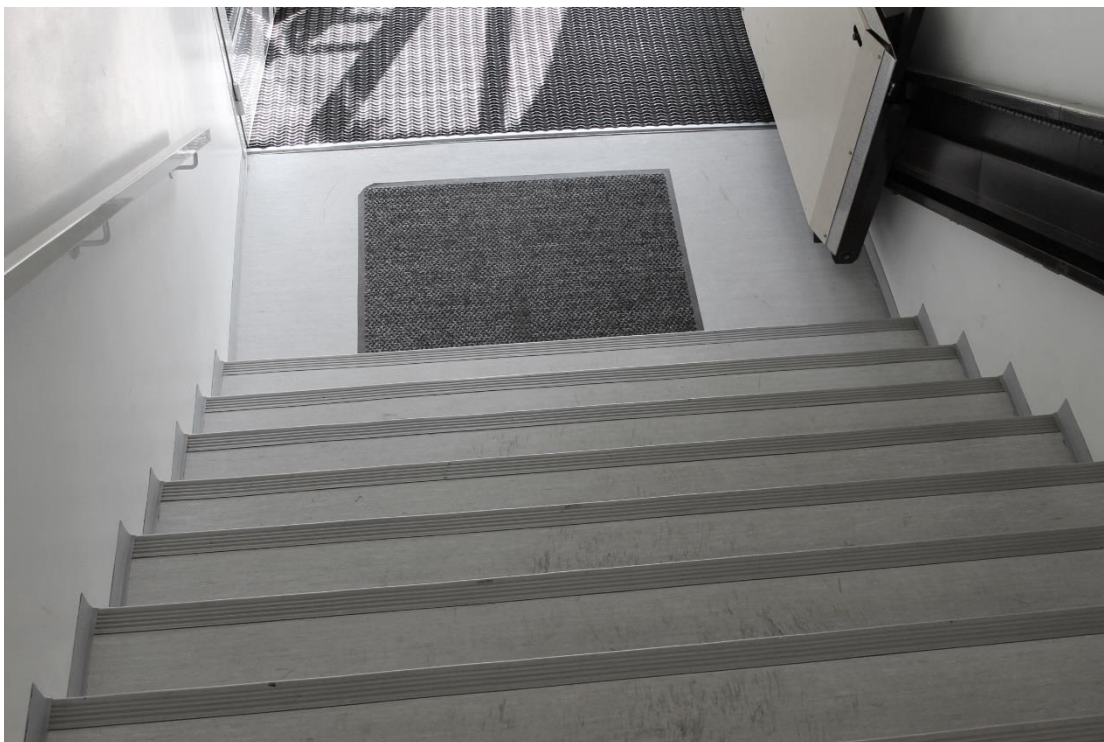
Korjaukset

- **Aulan portaista puuttuu kontrastiraita portaan päältä**
- **Käsijohteisiin ei ole tehty korjauksia**
- **Porrashissiin ei ole tehty korjauksia**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Läntisen sisäänkäynnin yhteydessä portaissa käsijohde on vain toisella puolella portaita. Toisella puolella kulkee porrashissi. Porrashissi ei ole käytettävissä itsenäisesti. Porrashuoneeseen johtavat ovet ovat lukossa, jolloin tilaan ei pääse itsenäisesti. Porrashissille on opaste sisäänkäyntiaulassa, ulkona opastetta ei ole. Porraskaskelmissa on kontrastiraidat askelmien etuosassa. Sekä porraskaskelmat että huomioraidat ovat harmaat, mutta mustavalkokuvassa 58 on nähtävissä, että raidat erottuvat jonkin verran kontrastina. Käsijohteiden päitä ei ole käännetty alas. Aiemmassa kartoituksessa on suositeltu käsijohteen/suojakaiteen asentamista porrashissiin. Kaidetta ei ole asennettu.

Aulan portaiden porraskaskelmiin on lisätty huomioteippaus, joka näkyy kuljettaessa portaita ylöspäin. Alaspäin kuljettaessa kontrastina erottuva huomioraita puuttuu. Mustavalkokuvassa 60 on kuvattuna, että porraskaskelmia on vaikea hahmottaa toisistaan. Portaalan alkamis- ja päättymiskohdat eivät erotu kontrastina lattiasta. Portaiden yhteydessä käsijohde ei ole yhtenäinen koko matkalla. Käsijohde päättyy liian aikaisin ennen portaalan alkamiskohtaa.

Kuva58. Läntisen sisäänkäynnin portaiden porraskelmien kontrastiraidat erottuvat mustavalkokuvassa melko hyvin.

Kuva59. Käsijohteiden päitä ei ole käännetty. Käsijohde päättyy liian aikaisin ensimmäisen portaan kohdalla

Kuva60. Porraskelmat eivät erotu kontrastina toisistaan mustavalkokuvassa.

Katsomo oli kartoituksen teon yhteydessä kasassa, jolloin niiden portaita ei ole päästy tarkemmin tarkastelemaan. Esillä olevissa porrarakenteissa käsijohteet eivät ulotu riittävän pitkälle portaan alkamiskohtaan.

Squash -saliin johtavien portaiden yhteydestä puuttuu käsijohde toiselta puolelta portaita eikä käsijohteiden päitä ole käännetty.

Korjausehdotukset

- Tarkempi selvitys; voisiko läntisen sisäänkäynnin portaisiin asentaa käsijohteen keskelle portaita. Mahdollistaisi portaisiin molemminpuolisen käsijohteen.
(RakMK E1 mukaisesti uloskäytävän leveyden tulee yleensä olla vähintään 1200 mm)
- Kaiteen asentaminen porrashissiin
- Aulan portaat
 - o Kontrastiraitojen asentaminen portaan päälle
 - o Portaiden alkamis- ja päättymiskohdan merkitseminen kontrastina
 - o Käsijohteiden korjaaminen:
 - **Yhtenäisen** käsijohteen asentaminen kahdelle tasolle (700 ja 900mm)
 - Käsijohteen ulottaminen 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan
- Katsomon portaiden käsijohteiden korjaaminen ulottumaan 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan

2.5.4 Pukuhuoneet ja WC-tilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

Aulan inva-wc:

- Vaatesäilytyskoukku korkeudelle 1,2m
- Kutsupainike lähemmäs wc-istuim
- Bidee-suihku lähemmäs wc-istuinta ja sen automatisointi

Liikuntasalin pukuhuoneet:

- Oviin opaste ilmaisemaan inva_wc:tä (3kpl)
- Kiinnitykseltään huterat käsituet invavessoihin tulee kiinnittää tukevammin
- Pukuhuoneiden suihkutilojen naulakoita lisättävä korkeudelle 1,2m
- Pukuhuoneiden suihkutiloihin käsisuihkut asennetta matalammalle tasolle
- Pukuhuoneiden inva-suihkutiloihin suihkutuolit
- Aulan puoleisen miesten pukuhuoneen inva-vessaan käsituot → lictus
- Miesten pukuhuoneen suihkutilan tukikahva käsisuihkun läheisyyteen

Korjaukset

Aulan esteetön wc:

- **Vaatesäilytyskoukku ei ole asennettu**
- **Kutsupainiketta ei ole asennettu lähemmäs wc-istuim**
- **Bidee-suihku ei ole asennettu lähemmäs wc-istuinta eikä sitä ole automatisointi**

Liikuntasalin pukuhuoneet:

- + Pukuhuoneiden oviin on asennettu ISA-tunnukset
- **Esteettömien wc-tilojen käsituotia ei ole kiinnitetty paremmin**
- **Suihkutilojen naulakoita ei ole asennettu**
- **Suihkutiloihin käsisuihkuja ei ole sijoitettu matalammalle tasolle**
- **Suihkutuoleja ei ole sijoitettu suihkutiloihin**
- **Käsituotia ei ole asennettu miesten pukuhuoneiden wc:hen**
- **Lankavedintä ei ole asennettu miesten pukuhuoneen suihkutilaan**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Aulan esteetön wc

Opaste on sijoitettu suoraan oveen. Ovesta puuttuu yhtenäinen lankavedin ja ovi on liian kapea. Wc-istuimen viereen jää molemmille puolille tilaa, mutta tilaa rajoittaa oikealla hana ja vasemmalla wc-paperiteline. Poistamalla wc-paperiteline ja korjaamalla se käsituoteseen sijoitetulla rullalla, saadaan riittävästi tilaa istuimen vasemmalle puolelle. Bidee on liian kaukana istuimelta. Myös hätäkutsun naru on liian kaukana.

Kuva61. Bideen hana seinässä vähentää vapaata tilaa wc-istuimen oikealla puolella. Hätkäksunaru on nostettu hanan päälle ja naruun ei ulotu.

Pukuhuoneisiin johtavat ovet ovat liian kapeat. Ovet on varustettu ovipumpulla ja ovien avaamiseen tarvittava voima on liian suuri. Naisten pukuhuoneessa 7 ovi on melko kevyt, mutta voima ylittää siinäkin suositellun.

Pukuhuoneiden valaistusvoimakkuus ei ole riittävä. Pukuhuoneissa ei ole matalalle sijoitettuja vaatekoukkuja. Suihkutilaan johtavat ovet ovat liian kapeat. Yhden suihkun kohdalle on sijoitettu seinään lankavetimet naisten pesutilassa, miesten pesutilasta lankavetimet puuttuvat.

Pukuhuoneiden yhteydessä on esteettömäksi merkittyjä wc-tiloja. Pukuhuoneiden oviin on sijoitettu ISA-tunnukset. Esteettömiksi pukuhuoneiksi on merkitty yksi naisten ja kaksi miesten pukuhuonetta ja wc-tilaa. Kaikki esteettömät wc:t on kalustettu siten, että wc-istuin käytettävissä vain oikealta puolelta wc-istuinta. Wc-istuin tulee olla käytettävissä molemmin puolin. Mikäli tila ei tähän riitä, järjestetään peilikuva wc, jolloin toisessa tilassa wc-istuin sijoitetaan tilan toiseen reunaan. Aulan esteettömässä wc:ssä jää tilaa wc-istuimen molemmin puolin, joskin tila oikealla puolella on hieman määräystä pienempi.

Naisten pukuhuoneen esteetön wc

Pukuhuoneen wc-tilan ovi on liian kapea. Ovesta puuttuu yhtenäinen ja leveä lankavedin, ovesta on kaksi pienempää kahvaa. Wc-tilaan on sijoitettu kuivauskaappi. Wc-tila ei sovellu esteettömäksi wc-tilaksi, kun tilaan ei jää riittävästi vapaata tilaa. Kuivauskaappi tulee poistaa tai pukuhuoneiden sijoittelussa tulee tehdä muutoksia. Wc-istuimen vasemmalle puolelle ei jää tilaa, ja oikealle puolella oleva kuivauskaappi estää nykyisellään wc-istuimen käytön istuimen oikealta puolelta. Tila wc-istuimen oikealla puolella on myös ilman kuivauskaappia liian kapea. Tilaan jää vapaata tilaa pyörähdysympyrään vain 1000mm, kun tarvittava tila on 1500mm. Wc-istuimen käsitukien kiinnitys on huono ja toinen käsituki on teipattu yläasentoon. Allas on korkeussäädettävä ja korkeussäätöön on opaste altaan yhteydessä. Bidee-suihku on liian kaukana wc-istuimelta. Peili on sijoitettu liian korkealle. Tilassa ei ole riittävän matalalle sijoitettuja vaatekoukkuja.

Miesten pukuhuoneiden esteettömät wc:t

Ovesta olevat opasteet ovat osittain kuluneet. Opasteesta puuttuu peilikuva wc:n opaste (wc:t ovat käytettävissä vain oikealta puolelta wc-istuinta). Wc-tiloihin johtavat ovet ovat liian kapeat ja ovista

puuttuu yhtenäinen vaakasuuntainen lankavedin. Tiloihin ei jää riittävän suurta tilaa pyörähdysympyrälle. Miesten pukuhuoneiden wc-tiloista puuttuvat käsitet wc-istuimen yhteydestä. Wc-istuimet ovat käytettävissä vain toiselta puolelta.

Kuva62. Ovesta puuttuu yhtenäinen vaakasuuntainen lankavedin.

Kuntosalin pukuhuoneet

Opasteet on sijoitettu suoraan oviin. Ovet ovat liian kapeat. Ovet on varustettu ovipumpuilla ja ovien avaamiseen tarvittava voima on liian suuri. Pukuhuoneissa on naulakoita vain yhdellä tasolla. Pesuhuoneisiin ei ole asennettu lankavetimiä suihkujen yhteyteen eikä tilassa ole suihkutuolia/-istuinta. Valaistusvoimakkuus pukuhuoneissa ei ole riittävä. Kuntosalin pukuhuoneiden yhteydessä ei ole esteetöntä wc-tilaa. Aulan esteetön wc sijaitsee lähellä kuntosalia, mutta portin ulkopuolella.

Korjausehdotukset

Aulan esteetön wc

- Opasteen sijoittaminen oven avautumispuolelle seinään (1400-1600mm korkeudelle)
- Vaakasuuntaisen yhtenäisen lankavetimen asentaminen (800mm korkeudelle, leveämpi kuin nykyinen)
- Oven leventäminen (vähintään 850mm)
- Bidee-suihku lähemmäs wc-istuinta ja sen automatisointi (ulottuminen 300mm) → hanan siirtäminen (vähentää tilaa wc-istuimen vieressä)
- Ylimääräisen wc-paperitelineen poistaminen seinästä (vähentää tilaa wc-istuimen vieressä)
- Vaatesäilytyskoukku korkeudelle 1200mm
- Suositellaan käsipyheautomaatin ja saippuatelineen sijoittamista korkeudelle 900mm
- Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
 - Hätkutsunarun sijoittaminen lähemmäs wc-istuin (ulottuminen 300mm)

Korjausehdotukset

Liikuntasalin esteettömät pukuhuoneet

- Ovien leventäminen (ovien vapaaleveys 850mm)
- Ovipumppujen keventäminen (oven avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N)
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen (vähintään 300lux)
- Esteettömät wc-tilat:
 - Opasteiden korjaaminen; kuluneiden opasteiden uusiminen, opasteen sijoittaminen oven avautumispuolelle seinään, opasteisiin merkintä, että wc-istuimien käytettävissä vain toiselta puolelta wc-istuinta
 -
 peilikuva wc:n opaste
 - Opaste kaikkien säädettävien altaiden yhteyteen korkeussäädöstä
 - Molemmin puolin käytettävissä olevan esteettömän wc-tilan järjestäminen pukuhuoneiden yhteyteen
 - Vaatii tarkempaa suunnittelua
 - (Pukuhuoneiden yhteyteen voi sijoittaa opasteen, että aulassa oleva wc käytettävissä molemmin puolin wc-istuinta)
 - Ovien leventäminen (ovien vapaaleveys vähintään 850mm)
 - Oviin vaakasuuntainen yhtenäinen lankavedin (800mm korkeudelle)
 - Wc-istuimen käsitukien kiinnittäminen tukevammin tai käsitukien uusiminen (naisten pukuhuone 7)
 - Käsitukien sijoittaminen wc-istuimien yhteyteen (miesten pukuhuoneet)
 - Vaatekoukkuja matalammalle (1200mm)
 - Suositellaan käsipyyheautomaatin ja saippuatelineen sijoittamista korkeudelle 900mm
 - Peilien sijoittaminen matalalle kaikissa esteettömissä wc-tiloissa (peilin alareunan korkeus 900mm)
 - Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
- Naisten esteetön pukuhuone:
 - Pukuhuoneesta 7 kuivauskaapin poistaminen tai pukuhuoneiden uudelleen sijoittelu (naisille tarvitaan toimiva esteetön pukuhuone)

2.6 UIMAHALLI

2.6.1 Piha-alueet ja pääsisäänkäynti

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Lumen auraaminen muualle kuin sisäänkäynnin edessä olevalle invapysäköintipaikalle
- Sisäänkäynnin oveen sähköinen avausmekanismi
- Tuulikaapin tyhjentäminen tavaroista

Korjaukset

- + Lumien auraukseen kiinnitetty huomiota
- **Ulko-oveen ei ole asennettu sähköistä oven avausmekanismia tai ovea ei ole kevennetty**
- **Tuulikaapissa on edelleen ylimääräistä tavaraa**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Uimahallin läheisyyteen johtaa kevyen liikenteen väylä. Varsinaista kulkureittiä sisäänkäynnille asti ei ole, vaan reitti kulkee pihan poikki. Pihan profiili laskee voimakkaasti pääsisäänkäynnille päin.

Liikuntaesteisille on varattu yksi autopaikka oven edustalle. LE-autopaikalta puuttuvat maalaukset maasta. Paikka on merkitty ISA-tunnuksella opastekylttiin. Autopaikan kohdalla on pieni sivukaltevuus. Paikkaa ei ole merkitty, joten auton voi parkkeerata osittain sisäänkäynnille johtavan kulkuväylän eteen. Autopaikan kohdalla pihamateriaalina on asfaltti, mutta vasemmalla puolella autopaikkaa alkaa hiekoitus ja paikka on osittain hiekalla.

Kuva63. LE-autopaikka ei ole kokonaan asfaltoitu. Maasta puuttuu paikan merkintä viivoilla ja ISA-tunnuksella.

Katokseen sisäänkäynnin edustalla on sijoitettu pyöräteline. Telineeseen olevat pyörät estävät katoksessa olevan penkin käyttöä.

Pääsisäänkäynnillä kynnyks on liian korkea ja ulko-ovessa oleva ovipumppu tekee oven liian raskaaksi avata. Tuulikaappiin jää riittävästi tilaa, mutta tuulikaappiin sijoitetut ylimääräiset tavarat vähentävät tilaa. Sisäovi oli lukittu aukiasentoon kartoituksen teon yhteydessä. Sisäovessa on myös ovipumppu ja ovi on liian painava avata.

Kuva64. Katoksen edustalle sijoitettu pyöräteline voi estää katoksessa olevan penkin käyttöä.

Kuva65. Tuulikaapissa on ylimääräisiä tavaroita, jotka vähentävät tuulikaapin vapaata tilaa.

Korjausehdotukset

- LE-autopaikan merkitseminen viivoilla ja maahan maalatulla ISA-tunnuksella.
- LE-autopaikan asfaltointi kokonaan (paikan leveys 3600mm)
- Pyörätelineen siirtäminen pois ulko-oven vierestä penkin edestä
- Ulko-ovien keventäminen (avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai sähköisen oven avausmekanismien asentaminen
- Ulko-oven kynnyksen madaltaminen (korkeus korkeintaan 20mm)
- Ylimääräisten tavaroiden poistaminen tuulikaapista

2.6.2 Käytävät

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

-

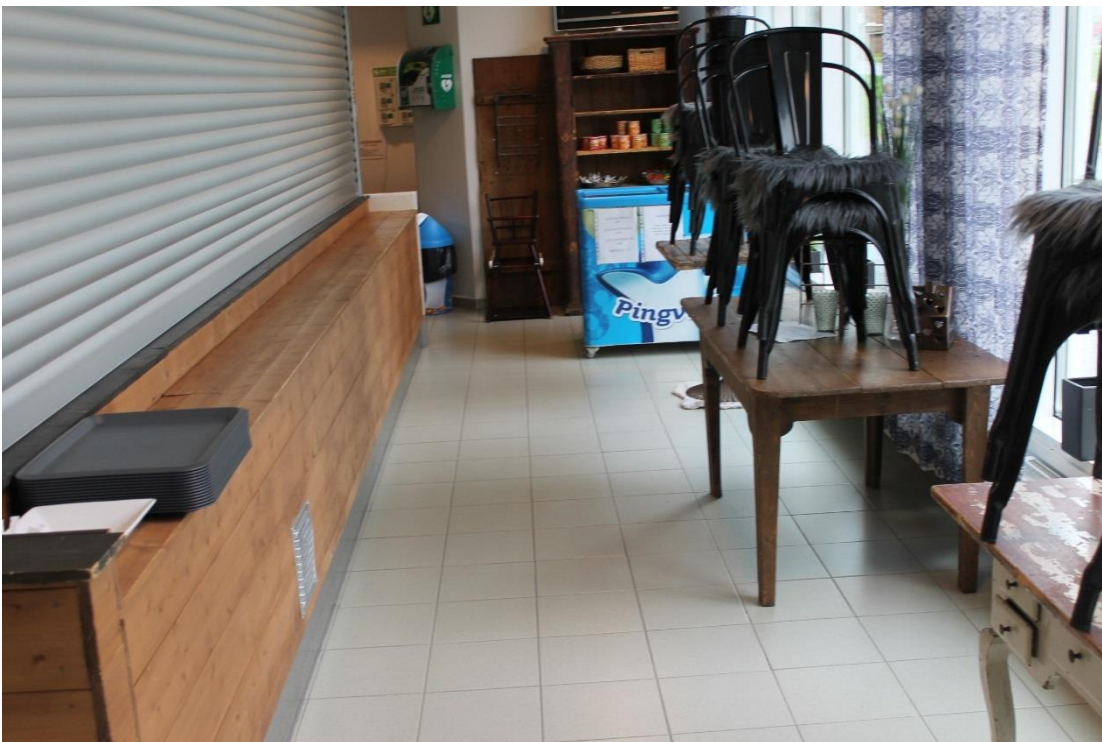
Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Kulku pukuhuoneisiin kulkee kahviolinjaston ohi. Pöydät ja tuolit kulkuväylän reunassa tekevät kulkuväylästä ahtaan. Kulkuväylällä linjaston päässä on ahdas kulkuväylä. Vapaaleveys riittää, mutta kulkuväylän viereen oli sijoitettu tavaroita, jotka vähentävät vapaata tilaa.

Kahvion istuimet ovat käsinojattomia. Aulatilaa on hyvä tuoda myös muutama korkeampi ja käsinojilla varustettu penkki.

Kuva67. Kahviolinjaston kohdalle on sijoitettu pöytiä ja tuoleja. Kulkuväylä jää liian kapeaksi, mikäli penkeillä istutaan kahviolinjaston puolella.

Sisäänkäyntiaulassa ei ole yleisopasteita tiloihin. Kulku pukuhuoneisiin on hyvä opastaa sisääntuloau-
lasta opasteilla, jotka sijoitetaan mm. kulkuväylän päähän vastapäätä sisäänkäyntiä. Miesten pukuhuoneeseen on opaste vessojen vieressä. Naisten pukuhuoneeseen opaste on sijoitettu suoraan tilan
oveen. Pukuhuoneisiin käynnin yhteydessä on ilmoitustaulu. Ilmoitustaulun eteen on hankala päästä
apuvälineen kanssa. Miesten pukuhuoneen ovesa on opaste. Ovi oli kartoituksen teon yhteydessä
kiilattu auki, jolloin ovesa oleva opaste ei näkynyt.

Käytävälle muodostuu jonkin verran heijastusta.

Kuva68. Kulkuväylällä pukuhuoneiden oville on kapea kulkuväylä. Ylimääräiset tavarat vähentävät vapaata tilaa. Miesten pukuhuoneelle johtava käytävälle muodostuu jonkin verran heijastusta.

Kuva69. Pukuhuoneille johtavat opasteet. Ilmoitustaulun eteen ei pääse helposti apuvälineen kanssa.

Alakerrassa sijaitsee henkilökunnan tilat. Tilaan ei ole esteetöntä pääsyä. Sisäkautta alakertaan on kulku huollon tilojen kautta, mutta reitillä on portaita.

Alakertaan johtaa kierreportaat. Porrasaskelmat erottuvat huonosti kontrastina, portaista puuttuvat kontrastiraidat portaalan etuosasta. Käsijohde ei ulotu ylhäällä riittävän pitkälle.

Kuva70. Porrasaskelmat eivät erotu kontrastina.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen:
 - o Opastuksen lisääminen pukuhuoneisiin aulasta
 - o Opasteen sijoittaminen miesten pukuhuoneen oven viereen (joka näkyy, vaikka ovi on kiinni)
 - o Ilmoitustaulujen sijoittelu siten, että niiden läheisyyteen pääsee myös apuvälineen kanssa
- Pöytien uudelleen sijoittelu, jotta kulkuväylä pukuhuoneisiin on riittävän leveä (vähintään 1200mm)
- Ylimääräisten tavaroiden siirtäminen pois kulkuväylältä (erityisesti kulkuaukolta pukuhuoneille)
- Korkeampi ja käsinojilla varustettu penkki aulaan
- Kierreportaisiin kontrastiraidat porrasaskelmien etuosiin
- Portaiden käsijohteiden ulottaminen 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan

2.6.3 Esteetön wc

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Kahvion vessoihin vaatenaulakot 1200mm korkeudelle
- Allastilan invavessan valaistusvoimakkuuden nosto 300lux:iin
- Allastilan invavessaan hälytysjärjestelmä

Korjaukset

- + Vaatesäilytyskoukut on asennettu
- + Hälytysjärjestelmä asennettu
- **Valaistusvoimakkuudessa edelleen puutteita**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Aulan wc-tilat

Aulassa on kaksi esteettömäksi merkittyä wc-tilaa, joista toinen on merkitty miehille ja toinen naisille. Wc-tilat ovat peilikuvia toisistaan. Wc-istuimelle voidaan siirtyä tarpeen ja tilanteen mukaan eri puolilta wc-istuinta ja on tärkeää, että molemmat puolet ovat käytettävissä. Wc-tilojen opasteet tulee muuttaa siten, että naisten ja miesten wc-tilat poistetaan käytöstä ja tilalle vaihdetaan peilikuva wc:n opasteet. Opasteet tulee sijoittaa oven avautumispuolelle seinään.

Wc-tilat ovat mitoitukseltaan hieman liian pienet. Miesten wc-tilaksi merkityssä wc:ssä pyörähdyssympyrään jäävä tila on isompi.

Naisten wc:ksi merkityssä wc:ssä wc-istuin on sijoitettu kulmaan. Tämä vähentää tilaa wc-istuimen vieressä, kun seinä rajoittaa apuvälineen sijoittamista istuimen vieressä. Myös käsituki vähentää vapaata tilaa wc-istuimen vieressä (on asennettu wc-istuimen viereen). Bideesuihku jää hankalasti wc-istuimen taakse. Bideesuihkuun saisi siirrettyä lähemmäs wc-istuinta. Asentamalla hanaan pidemmän vivun, parannettaisiin hanaan ulottumista wc-istuimelta. Myös miesten wc:ksi merkityssä wc-tilassa pidempi vipu hanassa auttaisi ulottumisessa. Naisten wc-tilassa käsipyyhketeline on sijoitettu liian korkealle, kun se on asennettu pöytätason kohdalla (ulottuminen hankalaa).

Kuva71. Opaste on sijoitettu suoraan oveen. Opasteesta tulee poistaa naisten wc:n merkki ja korvata peilikuva wc:tä kuvaavalla opasteella. Naisten wc:ksi merkityssä tilassa wc-istuin on sijoitettu kulmaan, mikä voi vaikeuttaa wc-istuimelle siirtymistä.

Wc-tilojen käsituet eivät ole riittävän tukevat. Wc-tilat on varustettu hälytysjärjestelmällä. Hätänaruihin on kiinnitetty opaste. Opasteeseen voisi lisätä tekstin, että naru ei saa solmia. Narut eivät ulotu maahan asti.

Allasosaston wc-tila

Allasosaston wc-tilassa pyörähdyssympyrälle jäävä vapaatila ei ole riittävä eikä tila wc-istuimen vieressä oleva tila ole riittävä. Edellisessä kartoituksessa on todettu, että uimahallin oma suihkutuoli ei mahdu wc-istuimen viereen. Riittävän ison tilan järjestäminen vaatii tarkempaa suunnittelua ja korjausta.

Tilaan on asennettu hälytysjärjestelmä. Hälytykseen tarkoitettuun naruun on kiinnitetty opaste, mutta naru oli kartoituksen teon yhteydessä kiinnitetty oven karmiin, eikä siihen ulottunut wc-istuimelta. Naru ei ole riittävän pitkä.

Korjausehdotukset

- Aulan esteettömät wc:t
 - o Opastuksen parantaminen;
 - M ja N opasteiden poistaminen ja korvaaminen peilikuva wc:n merkinnällä

 (peilikuva wc, oikea ja vasen)
 - Opasteet myös oven avautumispuolelle seinään noin silmän korkeudelle 1400-1600mm
 - o Naisten wc:ssä wc-istuimen kääntäminen suoraan
 - vaatii tarkempaa suunnittelua (varmistettava riittääkö tila ja onko kääntö mahdollinen)
 - o Käsitukien kiinnittäminen tukevammin tai mallin vaihtaminen
 - o Käsitukien asentaminen siten, että ne eivät vähennä vapaata tilaa wc-istuimen vieressä
 - o Naisten wc:ksi merkityssä wc-tilassa bideesuihku lähemmäs wc-istuinta (ulottuminen 300mm)
 - o Hanoihin pidemmät vivut (helpottaa ulottumista wc-istuimelta)
 - o Suositellaan käsipyyheautomaatin ja saippuatelineen sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
 - o Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysjärjestelmän narujen pidentäminen
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
- Allasosaton esteetön wc
 - o Opaste oven avautumispuolelle seinään noin silmän korkeudelle 1400-1600mm
 - o Mitoitukseltaan riittävän ison wc-tilan järjestäminen
 - Vaatii tarkempaa suunnittelua/peruskorjausta
 - o Pidemmän vivun asentaminen käsienpesualtaan hanaan
 - o Valaistusvoimakkuuden parantaminen (vähintään 300lux)
 - o Suositellaan käsipyyheautomaatin ja saippuatelineen sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
 - o Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysjärjestelmän narujen pidentäminen
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)

2.6.4 Pukuhuoneet

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Naisten pukuhuoneeseen muutamat pukukaapit invakaapeiksi, joissa naulakoiden korkeus 1200mm
- Miesten pukuhuoneeseen penkki kooltaan 2100x600x500mm
- Miesten pukuhuoneen hiustenkuivaaja korkeudelle 1200mm
- Pesutiloihin mentäessä pyyhenaulakoita 1200mm korkeudelle
- Pesutiloihin yhtenäiset käsijohteet 500 ja 900mm korkeudelle
- Saunatilojen uudelleenrakentaminen liikuntarajoitteisille soveltuvaksi

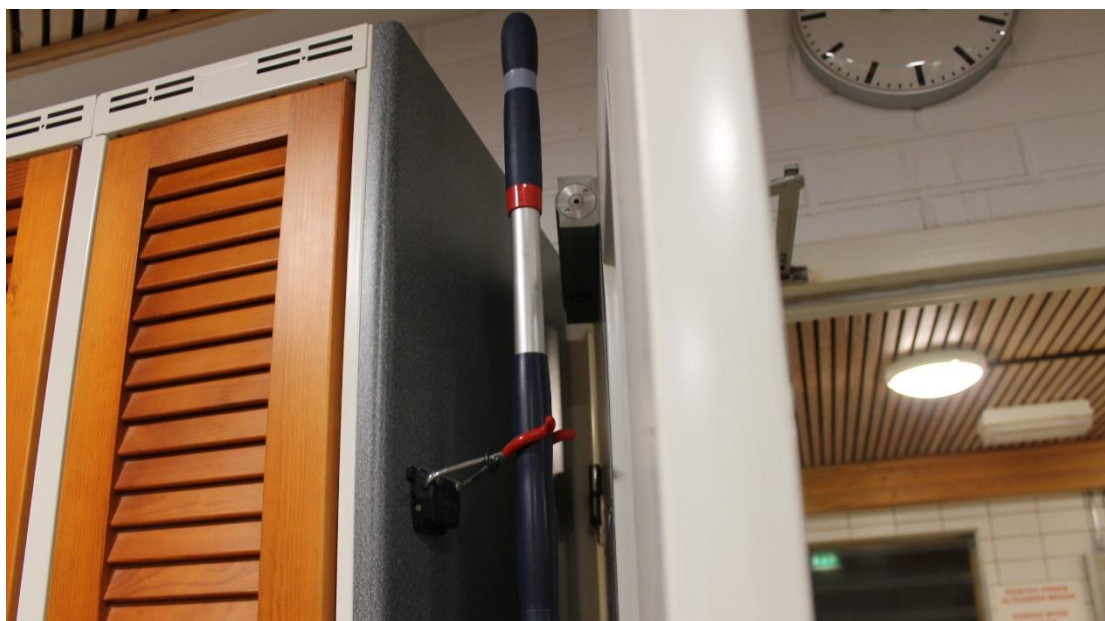
Korjaukset

- + Naisten pukuhuoneessa muutamista kaapeista on laskettu hyllytasoja matalammalle (kaappeja ei ole merkitty)
- + Naulakoita asennettu myös matalammalle
- + Hiustenkuivaaja asennettu matalammalle
- **Miesten pukuhuoneeseen ei ole asennettu penkkiä**
- **Pesutiloihin ei ole asennettu yhtenäisiä käsijohteita**
- **Saunatiloja ei ole uudelleenrakennettu liikuntarajoitteisille soveltuvaksi**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

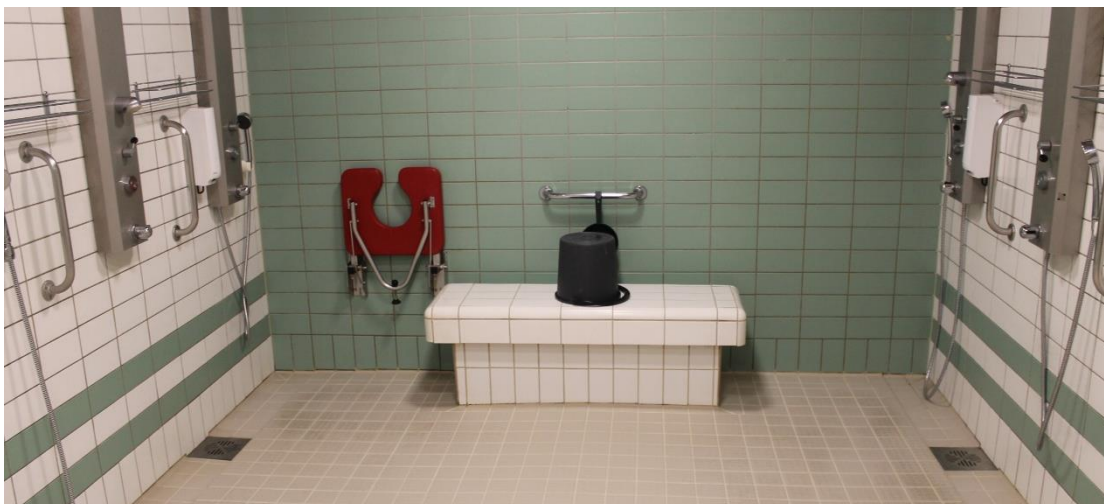
Naisten pukuhuoneeseen johtava ovi on liian painava avata. Kun ovi on kokonaan auki, on oven vaapeveys lähes riittävä, mutta oven ollessa osittain kiinni, ovilehti vähentää vapaata tilaa liikaa (raskasta ovea on hankala saada kokonaan auki). Miesten pukuhuoneeseen johtava ovi oli kartoituksen teon yhteydessä kiilattu aukiasentoon.

Pukuhuoneissa muutamista kaapeista hyllytasoja on laskettu alemmas, mutta kaappeja ei ole merkitty. Ulosvedettävä teline henkareille auttaisi kaappiin ulottumista pyörätuolista. Esteettömien kaappien oviin tulee lisätä opasteet. Muutostyö tarvitaan sekä miesten että naisten pukuhuoneisiin. Erillisiin pukukoppeihin ei mahdu apuvälineen kanssa. Siirrettävä seinäke olisi kohtuu helppo uusita ja siirtää, jolloin ovesta saataisiin riittävän leveä ja koppiin lisää tilaa. Pukuhuoneista pesuhuoneisiin johtavissa ovissa on ovipumput ja ovet ovat liian painavat avata. Naisten pukuhuoneessa pesuhuoneeseen johtavan oven kohdalle on sijoitettu lastalle teline pukukaapin seinään. Lasta ja teline hankaloittavat oven avaamista kokonaan, jolloin oven vapaa leveys vähenee.

Kuva72. Oven taakse sijoitettu teline ja siihen kiinnitetty lasta estävät oven avaamisen kokonaan.

Pesuhuoneissa on käännettävä penkki. Penkin yhteydestä puuttuvat käsijohteet. Pitkän penkin yhteyteen on asennettu seinään lankavedin, mutta siihen ei ulotu penkiltä.

Kuva73. Käännettävän tuolin yhteydessä ei ole käsitukia. Lankavetimeen ei ulotu eikä sitä voi käyttää apuna ylös nousemisessa.

Saunaan ei mahdu apuvälineen kanssa. Saunassa portaiden käsijohde on sijoitettu vain toiselle puolelle portaita.

Kuva74. Saunan portaista puuttuu käsijohde/tuki toiselta puolelta portaita.

Sekä miesten että naisten pesuhuoneissa reitillä altaille on liian kapeat kohdat kulkuväylillä. Tilaa rajoittavat lokerikot ja naisten pesuhuoneessa lokerikon lisäksi hana. Uudelleen sijoittamalla lokerikot saadaan kulkuväylistä leveämmät. Myös pilareiden kohdalla kulkuväylä on liian kapea, mutta rakenteellisesti muutostyö vaatisi suurempaa muutosta. Naisten pesuhuoneessa hana on kapean kulkuväylän kohdalla, jolloin siihen voi helposti törmätä. Miesten puolella kulkuväylä on liian kapea lokerikojen kohdalla. Lokerikkojen siirrosta olisi siis hyötyä, vaikka kulkuväylä onkin kapea muissakin kohdissa.

Kuva75. Lokerikot vähentävät vapaata tilaa ja kulkuvälien leveyttä. Naisten puolella kulkuväylän ve-
 ressä olevaan hanaan törmää helposti, kun kulkuväylä on kapea.

Edellisessä kartoituksessa on suositeltu pesuhuoneeseen yhtenäisen käsijohteen asentamista. Asennus on todettu mahdottomaksi. Yhtenäinen käsijohde voitaisiin korvata yksittäisillä lankavetimillä, jotka auttavat tarvittaessa liikkumisessa ja toimisessa. Edellisessä kartoituksessa oli suositeltu miesten pukuhuoneeseen penkkiä, joka olisi kooltaan 2100x600mm. Ison penkin asentaminen pukuhuoneeseen vaatisi, että osa pukukaapeista poistetaan (tila ei ole nykyisellään riittävä, tai penkki tekisi tilasta ja kulkuväylistä liian ahtaan).

Korjausehdotukset

- Pukuhuoneissa (sekä miesten että naisten) muutamissa kaapeista hyllyjen laskeminen matalammalle, ulosvedettävän telineen asentaminen ja **kaappien merkitseminen opasteella** (esim. tekstillä ”hyllyt matalammalla” tai ISA-tunnuksella)
- Erillisten pukukoppien muuttaminen esteettömäksi (tilan suurentaminen ja oven leventäminen; olemassa oleva tila huomioiden seinäkkeiden siirto ja ovi 850mm)
- Naisten pukuhuoneessa pesuhuoneen ovella olevan lastan ja telineen siirto, jotta ovi pääsee avautumaan kokoaan
- Pukuhuoneista pesuhuoneisiin johtavien ovien keventäminen (oveen avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N)
- Lankavetimen ja/tai käsijohteiden asentaminen pesuhuoneeseen penkin yhteyteen
- Pesuhuoneissa lokerikkojen uudelleen sijoittelu, jotta kulkuväylälle saadaan enemmän vapaata tilaa
- Miesten pukuhuoneeseen penkki kooltaan 2100x600x500mm
 - o Vaatii pukuhuoneen kalusteiden (kaappien) uudelleenjärjestelyä
- Pesutiloihin yhtenäiset käsijohteet 500 ja 900mm korkeudelle
 - o Voidaan toteuttaa isomman peruskorjauksen yhteydessä
 - o Voidaan korvata yksittäisten lankavetimien asentamisella, jotka auttaisivat kuitenkin jonkin verran liikkumisessa
- Käsijohde molemmin puolin portaita saunassa
- Saunatilojen uudelleenrakentaminen liikuntarajoitteisille soveltuvaksi

2.6.5 Allastila

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Altaan reunalle yhtenäinen suojakaide
- Terapia-altaan henkilönosturin puomi osuu kattolistaan
- Henkilönosturin käsitet käännettäväksi
- Pyörätuolihiisi isoon altaaseen
- Lattiakaatojen väliseen vesiuraan ritilä (tai lattiakaatojen uudelleen muotoilu 2%)

Korjaukset

- + Terapia-altaan nosturia korjattu
- **Altaan reunaan sijoitettavaa yhtenäistä suojakaidetta ei ole asennettu (oli todettu, että yhtenäistä kaidetta ei ole yleisestikään uima-altaiden ympärillä)**
- **Nosturin käsitukia ei ole korjattu**
- **Isoon altaaseen ei ole asennettu nosturia**
- **Lattiakaatoja ei ole korjattu**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Pukuhuoneisiin johtavissa opasteissa on käytetty symbolina miestä ja naista. Symboliopasteiden lisäksi opasteisiin voisi lisätä tekstit auttamaan opastusta.

Allastilan lattiassa on edelleen iso kaato vesiuraan päin. Tämä vaikeuttaa liikkumista pyörällisen apuvälineen kanssa. Vuonna 2011 tehdyssä kartoituksessa oli suositeltu yhtenäisen kaiteen asentamista altaan ympärille. Yhtenäisen ja koko altaan ympäri kulkevan kaiteen sijasta kaide olisi hyvä asentaa altaan reunalle pukuhuoneiden ovien ja allastilan esteettömän wc-tilan kohdalle. Pukuhuoneista ja wc-tilasta tultaessa iso allas on heti kulkuväylän jatkeena ja tilaa altaan ja oviaukon välissä on 1600mm, jolloin putoamissuojana toimiva kaide olisi perusteltu

Porealtaaseen johtavista portaista puuttuu käsijohde toiselta puolelta portaita. Terapia-altaaseen johtavien portaiden yhteydestä käsijohteet eivät ulotu riittävän pitkälle alimman porrassakeleen kohdalle.

Kuva76. Porealtaan portaiden yhteydestä puuttuu käsijohde toiselta puolelta. Terapia-altaan portaista puuttuu käsijohteet alimmalta porrassanteelta.

Suosituksen mukaisesti vähintään matkaintiin tarkoitettuun altaaseen sekä terapia-altaaseen mutta myös muihin käyttötarkoituksien huomioiden, tulee olla itsenäisesti käytettävissä oleva pääsy. Isoon altaaseen ei ole hissiä ja terapia-altaan hissi ei ole käytettävissä omatoimisesti.

Korjausehdotukset

- Tekstiopasteet pukuhuoneisiin johtaville oville
- Peruskorjauksen yhteydessä lattiakaatojen väliseen vesiuraan ritilä tai lattiakaatojen uudelleen muotoilu 2%
- Terapia-altaaseen ja isoon altaaseen itsenäisesti käytettävissä olevat henkilönosturit
- Terapia-altaan käsituet käännettäviksi
- Ison altaan reunaan kaide pukuhuoneiden ja allastilan esteettömän wc-tilan oven edustalle
- Käsijohteet portaiden yhteyteen:
 - o Porealtaaseen molemmin puolin portaita
 - o Terapia-altaaseen käsijohteet molemmin puolin porrasaskelmia ja ulottumaan 300mm yli portaan alkamis- päättymiskohdan

2.7 YHTEISKOULU JA LUKIO

2.7.1 Piha-alueet

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

-

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Piha-alueella on opastetäulu (kuva). Opasteeseen on merkitty rakennukset kirjaimina, mutta ei selityksenä rakennuksen nimiä. Rakennusten julkisivuissa ei ole kirjainten mukaisia opasteita. Opasteeseen on merkitty kaikki sisäänkäynnit, mutta pääsisäänkäyntejä tai esteettömiä reittejä ei ole merkitty.

Kuva77. Opastetäulu piha-alueella.

Rakennuksen julkisivuun on merkitty lukion opaste, mutta yhtenäiskoulusta kertovaa opastetta ei ole. Vieraspysäköinnin merkki osoittaa on harhaanjohtavasti toiseen suuntaan. Kyllin nuoli erottuu huonosti ja merkki osoittaa kohti piha-alueita. Ruokalaan on opasteviitta rakennuksen nurkalla, mutta ulko-oven yhteydessä opastetta ei ole.

Kohteeseen johtaa kevyen liikenteen väylä. Piha-alueella ajoväylän yli johtavien suojaiteiden merkinnot ovat kuluneet. Piha-alue on profiililtaan paikoittain kalteva. Piha-alueella on kaivonkansia, jotka ovat painuneet tai joiden kohdalla korkeusero on liian suuri. Sopiva korkeusero on 20mm, kun mitatut arvot ovat luokkaa 100mm.

Kohteessa ei ole liikuntaesteisille varattuja autopaikkoja sisäänkäyntien läheisyydessä.

Yhteiskoululta pääsee lukion puolelle ulkokautta katettua kulkuväylää pitkin. Kulkuväylällä on portaat. Portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet. Porrasaskelmissa on kaksi leveämpää tasannetta ja portaiden etenemä on epätasainen. Porrasaskelmat erottuvat huonosti kontrastina. Portaiden vieressä on luiskattu kulkuväylä, mutta kaltevuus on liian suuri esteettömälle reitille (17%, kun esteetön kulkuväylä on 8%).

Kuva78. Suojatien maalaukset ovat kuluneet.

Yhteiskoulun ja lukion yhteinen ruokala sijaitsee rakennuksessa C. Esteetön reitti ruokalaan kulkee ulkokautta. Reittiä ei ole opastettu. Reitti suoraan lukion läpi ei ole esteetön, sillä C-rakennuksen toisella puolella sisäänkäynti ei ole esteetön.

Kuva79. Piha-alueen profiili on paikoittain kalteva. Kaltevuutta on kulkuväylillä myös sivusuunnassa. Kaivon kansi on painunut, ero on liian suuri.

Kuva80. Kulkuväylä yhteiskoululta lukioon on katettu. Portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet. Portaiden vieressä oleva asfaltoitu reitti on liian jyrkkä esteettömäksi kulkureitiksi.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen piha-alueella
 - o Yleisopasteeseen tiedot rakennuksista (selitykset A, B ja C -rakennuksille), pääsisäänkäyntien ja esteettömien reittien merkitseminen
 - o Opaste yhteiskoulun julkisivuun
 - o Vierasparkkipaikan opastuksen parantaminen/korjaaminen
 - o Opaste ruokalan ovelle
- Piha-alueella olevien kaivonkansien ja epätasaisuuksien korjaaminen seuraavan pihan korjausurakan yhteydessä. Tasoerot kansien kohdalla korkeintaan 20mm.
- Suojateiden maalausten korjaaminen
- Esteettömän reitin muokkaaminen yhteiskoulun ja ruokalan välillä vaatii tarkempaa suunnittelua;
 - o reitti tällä hetkellä ulkokautta, lukion sisäänkäyntiä muokkaamalla voitaisiin reitti toteuttaa lukion kautta katettuna reittinä
- LE-autopaikat (liikuntaesteisille varatut autopaikat) sisäänkäyntien läheisyyteen korkeintaan 10m päähän sisäänkäynniltä
- Käsijohteiden asentaminen ulkoportaiden yhteyteen piha-alueelle. Käsijohteet kahdelle tasolle (700 ja 900mm)
- Ulkoportaiden askelmien kontrastin parantaminen

2.7.2 Sisäänkäynnit

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- B-rakennuksen pääsisäänkäynnin edessä olevan luiskan loiventaminen 8% kaltevaksi
- B-rakennuksen pääsisäänkäynnin edessä olevaan luiskaan kaide
- B-rakennuksen pääsisäänkäynnin ulko-oven kynnyksen madaltaminen 20mm korkeaksi
- B-rakennuksen pysäköintialueen puoleisen sisäänkäynnin edustalla olevan luiskan loiventaminen 8% kaltevaksi

- B-rakennuksen pysäköintialueen puoleisen sisäänkäynnin ulko-oveen sähköinen avausmekanismi
- C-rakennuksen (ruokalan) pääsisäänkäynnin edustalle inva-luiska
- C-rakennuksen (ruokalan) pääsisäänkäynnin oveen sähköinen avausmekanismi
- C-rakennukseen B ja C rakennusten välissä olevan ulko-oven eteen inva-luiska
- C-rakennukseen B ja C rakennusten välissä olevaan ulko-oveen sähköinen avausmekanismi
- C-rakennukseen B ja C rakennusten välissä olevaan ulko-oven kynnyksen madaltaminen

Korjaukset

- + C-rakennuksen pääsisäänkäynnille on asennettu luiska
- **Muita korjauksia ei ole tehty**

Yhteiskoulun sisäänkäynnit

Sisäänkäynnille johtava luiska on kaltevuudeltaan liian jyrkkä. Portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohdeet. Ulko-oven avaamiseen tarvittava voima on liian suuri ja ovi on raskas avata. Oven yhteydessä on tuplakynnys, joka on liian korkea. Tuulikaapissa oleva matto on päässyt nousemaan reunasta ja voi aiheuttaa kompastumisvaaraa.

Yhteiskoululle on toinen sisäänkäynti samalta julkisivun suunnalta, jossa pääsisäänkäynti on. Sisäänkäynnin jälkeen alkaa portaat, joten sisäänkäynti ei sovellu esteettömäksi eikä sitä ole tarkemmin tarkasteltu.

Kuva81. Tuulikaapin maton reuna on noussut ja se voi aiheuttaa kompastumisvaaran.

Lukion pääsisäänkäynti

Lukion pääsisäänkäynnin edustalla on tasanne, jonka korkeusero maanpintaan on liian korkea. Tasanteelle johtaa pieni luiskattu kulkuväylä, mutta se liian jyrkkä ja sen yhteydestä puuttuvat käsijohdeet. Ulko-ovi on liian raskas avata ja sen yhteydessä kynnyks on liian korkea.

Kuva82. Sisäänkäynnin edustalla oleva luiskattu kulkuväylä on liian jyrkkä. Luiskasta puuttuvat käsijohteet.

Pysäköintialueen puoleinen sisäänkäynti (lukio)

Sisäänkäynnille johtaa liian jyrkkä luiska, jonka yhteydestä puuttuvat käsijohteet ja luiskan reunasta suojaraina. Tasanne on liian pieni. Ovien yhteydessä on liian korkeat kynnykset ja ovet ovat liian raskaat avata.

Kuva83. Sisäänkäynnille johtaa liian jyrkkä luiska. Luiskasta puuttuvat käsijohteet ja suorareuna.

C-rakennuksen sisäänkäynti (ruokalaan)

Ruokalan sisäänkäynnin edustalla on tasanne, jolle johtaa luiska. Tasanne ei ole riittävän syvä. Luis-kan kaltevuus on kaltevuudeltaan liian jyrkkä (10%, kun määräyksen mukainen luiska on 8%). Luis-kan kohdalla tasanteelta puuttuu yhtenäinen käsijohde seinään asti. Ulko-ovet ovat liian raskaat avata (noin 50-80N, kun suositus on korkeintaan 10N).

Kuva84. Ruokalan sisäänkäynnille johtaa luiska ja tasanne.

B- ja C-rakennuksen väliset sisäänkäynnit

Reitti terveydenhoitajan vastaanotolle ei ole esteetön sisäkautta. Ulkoa tilaan pääsee C- ja B-rakennusten välistä. B-rakennuksen ovesta ei ole opastetta. Oven edessä oleva ritilä on päässyt nousemaan muodostaen pienen tasoeron. Ulko-oven yhteydessä on liian korkea kynnyks. Tuulikaapin ovi avautuu tuulikaappiin päin. Tuulikaappi on mitoitukseltaan melko ahdas, mutta oven viereen jää tilaa. Ovi oli kartoituksen teon aikaan kiilattu auki. Kyseessä on palo-ovi ja ovesta oli opaste, joka kehottaa pitämään osastoivat palo-ovet kiinni.

C-rakennukseen sisäänkäynnin yhteydessä on liian korkea tasanne. Sisätiloissa suoraan sisäänkäynnin edustalta alkavat portaat, jolloin sisäänkäynti ei sovellu esteettömäksi sisäänkäynniksi.

Kuva85. Ritilä on noussut toisesta reunasta terveydenhoitajan vastaanotolle johtavalla sisäänkäynnillä.

Korjausehdotukset

- Kaikkiin rakennuksiin tulee järjestää vähintään yksi esteetön ja toimiva sisäänkäynti. B-rakennuksen osalta sisäänkäynti puolikerrosta ylemmälle osalle (terveydenhoitoon) tulee järjestää joko sisä- tai ulkokautta (ulkokautta reitti kulkee rakennuksen ympäri, joten suositeltavin vaihtoehto on kulun mahdollistaminen sisäkautta, joskin rakenteellisesti muutostyö vaatii laajempaa korjausta)
- **Yhteiskoulun pääsisäänkäynti (A-rakennus):**
 - o Luiskan loiventaminen (vaatii tarkempaa suunnittelua)
 - o Kynnysten madaltaminen (kynnykset korkeintaan 20mm)
 - o Oven keventäminen (oven avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
 - o Tuulikaapin maton korjaaminen (**kompastumisvaara**)
- **Lukion pääsisäänkäynti (B-rakennus):**
 - o Korkeintaan 8% kaltevuudeltaan olevan luiskan rakentaminen
 - o Luiskaan käsijohteet kahdelle tasolle ja molemmin puolin
 - o Kynnysten madaltaminen
 - o Oven keventäminen (korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- **Parkkipaikan puoleinen sisäänkäynti (B-rakennus):**
 - o Luiskan muutostyö: luiska korkeintaan 8%, käsijohteet molemmin puolin ja suo-reuna luiskan reunaan
 - o Kynnysten madallus (korkeintaan 20mm)
 - o Oven keventäminen (korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- **Sisäänkäynti terveydenhoitajan vastaanotolle (B-rakennus):**
 - o Ritilän korjaaminen siten, että sen kohdalle ei muodostu liian isoa kynnystä (korkeintaan 20mm)
 - o Oven kynnyksen madaltaminen (korkeus 20mm)
 - o Oven keventäminen (korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- **C-rakennuksen pääsisäänkäynti**
 - o Luiskan loiventaminen (luiska korkeintaan 8%)
 - o Yhtenäinen kaide/käsijohde tasanteella luiskalta seinään asti
 - o Oven keventäminen (korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen

2.7.3 Yhteiskoulu

2.7.3.1 Tilat ja kulkuväylät

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Hissiltä teknisentyön tilaan johtavaan oveen sähköinen avausmekanismi
- Rappukäytävästä puukäsityöluokkaan johtavaan oveen sähköinen avausmekanismi
- Toisen kerroksen palvelutiskiini lisätaso 670...800mm korkealle
- Liikuntasalin oven kynnyksen madaltaminen
- Kerrosnumerot hissien ovea vastapäätä olevaan seiniin
- Hissin käyttöpainikkeisiin selvennys uloskäynnille johtavan kerroksen painikkeeseen
- Pukuhuoneisiin johtavien ovien kynnysten madaltaminen
- Suihkuun johtavien ovien kynnysten madaltaminen
- Suihkuihin käsijohteet ja suihkutuolit

Korjaukset

- Mitään korjauksista ei ole tehty

Muut huomiot ja korjausehdotukset

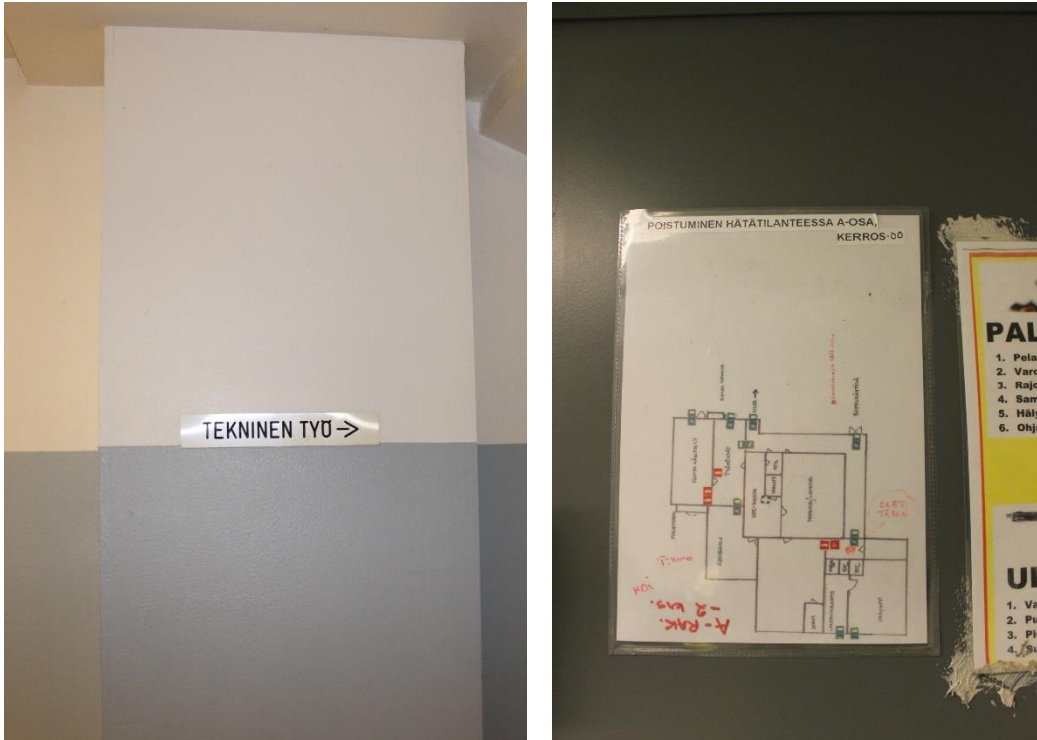
Kohteen yleisopastus on puutteellinen. Eri kerroksiin ja toimintoihin ei ole opasteita. Opastusta voidaan parantaa sijoittamalla sisäänkäyntiaulaan yleisopaste, esimerkiksi pohjakuva ja/tai luettelo toimintoista ja kerroksista, joissa toiminnot sijaitsevat. Yleisopastus on hyvä sijoittaa myös eri kerroksiin hissin ja portaiden yhteyteen keskeiselle paikalle ja loogisesti samaan paikkaan eri kerrosten välillä. Kaikkiin keskeisimpiin toimintoihin tulee olla opasteet (mm. liikuntasalit ja pukuhuoneet, kanslia/hallinnon tilat, opinto-ohjaajat ym., wc-tilat ja erityiset luokkatilat kuten käsityöluokat). Myös reitit tulee opastaa loogisesti. Reitti teknisen työn tilaan on opastettu. Kerrosnumerot puuttuvat edelleen hissin ja portaikkojen yhteydestä.

Huoneiden tilaopasteita on sijoitettu suoraan oviin. Jotta opasteet eivät aiheuta törmäysvaaraa, tulee ne sijoittaa oven avautumispuolelle seinään. Osassa huoneita opasteet kuten nimikyltit, on sijoitettu oikein. Ovisummerit on sijoitettu liian korkealle. Sopiva korkeus on 850mm lattiasta.

Kuva 86. Ovisummeri on liian korkealla. Opaste on sijoitettu suoraan oveen ja nimikyltti oven avautumispuolelle seinään. Oikeanpuoleisessa kuvassa on wc-tilat, mutta niiden ovien yhteydestä puuttuvat opasteet kokonaan.

Kerrosten välillä kulkee portaat ja hissi. Puolikerroksien kohdalla on luiskatut kulkuväylät. Osasta luisia puuttuu käsijohteet toiselta puolelta. Kaikkiin luokkatiloihin ei ole esteetöntä pääsyä. Ylimmässä kerroksessa on tiloja, joihin ei ole portaaton kulkureittiä.

Kuva 87. Olemassa olevien opasteita. Teknisen työn luokkaan on hyvä opastus. Poistumistien on merkitty pohjakuviin, jotka muokattuina toimisivat myös hyvinä opasteina.

Kuva 87. Pieneen liikuntasaliin tai kuvan luokkahuoneeseen ei ole esteetöntä pääsyä. Portaista puuttuu käsijohteet ja kaluste on sijoitettu suoraan portaan eteen.

Käytävien ja porrashuoneiden välillä on palo-ovia, jotka olivat kartoituksen teon aikaan auki. Ovien yhteydessä ei ole kynnyksiä. Ovet on varustettu ovipumpuilla. Mikäli ovet ovat kiinni, on niiden avaamiseen tarvittava voima liian suuri.

Käytävät ovat pääosin riittävän leveitä. Käytävien reunoille on sijoitettu kalusteita, mutta ne eivät estä liikkumista. Käytävien lattioihin muodostuu jonkin verran heijastusta ikkunoista.

Isoon liikuntasaliin johtava kynnys on liian korkea ja ovesta oleva ovipumppu tekee ovesta liian painavan avata. Näyttämölle ei ole esteetön pääsyä. Portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet.

Pienempään liikuntasaliin ei ole esteetöntä pääsyä. Salin ovelle johtaa portaat, joiden yhteydessä ei ole luiskaa tai kulkua hissillä. Pikkusaliin johtava kynnys on liian korkea.

Pukuhuoneet sijaitsevat eri kerroksessa kuin liikuntasalit. Pukuhuoneisiin ei ole opastettua reittiä. Pukuhuoneisiin on liian korkeat kynnykset. Ovet on varustettu ovipumpuilla, jolloin ne ovat liian raskaat avata.

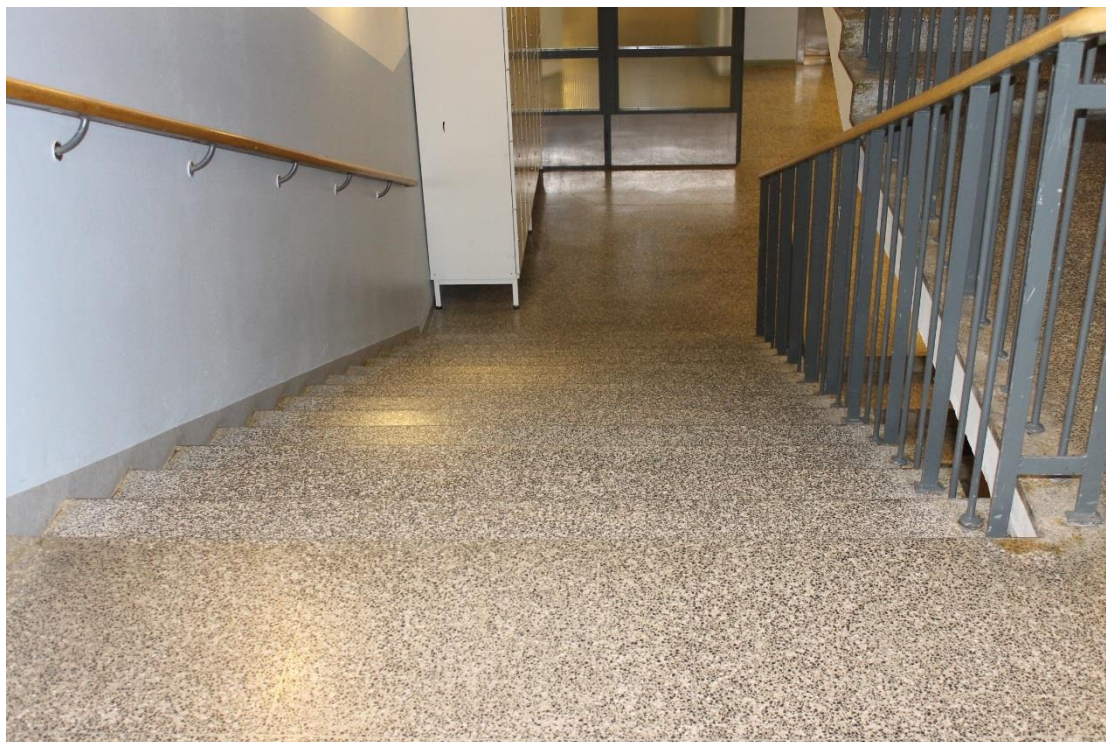
Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen
 - Yleisopastuksen parantaminen
 - Opasteet eri toimintoihin: esimerkiksi pohjakuvan ja/tai luettelon sijoittaminen kerrokseen
 - Opasteet keskeisimpiin toimintoihin (mm. liikuntasalit ja pukuhuoneet, kanslia/hallinnon tilat, opinto-ohjaajat ym., wc-tilat ja erityiset luokkatilat kuten käsityöluokat)
 - Kerrosnumerot hissien ovea vastapäätä olevaan seiniin
 - Kerrosnumerot portaikkojen yhteyteen
 - Huoneiden tilaopasteet oven avautumispuolelle seinään (noin 1400-1600mm korkeudelle)
 - Ovisummerien asentaminen matalammalle (850mm lattiasta)
- Tasohissin asentaminen portaisiin, joiden yhteydessä ei ole esteetöntä kulkureittiä
- Ovien keventäminen (oven avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai sähköisen oven avausmekanismin asentaminen
 - Hissiltä teknisentyön tilaan johtavaan oveen
 - Rappukäytävästä puukäsityöluokkaan johtavaan oveen
 - Palo-oviin kulkuväylille
- Kynnysten madaltaminen
 - Liikuntasalien ovet
 - Pukuhuoneisiin johtavien ovien kynnysten madaltaminen
 - Suihkuun johtavien ovien kynnysten madaltaminen
 - Yli 20mm korkeiden kynnysten madaltaminen
- Toisen kerroksen palvelutiskiin lisätaso 670...800mm korkeudelle
- Pukuhuoneiden suihkuihin käsijohteet ja suihkutuolit

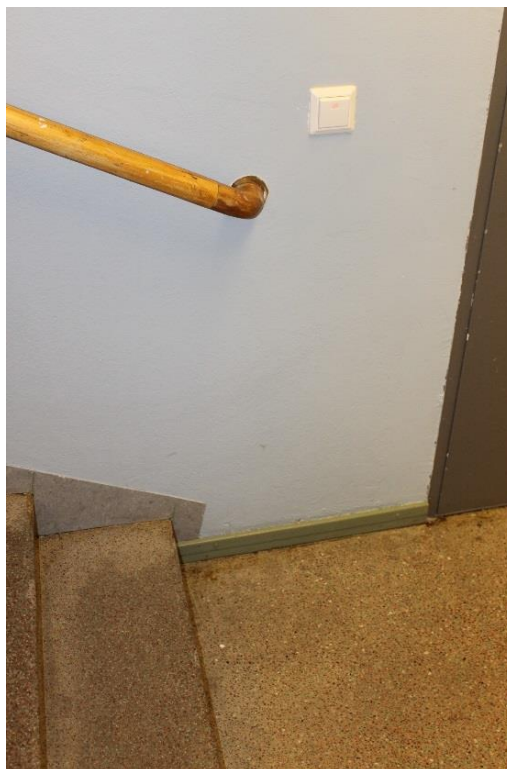
Portaat

Portaiden yhteydessä käsijohteet ovat vain yhdellä tasolla. Käsijohteet tulee asentaa kahdelle tasolle (700 ja 900mm). Käsijohteiden alkamis- ja päättymiskohdissa osa käsijohteista päättyy liian aikaisin. Mikäli käsijohteet eivät ulotu riittävän pitkälle, voi aiheutua kompastumisvaara, kun käsijohteita seurattaessa tulkitaan portaan päättyvän liian aikaisin. Osasta portaita käsijohteet puuttuu kokonaan toiselta puolelta. Käsijohteet eivät ole yhtenäiset tasanteilla, joissa portaat jatkuvat tasanteen jälkeen. Portaiden kontrasti on huono. Portaiden etureunoista puuttuu kontrastiraidat. Portaiden alkamis- tai päättymiskohtia ei ole merkitty. Portaiden yhteydessä valaistusvoimakkuus ei ole riittävä erityisesti portaiden alkamis- ja päättymiskohdissa.

Portaiden välittömään läheisyyteen on sijoitettu kalusteita ja mm. naulakoita, jotka voivat aiheuttaa törmäysvaaran. Esteet aiheuttavat törmäysvaaraa erityisesti näkövammaisille henkilöille. Suoraan portaan alle sijoitettuun lokerikkoon törmää, mikäli kulkee portaiden reunaa (kuvat 87, 88 ja 90).

Kuva 88. Porrasaskelmat eivät erotu kontrastina. Käsijohteet on asennettu vain yhdelle tasolle.

Kuva 89. Käsijohteet päättyvät liian aikaisin. Käsijohteen pitää ulottua 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan.

Kuva 90. Suoraan portaan kohdalle sijoitettu lokerikko ja kulkuväylälle sijoitettu naulakko voivat aiheuttaa törmäysvaaran. Oikealla kuvassa käsijohde puuttuu kokonaan toiselta puolelta porrasta.

Korjausehdotukset (portaat)

- Portaiden alkamis- ja päättymiskohdan merkitseminen lattiaan kontrastina
- Kontrastiraitojen asentaminen porraskaskelmien etureunaan (kontrastiraidan tulee erottua porraskaskelmasta, musta raita soveltuu hyvin kontrastiksi)
- Käsijohteiden asentaminen kahdelle tasolle (700 ja 900mm)
- Käsijohteiden ulottaminen 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan. Käsijohteen pään kääntäminen alas.
- Käsijohteen asentaminen molemmin puolin porrasta portaisiin, joista se puuttuu
- Käsijohteen ulottaminen yhtenäisenä tasanteille
- Portaiden valaistusvoimakkuuden parantaminen erityisesti portaiden alkamis- ja päättymiskohdissa (suositus 500lux)
- Kalusteiden siirtäminen pois portaiden alkamis- ja päättymiskohdista
- Naulakoiden poistaminen portaiden alkamis- ja päättymiskohdista (esim. kuva 90) (**törmäysvaara**)

Luiskat

Osa luiskista on liian jyrkkiä. Luiskien yhteydessä käsijohteet ovat vain yhdellä tasolla. Osassa luiskia käsijohde puuttuu toiselta puolelta luiskaa. Käsijohteiden päitä ei ole käännetty alas.

Kalusteita on sijoitettu siten, että ne vaikeuttavat luiskien käyttämistä.

Osassa luiskia kulkuväylän korkeus ei ole riittävä luiskan kohdalla, kun luiskan kohdalla on mm. kotelo tai portaiden rakenteita. Vapaakorkeus on noin 1800mm, kun kulkuväylän korkeus tulee olla 2200mm. Ulokkeiden reunoja on merkitty huomiomerkinä, jotka ovat osittain kuluneet.

Kuva 91. Luiska on liian jyrkkä. Luiska kohdalla kulkuväylän korkeus ei ole riittävä. Yläpuolisia rakenteita on merkitty huomiotarralla. Oikealla luiska alapäähän on sijoitettu kaluste.

Korjausehdotukset (luiskat)

- Käsijohteet kahdelle tasolle (700 ja 900mm)
- Liian jyrkkien luiskien loiventaminen (luiska saa olla korkeintaan 8%)
 - Vaatii tarkempaa suunnittelua
- Luiskien kohdalla kulkuväylien korottaminen vaatii tarkempaa suunnittelua ja osassa rakenteita ei voida purkaa. Tällöin riittävän korkean kulkuväylän mahdollistaminen vaatii luiskaan siirtoa ja muutostöitä myös portaisiin
- Kalusteiden siirtäminen pois luiskan alkamis- ja päättymiskohdista

Hissi

Hissi kulkee kaikkien kerrosten välillä. Hissikorissa ei mahdu kääntymään ympäri apuvälineen kanssa, mutta takaseinälle on sijoitettu peili, joka auttaa peruutettaessa. Peili on kuitenkin sijoitettu liian ylös. Suositeltava korkeus olisi 300mm lattiapinnasta ylöspäin. Hissin ovesa on valosilmä keskellä ovenrakennetta. Valosilmää ei ole oven alareunassa, jolloin se ei tunnista liikettä alhaalta (esimerkiksi jalalla heilautettaessa).

Hissin painikkeiden numerot eivät vastaa kerrosnumerointia. Painikkeiden viereen on sijoitettu opastetarrat. Ne ovat osittain hieman kuluneet. Pistekirjoituksella merkittyjä opasteita ei ole korjattu. Uloskäyntikerroksen painikkeen tulee erottua muista painikkeista. Nyt painike osoittaa alimpaan kerrokseen.

Kartoituksen teon aikaan hissistä oli palanut valo.

Kuva 92. Valosilmä on sijoitettu keskelle ovirakennetta. Hissin painikkeiden numerot eivät vastaa kerrosnumeroita. Painikkeiden vieressä on opastetekstit.

Korjausehdotukset (hissi)

- Valosilmän asentaminen myös ovirakenteen alareunaan (**puristumisvaara**)
- Peilin sijoittaminen matalammalle (300mm lattiatasosta)
- Kerrospainikkeiden opasteiden uusiminen (myös pistekirjoituksella merkityt opasteet)
- Hissin käyttöpainikkeisiin uloskäynnille johtavan kerroksen painikkeen merkitseminen
- Valaistuksen parantaminen, palaneen valon korjaaminen

2.7.3.2 WC-tilat

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

-

Korjaukset

-

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Kohteessa on yksittäisiä wc-tiloja, mutta niiden ovista puuttuvat opasteet. Yläkoulun rakennuksessa on vain yksi esteettömäksi merkitty wc-tila.

Esteetön wc

Esteettömäksi merkitty wc sijaitsee teknisen työn -luokan yhteydessä pohjakerroksessa. Kun luokassa ei ole opetusta, ovi on lukossa, jolloin wc-tilaan ei ole esteetöntä pääsyä.

2.7.4 Lukio

2.7.4.1 Tilat ja kulkuväylät (B-rakennus)

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Käytävän päätyikkunaan kaihdin estämään heijastusta
- Terveystoimittajan huoneelle johtavan käytävän luiskan loiventaminen ja leventäminen
- Terveystoimittajan huoneelle johtavan käytävän luiskaan käsijohteet
- Terveystoimittajan huoneen ovisummerin madaltaminen

Korjaukset

- Ei tehtyjä korjauksia

Muut huomiot ja korjausehdotukset

Lukion sisätiloissa ei ole yleisopastusta eri toimintoihin. Kaikki B-rakennuksen luokkatilat sijaitsevat yhdessä tasossa käytävien varrella, mutta terveystoimittajan vastaanotolle ja oppilaskunnan tiloihin on portaat. Tilaopasteita on sijoitettu sekä suoraan oviin että osassa oven avautumispuolelle seinään. Osa oviin sijoitetuista opasteista oli kulunut.

Käytävän lattiaan muodostuu heijastusta käytävän päässä olevista lasiovista ja ikkunoista. Kartoituksen teon aikaan kaikki valaisimet eivät olleet päällä, jolloin käytävien valaistusvoimakkuus ei ollut riittävä.

Käytävän varrella on palo-ovia, jotka olivat kartoituksen teon yhteydessä auki. Mikäli osastoivat palo-ovet ovat kiinni, vaikeuttavat ne liikkumista. Ovilla on ovipumput ja ne ovat liian raskaat avata.

Kuva 94. Käytävän lattiaan muodostuu heijastusta.

Terveystoimittajan vastaanotolle ei ole esteetöntä pääsyä sisäkautta. Käytävällä on muutama porraskelma ja portaiden yhteydessä pieni luiska. Portaista puuttuvat käsijohteet. Porraskelmat on merkitty kontrastiraidoilla, mutta kulkuväylä jatkeena olevien portaiden alkamis- tai päättymiskohtaa ei ole merkitty. Luiska on liian jyrkkä ja kapea. Luiskasta puuttuvat käsijohteet ja reunasta suorareuna. Luiska ei ole turvallinen käyttää.

Terveystieteiden vastuuosaston yhteydessä ovisummeri on liian korkealla. Käytävälle tulee asentaa vaatekoukkuja myös matalammalle.

Käytävän varrella oleviin luokkatiloihin ei ole kynnyksiä. Kirjaston yhteydessä olevaan luokkatilaan on liian korkea kynnyks

Kuva 95. Portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet. Luiska on liian kapea ja jyrkkä ja siitä puuttuvat käsijohteet.

Kuva 96. Kulkuväylän jatkeena olevien portaiden alkamiskohta ei erotu. Hahmottamista auttaisi lattiaan merkitty kontrasti portaalan alkamis- ja päättymiskohtaan. Myös käsijohteiden asentaminen auttaa hahmottamaan, että kulkuväylällä on portaat.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen:
 - Yleisopasteet eri toimintoihin pääsisäänkäynnille ja loogisesti reiteille
 - Tilaopasteet ovien avautumispuolelle seinään (1400-1600mm korkeudelle)
 - Kuluneiden opasteiden uusiminen
- B-rakennuksen käytävän päätyikkunaan kaihdin estämään heijastusta ja lattian heijastuksen vähentäminen lattian käsittelyllä mahdollisuuksien mukaan
- Valaistuksen parantaminen (suositus käytävillä 300lux) ja valojen pitäminen päällä
- Terveydenhoitajan huoneelle johtavan käytävän luiskan loiventaminen ja leventäminen
 - käytettävissä oleva tila ei riitä olemassa olevan luiskan pidentämiseen
 - Vaihtoehtona on terveydenhoitajan vastaanoton siirtäminen tai luiskan laajempi muutostyö, jossa luiskan alkamiskohtaa siirretään (vaatii tarkempaa suunnittelua, varmistettava riittävä tila ja kulkuväylän turvallisuus kaiteilla)
- Terveydenhoitajan huoneelle johtavan käytävän portaisiin käsijohteet molemmin puolin ja kahdelle tasolle
- Terveydenhoitajan huoneelle johtavan nykyisen luiskan yhteyteen varoitusopaste jyrkästä ja liian kapeasta luiskasta (ei sovellu käytettäväksi apuvälineiden kanssa liikkeessä)
- Terveydenhoitajan huoneelle johtavan käytävän portaisiin huomioraidat/-merkintä portaan alkamis- ja päättymiskohtaan
- Terveydenhoitajan huoneen ovisummerin madaltaminen (suositus 850mm)

2.7.4.2 Tilat ja kulkuväylät (C-rakennus)

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- Ruokalan vaatenaulakoita 1200mm korkeudelle
- Ruokalan oven kynnyksen madaltaminen
- Ruokalan oviin automaattiset oven avausmekanismit
- C-rakennuksen portaat:
 - Yhtenäinen kaide välitasanteelle
 - Kontrastiraidat portaisiin
 - Porrashissin asentaminen

Korjaukset

- **Ruokalan edustalle ei ole asennettu vaatenaulakoita matalammalle**
- **Ruokalan ovien kynnyksiä ei ole madallettu eikä oviin ole asennettu oven avausmekanismia**
- **C-rakennuksen portaisiin ei ole tehty muutoksia**

Muut huomiot ja korjausehdotukset

C-rakennus on kaksikerroksinen eikä toiseen kerrokseen ole asennettu porrashissiä. Rakennuksessa ei ole yleisopastusta auloissa.

Ruokalan toisen oven yhteydessä on liian korkea kynnyks. Ovet ovat liian raskaat avata. Toisessa kerroksessa käytävän varrella on palo-ovi, joka on raskas avata. Toinen palo-ovista oli kartoituksen teon aikaan aukiasennossa.

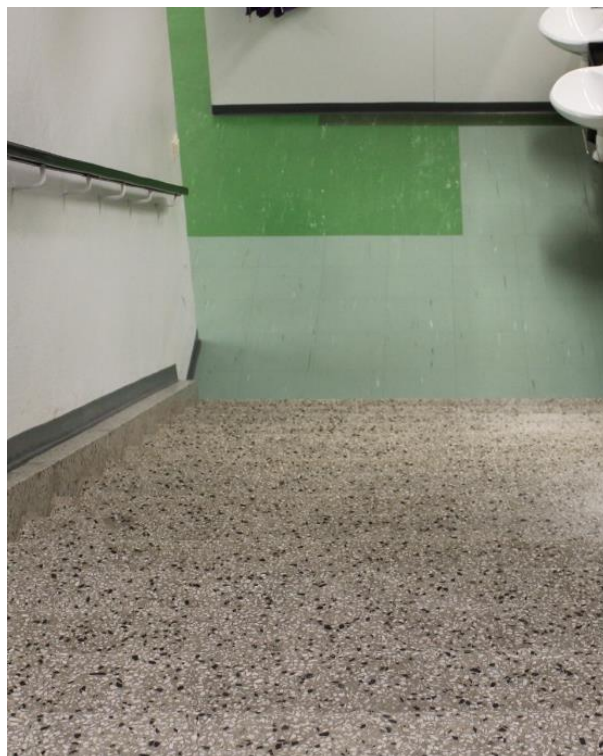
Portaat

Ruokalasta lähtevistä portaista puuttuvat kontrastiraidat. Porraskelmat erottuvat huonosti kontrastina toisistaan. Käsijohteet on sijoitettu kahdelle tasolle ja ne ovat yhtenäiset myös tasanteella. Käsijohteen päitä ei ole käännetty alas.

Portaan alkamis- ja päättymiskohdat erottuvat kontrastina portaista. Portaiden valot toimivat katkaisijasta ja ne oli kartoituksen teon yhteydessä sammutettu. Valaistus ei ole riittävä, erityisesti portaiden alkamis- ja päättymiskohdassa valaistusvoimakkuuden tulisi olla parempi.

Kuva 97. Portaiden kontrasti on huono. Käsijohde on kahdella korkeudella.

Kuva 98. Käsijohde päättyy liian aikaisin ensimmäisen portaan kohdalla. Portaiden kontrasti on huono.

C-rakennuksen toisista portaista puuttuvat kontrastiraidat askelmista. Käsijohteet on sijoitettu vain yhdelle tasolle. Käsijohteet eivät ole yhtenäiset tasanteen kohdalla. Käsijohteet päättyvät liian aikaisin portaan alkamis- ja päättymiskohdassa. Portaiden alkamiskohta ja tasanne erottuvat melko hyvin kontrastina porrasaskelmista (lattiamateriaalin väri tumma), alhaalla kontrasti on huonompi.

B- ja C-rakennuksen väliseltä sisäänkäynniltä alkavista portaista puuttuvat kontrastiradat porrasaskelmista. Käsijohteet ovat vain yhdellä tasolla.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen;
 - Yleisopasteet eri toimintoihin pääsisäänkäynnille ja loogisesti reiteille
 - Tilaopasteet ovien avautumispuolelle seinään (1400-1600mm korkeudelle). Kulu-neiden opasteiden uusiminen
- Ruokalan vaatenaulakoita myös matalammalle (1200mm korkeudelle)
- Ruokalan oveen kynnyksen madaltaminen (korkeus korkeintaan 20mm)
- Ruokalan ovien keventäminen (oven avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai automaattiset oven avausmekanismit
- Hissin (kevythissin tai porrashissin) rakentaminen toiseen kerrokseen
 - Vaatii tarkempaa suunnittelua
- Portaati:
 - Kontrastiraidat portaisiin
 - Automaattisen valaistuksen asentaminen portaisiin, jotta valaistus on päällä portaissa
 - Valaistusvoimakkuuden parantaminen (alkamis- ja päättymiskohdissa 500lux, muuten 300lux)
 - Käsijohteiden asentaminen kahdelle tasolle (pääsisäänkäynnin portaissa on jo)
 - Käsijohteiden päiden korjaaminen ulottumaan 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan
 - Yhtenäisen käsijohteen asentaminen porrastasanteelle

2.7.4.3 WC-tilat (B- ja C-rakennus)

Korjaustarpeet 2011 tehdyssä kartoituksessa

- B-rakennus:
 - Hyllyn siirtäminen
 - Automaallinen bidee-suihku
 - Lankavedin oveen
 - Hätkäksujärjestelmän asentaminen
- C-rakennus
 - Haalistuneiden ISA-tunnusten vaihtaminen
 - Lankavedin oveen
 - Hätkäksujärjestelmän asentaminen
 - Automaallinen bidee-suihku
 - Paperiteline alemmas
 - Vaatesäilytyskoukut matalammalle 1200mm
 - Yläkerran wc-tilassa peili alkamaan 800mm korkeudelta

Korjaukset

- **Korjauksia ei ole tehty**

Esteetön wc (B-rakennus)

ISA-tunnus on sijoitettu suoraan oveen ja opaste on kulunut. Ovesta puuttuu lankavedin.

Wc-tila on mitoitukseltaan liian pieni. Tilaan jäävä vapaa pyörähdysympyrä ei ole riittävä. Wc-istuimen oikealle puolelle ei jää riittävästi vapaata tilaa. WC toimii osittain varastona, jolloin tilaan sijoitetut ylimääräiset kalusteet (hylly) ja tavarat vähentävät käytössä olevaa tilaa. Wc:ssä on iso avoroskis, joka osaltaan vähentää tilaa. Tilasta puuttuu edelleen hälytysjärjestelmä. Altaan yläpuolella oleva peili on sijoitettu liian korkealle. Bidee suihku on sijoitettu melko lähelle wc-istuinta, mutta hanaan ei ylety. Wc-tilan valaistusvoimakkuus ei ole riittävä.

Kuva 99. Opaste on kulunut. Peili on sijoitettu liian korkealle.

Esteetön wc (C-rakennus)

C-rakennuksessa on kaksi esteettömäksi merkittyä wc-tilaa. Toinen sijaitsee 1. ja toinen 2. kerroksessa. Toiseen kerrokseen ei ole esteetöntä (portaaton) kulkureittiä.

Oviin sijoitetut opasteet ovat haalistuneet. Ovista puuttuvat lankavetimet. Wc-tilat ovat mitoitukseltaan liian pienet. Molemmat wc-tilat ovat käytettävissä vain toiselta puolelta wc-istuinta. Wc-istuimen oikealla puolella ei ole vapaata tilaa. Tilaan jäävät vapaat pyörähdysympyrät ovat vain noin 1000mm, kun tarvittava tila on 1500mm. Peilit on sijoitettu liian korkealle, sopiva sijoitus on 800mm lattiasta. Peilin asennuksessa tulee kuitenkin huomioida, että peilin yläreunan tulee olla 2000mm korkeudella.

Alakerran wc-tilassa seinässä oleva valaisin ei toimi seinässä olevasta katkaisijasta. Valaistusvoimakkuus ei ole riittävä. Wc-tiloista puuttuu hälytysjärjestelmä.

Korjausehdotukset

- B-rakennus:

- Wc-tila on mitoitukseltaan liian pieni
 - Laajentaminen vaatii tarkempaa suunnittelua
- Opastuksen parantaminen
 - ISA-tunnuksen uusiminen ovesa, opaste myös oven avautumispuolelle seinään (1400-1600mm korkeudelle)
 - Peilikuva wc:n opaste, sillä wc-istuin on käytettävissä vain toiselta puolelta

- Ylimääräisten tavaroiden poistaminen tilasta; esteetön wc-tila ei voi toimia varastona
- Ison avoroskiksen korvaaminen pienemmällä ja sijoittaminen siten, että se ei vähennä vapaata tilaa
- Automaallisen bidee-suihku asentaminen
- Peilin sijoittaminen alemmas altaan yläpuolelle
- Suositellaan käsipyyheautomaatin sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
- Vaakasuuntaisen lankavetimen asentaminen oveen
- Hätkäksijärjestelmän asentaminen
 - Suositellaan sekä narun että lattiaan rajaon sijoitetun painikkeen asentamista
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen (suoistus 300lux)

- C-rakennus

- Wc-tilat ovat mitoitukseltaan liian pienet
 - Laajentaminen vaatii tarkempaa suunnittelua
- Opastuksen parantaminen
 - ISA-tunnuksen uusiminen ovesa
 - Opaste myös oven avautumispuolelle seinään
 - Peilikuva wc:n opaste

- Vaakasuuntaiset lankavetimet oviin sisäpuolelle
- Hätkäksijärjestelmän asentaminen
 - Suositellaan sekä narun että lattiaan rajaon sijoitetun painikkeen asentamista
- Automaallinen bidee-suihku
- Suositellaan käsipyyheautomaatin sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
- Vaatesäilytyskoukut matalammalle 1200mm
- Yläkerran wc-tilassa peili alkamaan 800mm korkeudelta

2.7.5 Turvallisuus

Tämän kartoituksen yhteydessä ei ole tarkasteltu laajasti paloturvallisuuteen liittyviä seikkoja, mutta kartoituksen yhteydessä esiinnousseita kohtia on lueteltu ohessa.

Osa palo-ovista oli kiilattu auki, jolloin ne eivät sulkeudu automaattisesti, mikäli kohteeseen tulee palohälytys. Mikäli palo-ovet ovat kiinni, vaikeuttavat ne esteetöntä liikkumista rakennuksessa.

Pohjakerroksessa varauloskäynnin merkki jää putkien taakse eikä se näy.

Kuva 100. Uloskäynnin merkki on piilossa putkien takana eikä näy.

3 UUDET KOHTEET

3.1 VUOKKOKUJAN PÄIVÄKOTI

3.1.1 Piha-alueet

Päiväkodille johtaa kevyen liikenteen väylä. Pihaan johtaa suojatie ajoväylä yli.

Päiväkodin edustalla on pysäköintialue. Alueen pintamateriaalinen on hiekka/sora. Piha-alueelle pysäköinti on merkitty liikennemerkkeillä, maahan ei ole merkitty ruutuja (sorapinta). Sisäänkäynnin edustalla on yksi LE-autopaikka, joka on merkitty ISA-tunnuksella liikennemerkkiin.

Kuva 101. Päiväkodin pihan ulkopuolella on yksi LE-autopaikka.

Parkkipaikalta päiväkodin pihaan on portti. Portti ei ole avattavissa yhdellä kädellä. Portin lukko on jouduttu turvallisuussyistä tekemään hankalaksi avata.

Aidan sisäpuolella on laatoitus. Laatan päälle kulkeutuu helposti hiekkaa, mikä voi tehdä laatan pinnasta liukkaan. Hiekan ja laatoituksen reunaan jää pieni tasoero, joka ei mittauksen aikaan ollut liian korkea (maanpinta hiekan kohdalla pääsee kulumaan, jolloin tasoero voi kasvaa liian suureksi). Laatoitetulla piha-alueella on kaivonkansia, jotka ovat laatan tasoa korkeammalla. Kansien korko on noin 20mm laatoitusta korkeammalla. Kansien väliin jää kulkureitti, josta mahtuu kulkemaan myös kansien välistä. Kulkuväylä laatoituksen päällä sisäänkäynneille päin viettää alaspäin. Sivukaltevuus on 6%, kun suosituksen mukainen kaltevuus tulee olla korkeintaan 2%. Sivukaltevuus kulkuväylällä haittaa liikkumista.

Kuva 102. Laatoitus viettää alaspäin rakennuksen seinustalta, jolloin kulkuväylä ei ole tasainen. Laatoituksen kohdalla on kaivonkansia. Piha-alueella on laatoitus. Laatan päälle pääsee helposti hiekkaa, mikä voi tehdä laatoituksesta liukkaan.

Leikkialueet

Leikkialueen osalta on tehty esteettömyyskartoitus, jossa on tarkasteltu leikkialueen esteettömyyttä. Leikkialueen välineiden turvallisuusstandardit on koottu SFS:n käsikirjaan 143 Leikkikenttävälineet. Esteettömyyskartoituksessa ei ole tarkasteltu laajasti leikkialueen turvallisuuteen liittyviä määräyksiä ja niiden toteutumista. Vastuu leikkialueen turvallisuudesta on omistajalla ja ylläpitäjällä.

Leikkialueella pihamateriaalina on hiekka. Välineiden välittömään läheisyyteen ei ole muita kulkuväyliä, eikä sinne ole esteetöntä pääsyä. Hiekka on materiaalina pehmeä ja on hankala pyörällisen apuvälineen kanssa. Hiekkaa on liukumäkien alastulojen kohdalla. Keinujen alle on sijoitettu turvalusta. Keinut on rajattu hyvin aidalla muusta piha-alueesta. Hiekkalaatikko on katettu. Leikkikentällä ei ole erityisesti esteettömiksi suunniteltuja leikkivälineitä, mutta avustettuna niitä voidaan käyttää monipuolisesti.

Kuva. Liukumäkeen on portaat ja käsijohteet molemmin puolin. Leikkialueella pihamateriaalina on hiekka, leikkipaikalle ei ole kovaa ja tasaista kulkuväilyä.

Korjausehdotukset

- LE-autopaikan asfaltointi seuraavan pihan korjausurakan yhteydessä
- Kulkuväylien sivukaltevuuden korjaaminen vaatisi laajaa korjausurakkaa. Voidaan korjata seuraavan pihan korjausurakan yhteydessä. Samalla tulee korjata kaivonkansien kohdat (tasoero kaivojen kohdalla korkeintaan 20mm)
- Kunnossapito:
 - Hiekan harjaaminen säännöllisesti pois laatoituksen päältä
 - Portin kohdalla laatan ja hiekan reunan tasoeron kunnostaminen tasaisin väliajoin, jotta tasoero ei kasva liian suureksi
- Esteetön (tasainen ja kova) kulkureitti leikkikentälle

3.1.2 Sisäänkäynnit

Kohteeseen on 5 sisäänkäyntiä, joista 3:n yhteydessä on luiska. Ulko-ovet ovat lasiovia. Opasteet on sijoitettu suoraan oviin lasipintaan. Suoraan lasipintaan sijoitettua opastetta voi olla hankala hahmottaa ja lukea. Yksiköiden nimet voisi sijoittaa lisäksi kylteillä ovien viereen seinään, josta ne olisi helpompi hahmottaa. Ulko-ovissa ei ole välipuitetta, joka auttaisi hahmottamaan lasipintaa. Oviin tulee sijoittaa kontrastiraidat tai muu vastaava esim. kuva, joka auttaisi hahmottamaan läpinäkyvää pintaa.

Sinivuokot

Sisäänkäynnille johtaa luiska. Luiska on kaltevuudeltaan liian jyrkkä (14%, kun määräyksen mukainen kaltevuus tulisi olla korkeintaan 8%). Ulko-oven edessä on tasanne, joka viettää alaspäin noin 6%. Oven edustan/tasanteen tulee olla tasainen. Luiskan yhteydessä on porrasaskelma. Porrasaskelmassa ei ole kaidetta toisella puolella porrasta. Myös tasanteen toiselta puolelta puuttuu kaide.

Kuva 103. Sinivuokkojen sisäänkäynnille johtaa luiska, jonka kaltevuus on liian suuri. Tasanne oven edustalla ei ole tasainen, vaan kaataa taaksepäin porrasaskelmalle päin. Porrasaskelman toiselta puolelta puuttuu käsijohde. Käsijohteen voisi jatkaa seinään asti, jolloin saadaan tasanteen reunan kaide estämään putoamista tasanteen reunalta.

Ulko-ovessa ei ole automaattista oven avausmekanismia. Ulko-ovi on varustettu ovipumpulla ja oven avaamiseen tarvittava voima on yli 30N, eli 3kg (suosituksen mukaisesti voima ei saa olla yli 10N).

Oven vapaaleveys on riittävä. Oven yhteydessä on tuplakynnys, joiden yhteenlaskettu korkeus on liian suuri.

Valkovuokot ja Keltavuokot

Sisäänkäynnille johtaa porrasaskelmat ja tasanne. Tasoeroja ei ole luiskattu. Tasoerojen yhteydestä puuttuu käsijohteet. Ovet ovat liian raskaat avata.

Toimisto

Toimistolle johtava sisäänkäynti on katettu. Sisäänkäynnille johtaa portaat ja luiska. Luiska on kaltevuudeltaan liian jyrkkä (kaltevuus noin 13%, kun määräyksen mukainen luiska on 8%). Luiskan ja portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet. Oven edustalla oleva tasanne on tasainen. Tasanne on toiseen suuntaan 300mm liian pieni.

Oven avaamiseen tarvittava voima ylittää suositellun. Ovi on lukossa. Oven yhteydessä ei ole ovikeloa. Oven yhteydessä on moniosainen kynnyks, jonka yhteenlaskettu korkeus ylittää 20mm.

Kuva 104. Portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet. Tasanteiden reunoista puuttuvat kaiteet, jotka estävät putoamisen (korkeusero ei ole suuri, mutta pienelle lapselle hankala).

Punavuokot

Sisäänkäynti on katettu. Oven edustalla on tasanne ja pieni luiska. Luiska on liian jyrkkä, kaltevuus on yli 15%. Luiskan ja portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet toiselta puolelta. Luiskan toisella puolella on käsijohde, mutta se on liian lyhyt, eikä ylety koko luiskan matkalle. Luiskan alkupäähän on sijoitettu ruukkuja, jotka ovat hieman luiskan tiellä. Luiskan eteen ei tule sijoittaa ylimääräisiä tavaroita. Ulko-oven yhteydessä on tuplakynnys, joka on yhteenlasketulta korkeudeltaan liian korkea. Ovi on liian raskas avata.

Kuva105. Luiskan ja portaiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet.

Kuva 106. Luiskan alkupäähän on sijoitettu ruukkuja, jotka ovat osittain kulkuväylällä. Käsijohde on liian lyhyt.

Hätäuloskäynnit

Kohteen hätäuloskäyntien yhteydessä on iso kynnys (ulkopuolella korkeuseroa on yli 200mm). Hätäuloskäynnit eivät ole käytettävissä esteettömästi pyörällisen apuvälineen kanssa.

Korjausehdotukset

- Yksiköiden opasteiden sijoittaminen seinään ulko-oven viereen
- Kontrastiraidan tms. asentaminen lasioviin
- Riittävän loivien luiskien asentaminen vaatii tarkempaa suunnittelua
 - Luiskan kaltevuus korkeintaan 8%
- Esteettömien (luiskalla varustettujen) sisäänkäyntien yhteydessä kynnysten madaltaminen (kynnysten yhteenlaskettu tasoero korkeintaan 20mm)
- Käsijohteiden asentaminen luiskien yhteyteen. Käsijohde kahdelle tasolle (700mm ja 900mm), käsijohteen tulee ulottua 300mm yli luiskan alkamiskohtaan
- Suojareunan asentaminen luiskiin
- Käsijohteen asentaminen portaiden molemmin puolin kahdelle tasolle (700mm ja 900mm) , käsijohteen tulee ulottua 300mm yli portaiden alkamiskohtaan
- Kaiteen asentaminen (käsijohteen jatkaminen) seinään asti rajaamaan tasanteita
- Ovikellon asentaminen toimiston sisäänkäynnille (sopiva korkeus 850mm)

3.1.3 Sisätilat ja käytävät

Sisääntulojen yhteydessä sisällä on ulko-ovien edustalla kuraritulat, mutta tasoero ritilän ja lattian välillä ei ole liian suuri.

Päiväkodin tilat ovat yhdessä kerroksessa. Eri yksiköiden välillä pääsee kulkemaan sisällä ilman portaita. Sisätilojen välillä on korkeuseroa, joka on toteutettu luiskaamalla kulkuväylät. Luiskattuja kulkuväyliä ei ole merkitty mitenkään lattiamateriaaliin. Luiskan kaltevuus ylittää paikoittain 8% (mitattu kaltevuus on noin 9%). Kaltevuutta on myös sivusuunnassa. Luiskausten kohdata puuttuvat käsijohteet. Käytävän tasoerojen muutostyö olisi laaja urakka, eikä muutostyöllä saada välttämättä tasoeron kaltevuutta korjattua merkittävästi. Tasoerojen merkitseminen lattiaa sekä käsijohteiden asentaminen parantaisivat huomattavasti tilannetta.

Huoneisiin ei ole kynnyksiä. Ainoat kynnykset ovat toimiston tiloissa äänieristyssyistä. Näissäkin huoneissa kynnykset ovat riittävän matalat.

Kuva. Käytävän päässä kulkuväylä nousee. Tasoeroa ei ole merkitty lattiaan eikä sitä voi havaita silmäämääräisesti.

Keltavuokkojen yksikön kohdalla on kulkuväylällä noin 9% jyrkkä luiska. Luiskan reunalle on sijoitettu kaide ja tasoeron reuna on merkitty harmaalla reunanauhalla. Kaide olisi hyvä ulottaa koko matkalle tasoeron reunaan.

Kuva107. Tasoeron reunaan on sijoitettu kaide. Kaide tulisi ulottaa koko matkalle tasoeron reunaan.

Käytävillä on pistorasioita, joita ei ole suojattu suojatulpilla. Käytävälle oleva paloposti erottuu huomosti kontrastina seinästä. Paloposti on sellaisella korkeudella, että on mahdollista, että lapsi voi törmätä kaappiin.

Kuva108. Huonosti erottuva paloposti ja suojaamaton pistorasia.

Korjausehdotukset

- Käytävien luiskattujen tasoerojen merkitseminen lattiaan: luiskan alku- ja loppupäähän huomioraita. Voidaan asentaa raidat lattiaan myös tasaisin välein koko luiskan matkalle
- Käsijohteiden asentaminen luiskausten yhteyteen molemmin puolin käytävää (kahdelle tasolle 700mm ja 900mm)
- Pidemmän kaiteen asentaminen tasoeron reunaan koko matkalle tasoeron reunaan (Keltavuokkojen yksikössä)
- Suojatulppien asentaminen pistorasioihin, joihin lapsilla on valvottoman pääsy
- Palopostin merkitseminen (**törmäysvaara**)

3.1.4 Pesutila ja esteetön wc

Kohteessa on yksi esteetön wc ja pesutila, joka on mitoitettu apuvälineen kanssa toimimiseen. Oven vapaaleveys on riittävän suuri, mutta ovesta puuttuu lankavedin. Tilassa ei ole hätäkutsua.

Tilan valaistusvoimakkuus ei ole riittävä. Tilaan jää noin 1500mm kokoinen vapaa tila pyörähdyssym-
 pyrää varten, joka on mitoitukseltaan riittävä. Tilassa on kaappi/kotelointi, joka vähentää vapaata tilaa. Tilassa on pesupaikka, erillinen wc-koppi ja käsituellinen wc-istuin. Pesupaikalla on koroke, jossa on viemäröinti. Koroke estää suihkun alle pääsemisen apuvälineen kanssa. Suihku on sijoitettu oven vie-
 reen, jolloin pesuvedet pääsevät helposti leviämään tilan ulkopuolelle. Tilassa ei ole suihkuverhoa, joka esteisi roiskeveden leviämistä.

Kuva109. Suihkun alla on viemäröity koroke. Suihkun alle ei pääse pyörällisen apuvälineen kanssa.

Tilassa on kaksi käsienspesuallasta. Toinen on sijoitettu matalalle ja toinen on kaltevuussäädettävä. Käsituellisen wc-istuimen taakse jää riittävästi tilaa, mutta tila istuimen kummallakaan puolella ei ole riittävä. Istuimen viereen on sijoitettu erillinen hanallinen bideesuihku, joka ylettyy hyvin wc-istuimelle.

Korjausehdotukset

- Valaistuksen parantaminen (suositus 300lx)
- Vaakasuuntaisen lankavetimen sijoittaminen oveen
- Suihkuverhon asentaminen vähentäisi roiskeveden leviämistä
- Wc ja pesutilan muutostyö esteettömäksi vaatii tarkempaa suunnittelua
 - Riittävästi tilaa wc-istuimen ympärille
 - Pesupaikan muutostyö soveltumaan myös pyörällisen apuvälineen kanssa

3.1.5 Käytävän esteetön wc

Toimiston edustalla on esteettömäksi mitoitettu wc-tila. Oven vapaaleveys on riittävä. Ovesta puuttuu lankavedin. Tilaan jäävä vapaa pyörähdysympyrä ei ole riittävän suuri (vapaa tila on noin 1200mm, kun määräyksen mukaan tilaa tarvitaan 1500mm). Wc-istuimen vasemmalle puolelle jää vapaata tilaa tarpeeksi, mutta oikealla puolella tai wc-istuimen takana tila ole riittävä. Wc-istuimen viereen seinään on sijoitettu erillinen bideesuihku, johon ylettyy wc-istuimelta. Käsipyyheteline on sijoitettu liian korkealle.

Tilassa on kaltevuussäädettävä käsienspesuallas. Peili on sijoitettu liian korkealle. Tilaan on asennettu hätäkutsu, joka toimii narulla. Kartoituksen teon aikaan naru oli solmittu. Naru ei erotu kontrastina seinästä.

Kuva110. Peili on sijoitettu liian korkealle.

Korjausehdotukset

- Wc-tilan muutostyö esteettömäksi vaatisi tilan laajentamista ja tarkempaa suunnittelua
 - Kohteessa ei ole esteetön wc-tilaa, jossa istuimen oikealle puolelle jää vapaata tilaa
- Oven ulkopuolelle seinään oven avautumispuolelle tulee sijoittaa opaste, jossa on symboli, että wc-istuimen vasemmalla puolella on tilaa

- Valaistuksen parantaminen (suositus 300lx)
- Vaakasuuntaisen lankavetimen sijoittaminen oveen
- Peilin asentaminen matalammalle (altaan yläreunaan)
- Suositellaan käsipyyheautomaatin sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
- Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
 - Hätkutsun narun kontrastin parantaminen
 - Hätkutsun testaaminen säännöllisesti

3.1.6 Muut wc-tilat ja hoitopöydät

Muissa wc-tiloissa on tavallisia wc-istuimia sekä lapsille mitoitettuja wc-istuimia. Myös käsienpesuaita on kahdella tasolla.

Henkilökunnan haastattelussa kävi ilmi, että puutetta on yli 1-vuotiaiden avustamista tarvitsevien erityislasten vaipanvaihto ja pesupaikassa. Punavuokkojen tilasta löytyy hoitopöytä, jonka vieressä on allas, mutta pöytä ei sovellu isompien lasten hoitopöydäksi.

Korjausehdotukset

- Yli 1-vuotiaille soveltuvan hoitopöydän/vaipanvaihto mahdollisuuden järjestäminen. Hoitopöydän tulee soveltua isompien avustamista tarvitsevien lasten hoitotoimenpiteisiin. Vaatii tarkempaa suunnittelua ja järjestelyjä (esim. 1 paikka kaikkien yksiköiden käyttöön)

3.2 ROVASTINKANKAAN KOULU

Rovastinkankaan koulun tiloja on sekä koulurakennuksessa että viereisessä Tredun ammattiopiston tiloissa. Viereisen rakennuksen tiloja ei ole kartoitettu tämän kartoituksen yhteydessä, sillä ne eivät ole Oriveden kaupungin omistuksessa. Tredun rakennuksen osalta kartoituksessa on huomioitu vain piha-alueita.

3.2.1 Piha-alueet

Koululle on opaste Ammattikouluntien risteyksessä. Rakennuksen julkisivussa tiiliseinä on sijoitettu opastetta on hieman hankala hahmottaa kauempaa.

Kuva112. Opasteet Ammattikouluntien risteyksessä ja rakennuksen julkisivussa. Julkisivuun merkittyä opastetta voi olla hankala hahmottaa, mutta kohtuu iso fonttikoko auttaa.

Rakennuksen sisäänkäynneille ei johda selkeää kevyen liikenteen väylää. Reitti kulkee parkkipaikan kautta. Kulkuväylä laskee sisäänkäynnille päin ja kulkuväylän kaltevuus on noin 8-9%. Kulkuväylän sivuun voisi sijoittaa käsijohteen, joka helpottaisi tarvittaessa kulkemista mm. talvella liukkaalla kelillä sekä mikäli piha tuntuu liian jyrkältä kulkea. Käsijohde on suositeltavaa asentaa molemmin puolin kulkuväyliä, jolloin ne olisivat käytettävissä molempikätisesti.

Kuva113. Piha viettää sisäänkäynnille päin. Kulkuväylän sivuun sijoitettu käsijohde voisi tarvittaessa auttaa liikkumisessa sisäänkäynniltä parkkipaikalle talvisin liukkaalla sekä mikäli kulkuväylä on liian jyrkkä kulkea.

Sisäänkäynnin läheisyydessä parkkipaikalla ei ole liikuntaesteisille varattua autopaikkaa (LE-autopaikkaa). Parkkipaikan reunassa olisi esimerkiksi mahdollinen paikka LE-autopaikalle. Parkkipaikalta reunakoroke on luiskattu parkkipaikalta kohti piha-aluetta. Luiskaus on melko jyrkkä.

Kuva114. Liikuntaesteisille varatut autopaikat puuttuvat. LE-autopaikka voitaisiin sijoittaa esimerkiksi parkkipaikan reunimmaiselle paikalle.

Koulun pihassa pihamateriaalina on asfaltti ja kulkuväylien sivussa ja leikkivälineiden alla hiekka. Hiekkaa on kulkeutunut jonkin verran asfaltin päälle. Hiekka asfaltin päällä voi olla liukas. Keinut on rajattu aidalla muusta pihasta. Leikkivälineitä on sekä etu- että takapihalla. Leikkivälineiden välittömään läheisyyteen ei ole kovapintaista kulkuväylää.

Reitti Tredun sisäänkäynnille on melko tasainen ja asfaltoitu. Reitillä on suojatie, jonka maalaukset ovat kuluneet. Piha-alueella on kiviportaatt, joiden yhteydestä puuttuvat käsijohteet.

Kuva115. Hiekkaa on päässyt asfaltin päälle ja kulkuväylä voi olla liukas. Suojatien maalaukset ovat kuluneet.

Kuva116. Portaista puuttuvat käsijohteet.

Korjausehdotukset

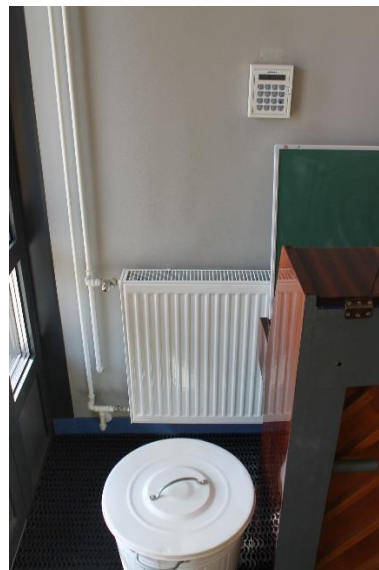
- Liikuntaesteisille varattujen autopaikkojen järjestäminen
- Käsijohteen sijoittaminen kulkuväylän sivuille parkkipaikalta kohti A-sisäänkäyntiä. Käsijohde kahdelle tasolle (700 ja 900mm)
- Suojatien merkintöjen uusiminen
- Käsijohteen asentaminen pihalla olevien portaiden yhteyteen. Käsijohde kahdelle tasolle (700 ja 900mm)
- Piha-alueen säännöllinen putsaaminen → hiekkojen harjaaminen pois asfaltin päältä

3.2.2 Sisäänkäynnit

A-sisäänkäynti

Sisäänkäynti on katettu. Ulko-ovi on riittävän leveä, mutta oven yhteydessä on liian korkea kynnys (noin 45mm, kun määräyksen mukainen kynnys on 20mm). Ovesa on ovipumppu ja ovi on liian painava avata. Ovet ovat lukossa, mutta välituntien aikana auki.

Tuulikaapissa oli kartoituksen teon aikaan ylimääräisiä tavaroita, jotka vähensivät vapaan tilan määrää. Tuulikaapissa oleva työaikapäätte jäi tavaroiden taakse. Päätte on sijoitettu liian korkealle.

Kuva117. Pääsisäänkäynti on katettu. Tuulikaapissa oli kartoituksen teon aikaan ylimääräisiä tavaroita, jotka vähensivät vapaan tilan määrää. Työaikapäätte jäi tavaroiden taakse tuulikaapissa.

Sisäänkäynti B

Oven viereen lasipinnan taakse on sijoitettu opasteita. Suoraan lasipinnan taakse sijoitettuihin opasteisiin muodostuu heijastusta ja niitä voi olla hankala lukea. Opasteessa mainitaan ovikello, jota ei löytenyt.

Sisäänkäynti on katettu. Ovi on riittävän leveä. Oven yhteydessä on tuplakynnys, mutta kynnysten välissä oleva pieni luiskaus loiventaa kynnystä. Ovesa on ovipumppu ja ovi on liian painava avata. Tuulikaappi on tilava. Sisäovi on riittävän leveä ja sen yhteydessä oleva kynnys on riittävän matala. Ovi oli kartoituksen teon yhteydessä lukittu aukiasentoon. Ovesa on ovipumppu ja ovi on liian raskas avata sen ollessa auki.

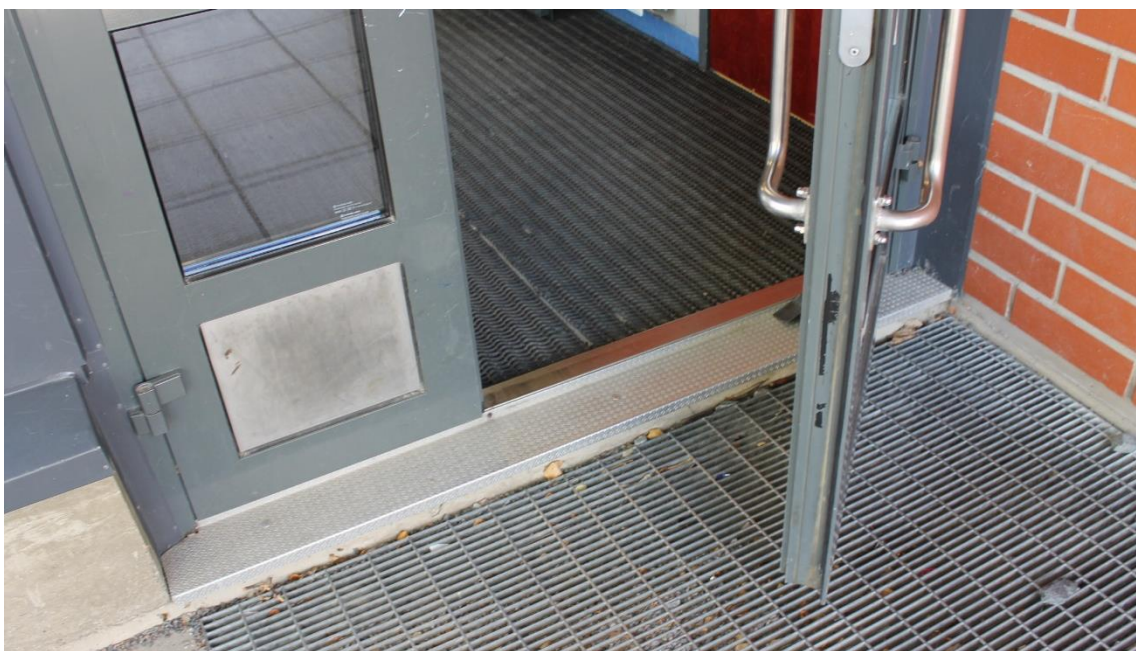

Kuva118. Opasteet on sijoitettu lasin taakse ja niihin muodostuu heijastusta. Ovikellon opaste on harhaanjohtava.

Sisäänkäynti C

Ulko-ovi on riittävän leveä, mutta oven yhteydessä on liian korkea kynnyks. Ovessa on ovipumppu ja ovi on liian raskas avata.

Tuulikaappiin jää vapaata tilaa liikkumiseen ja ovien avaamiseen. Tuulikaapissa on matto. Sisäoven yhteydessä kynnyks on hieman liian korkea. Sisäoven ovipumppu oli kartoituksen teon yhteydessä rikki.

Kuva119. Oven yhteydessä on liian korkea kynnyks.

Korjausehdotukset

A-sisäänkäynti

- Oven kynnyksen madaltaminen (kynnys korkeintaan 20mm)
- Oven keventäminen (suositus 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- Työaikapäättteen asentaminen matalammalle (850mm)
- Ylimääräisten tavaroiden siirtäminen pois tuulikaapista

B-sisäänkäynti

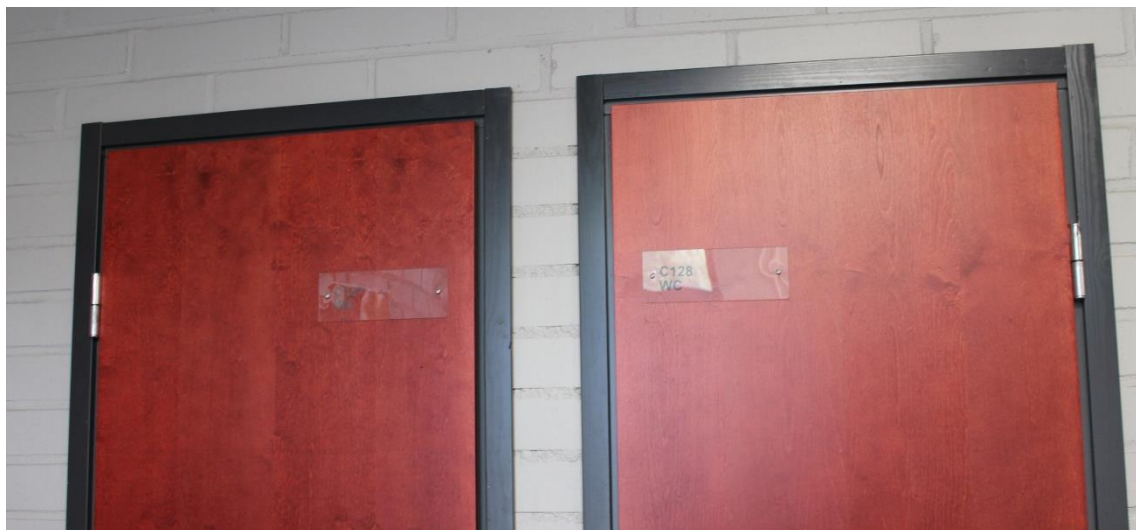
- Ovien keventäminen (suositus 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- Opastuksen parantaminen; opasteiden siirtäminen pois lasin takaa. Ovikello-opasteen poistaminen, mikäli ovikello ei ole käytössä.

C-sisäänkäynti

- Ovien kynnyksen madaltaminen (kynnys korkeintaan 20mm)
- Ovien keventäminen (suositus 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen

3.2.3 Kulkuväylät ja tilat

Sisätilojen opastuksessa on puutteita. Sisäänkäyntien yhteydessä ei ole yleisopasteita eri toimintoihin. Tilaopasteet (huoneopasteet) on sijoitettu suoraan huoneiden oviin. Opastetekstit on kirjoitettu pleksiin, johon muodostuu heijastusta. Opasteiden kontrasti on huono, harmaa teksti erottuu huonosti punaisesta taustasta. Opasteet on sijoitettu ovien yläosiin, joista niitä on hankala lukea.

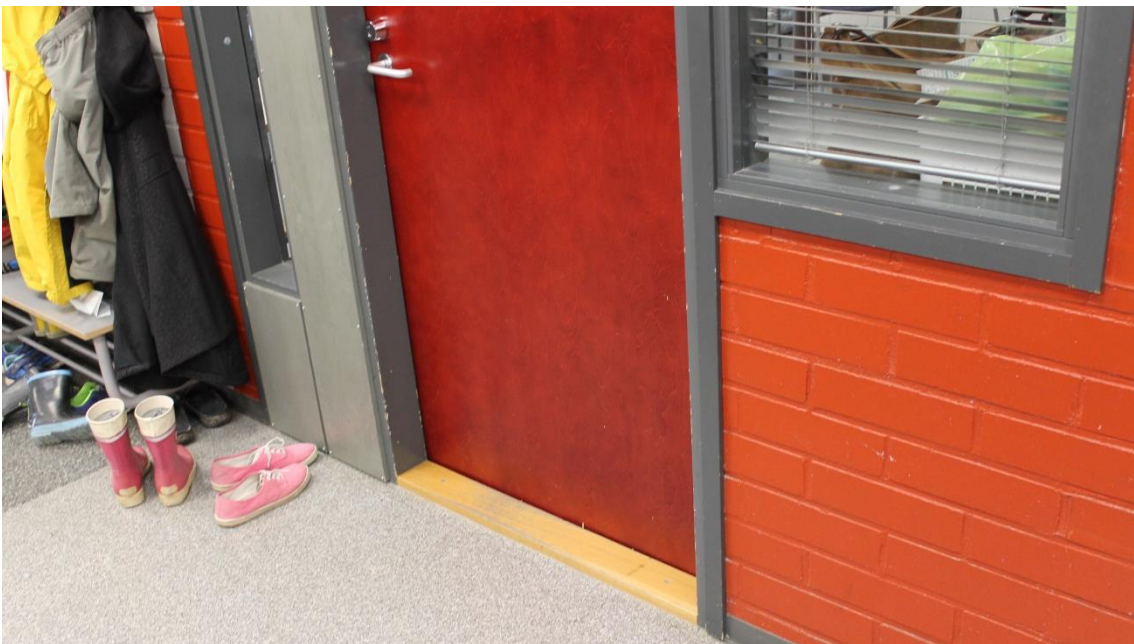
Kuva120. Opasteet on sijoitettu oviin pleksiin. Opasteisiin muodostuu heijastusta ja niitä on hankala lukea. Harmaa teksti erottuu huonosti kontrastina punaisesta taustasta.

Osa huoneiden ovista avautuu huoneisiin päin, jolloin ne eivät aiheuta törmäysvaaraa käytävällä. Käytävät ovat pääosin riittävän leveitä, mutta käytävillä on jonkin verran tavaraa, jotka vähentävät vapaan tilan määrää. Lattioihin muodostuu jonkin verran heijastusta, joka voi vaikeuttaa tilan hahmottamista.

Kuva121. Käytävillä on jonkin verran ylimääräistä tavaraa, joka vähentää vapaan tilan määrää. Latti-
aan muodostuu heijastusta.

Osassa luokkatiloja kynnykset ovat liian korkeat. Ovet ovat pääosin riittävän leveitä.

Kuva122. Luokkatilaan johtava kynnyks on liian korkea.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen
 - Yleisopastuksen lisääminen → opastetaulut sisäänkäyntien yhteyteen ja opastus loogisesti reiteille sisäänkäynneiltä eri toimintoihin
 - Tilaopasteiden (huoneopasteiden) vaihtaminen ja siirtäminen
 - Opasteet oven avautumispuolelle seinään noin silmän korkeudelle (1400-1600mm)
 - Opasteisiin hyvä kontrasti (esim. musta teksti valkoisella pohjalla)
 - Opasteissa ei tule käyttää heijastavaa pintaa
- Kynnysten madaltaminen (kynnykset korkeintaan 20mm)
- Lattiaan muodostuvan heijastuksen vähentäminen mahdollisuuksien mukaan lattian käsittelyllä sekä asentamalla ikkunoihin kaihtimia, joilla voidaan säätää häiritsevää heijastusta ikkunoista
- Ylimääräisten tavaroiden siirtäminen pois kulkuväylältä. Suositeltavaa on, että käytävillä kulkuväylillä on vapaata tilaa vähintään 1200mm. Törmäysvaaraa aiheuttavat tavarat tulee siirtää.

Terveydenhoitajan vastaanotto

Terveydenhoitajan vastaanotolle pääsee hissien vierestä. Odotusaulaan johtavassa ovesa on ovi-pumppu ja ovi on liian painava avata. Oven saa lukittua aukiasentoon. Ovesa ei ole kynnystä, mutta ovi on 10mm suositusta kapeampi. Kartoituksen teon yhteydessä valaistus ei ollut päällä tilassa. Valokatkaisin on vastakkaisella seinällä, joka vaikeuttaa valojen päälle laittamista. Vastaanoton ovisummeri on sijoitettu liian korkealle. Vastaanotolle johtava oven kynnyksen on liian korkea.

Vastaanoton odotustilassa sijaitsee myös esteetön wc.

Korjausehdotukset

- Oven keventäminen (suositus 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- Ovisummerin madaltaminen (suositus 850mm)
- Terveydenhoitajan vastaanoton oven kynnyksen madaltaminen (kynnyksen korkeintaan 20mm)

Pukuhuoneet

Pukuhuoneisiin on käynti ulkokautta kentän puolelta rakennuksen takaa. Pukuhuoneiden ovien edustalla on laatoitus ja muuten piha-alueella hiekka. Hiekka on päässyt kulumaan laatoituksen edessä ja laatoituksen kohdalle on muodostunut hieman liian korkea tasoero. Pukuhuoneisiin johtavat kynnykset ovat liian korkeat. Ulko-ovet ovat liian kapeat. Ulko-oviin asennetut ovipumput tekevät ovista liian raskaat avata. Opasteet on sijoitettu ovilehtien lasien taakse korkealle, joista niitä voi olla hankala lukea.

Pukuhuoneet ovat tilavat. Pukuhuoneiden yhteydessä on wc ja pesuhuone. Pesuhuoneisiin johtavat ovet ovat liian kapeat. Ovien yhteydessä on liian korkea kynnyksen. Wc-tilan yhteydessä oli opaste ”muistithan sammuttaa valot”. Tilassa on automaattinen valaistus.

Sisätiloissa esteettömän wc:n yhteydessä on suihku, joka soveltuu tarvittaessa paremmin esteettömäksi pesutilaksi, mutta tilan yhteydessä ei ole pukuhuonetta.

Kuva123. Pukuhuoneisiin on käynti ulkokautta. Opasteet on sijoitettu liian korkealle ja lasin taakse sijoitettua opastetta voi olla hankala lukea.

Korjausehdotukset

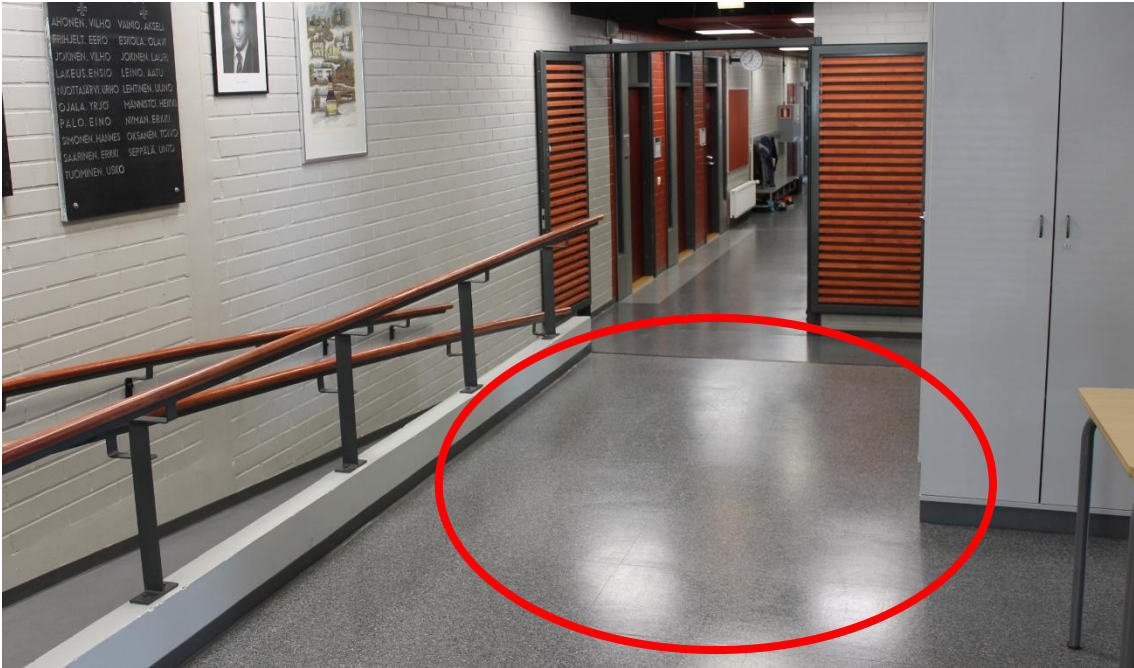
- Opastuksen parantaminen
 - Opasteet oven avautumispuolelle seinään noin silmän korkeudelle (1400-1600mm)
 - Opasteisiin hyvä kontrasti (esim. musta teksti valkoisella pohjalla)
 - Wc-tilasta opasteen poistaminen (automaattinen valaistus)
- Kynnysten madaltaminen (kynnykset korkeintaan 20mm)
- Esteettömän pesutilan järjestäminen
 - Sisätilojen wc-tilan yhteydessä olevan suihkun hyödyntäminen
 - Pukutilan järjestäminen esteettömän wc-tilan yhteyteen

3.2.4 Portaat ja luiska

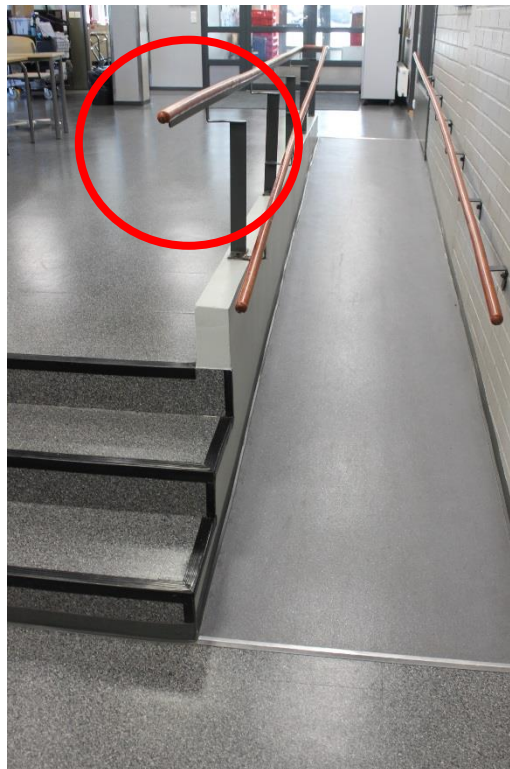
Sisäänkäyntikerroksessa on pieni tasoero, joka on luiskattu ja jonka yhteydessä on lyhyet portaat.

Luiska on hieman suositeltua jyrkempi (korkein mitattu arvo 9%, kun määräyksen mukainen luiska on 8%). Luiskassa vapaaleveys (käsijohteiden väli) on suositeltua pienempi. Luiskan yhteydessä on käsijohteet vain yhdellä tasolla. Käsijohteiden päitä ei ole käännetty. Käsijohteen päässä tuki on kaukana, jolloin käsijohteiden päät voivat aiheuttaa takertumisvaaran (vaate takertuu käsijohteeseen).

Luiskan vieressä porraskelmissä on kontrastiraidat, mutta portaan alkamis- ja päättymiskohdat eivät erotu. Myöskään luiskan alkamis- tai päättymiskohta ei erotu. Käsijohde puuttuu kokonaan toiselta puolelta porrasta ja toisella puolella porrasta käsijohde ei ulotu riittävän pitkälle eikä sitä ole taivutettu alas portaan profiiliin mukaisesti.

Kuva124. Portaiden alkamiskohta ei erotu kontrastina lattiasta.

Kuvat. Luiskan alkamis- ja päättymiskohta ei erotu kontrastina. Käsijohteen päätä ei ole käännetty. Käsijohteen tuki on kaukana, jolloin käsijohteessa on pitkä uloke, joka voi aiheuttaa takertumisvaaraa.

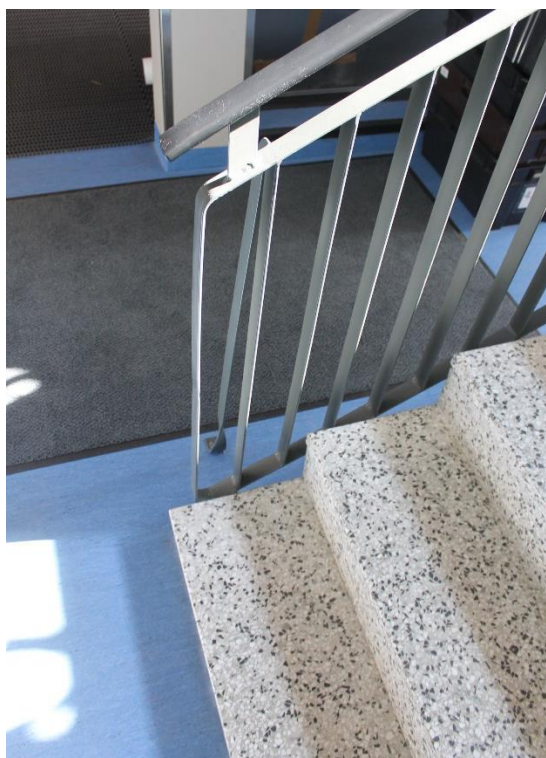
Hissin vieressä portaiden alla on törmäysvaara. Portaiden alla tila, jonne pääsee, mutta jossa kulkuväylän yläpuoliset rakenteet aiheuttavat törmäysvaaran (kts. kuva 125, vapaakorkeus portaiden alla ei ole riittävä). Kartoituksen teon aikaan portaiden alla oli tavaraa, jotka estivät portaiden alle pääsyn. Rajoittamalla portaiden alle pääsyä esimerkiksi kalusteen avulla, voidaan ehkäistä törmäysvaaraa.

Porraskaskelmista puuttuvat kontrastiraidat. Portaiden alkamis- ja päättymiskohdassa lattiämateriaalissa on värierö, joka erottuu kontrastina. Käsiöhteet on sijoitettu vain yhdelle tasolle. Käsiöhteet päättyvät liian aikaisin portaan alkamis- ja päättymiskohdassa. Käsiöhteiden päitä ei ole käännetty alas.

Portaiden kohdalla ikkunasta muodostuu heijastusta porraskaskelmiin ja se voi vaikeuttaa porraskaskelmien hahmottamista. Portaikossa on automaattinen valaistus, mutta se syyty vasta portaiden puolivälissä.

Kuva125. Portaiden alla on tila, jonne pääsee. Kulkuväylän yläpuolella portaiden rakenteiden takia korkeus ei ole riittävä. Ikkunasta muodostuu heijastusta portaisiin, mikä vaikeuttaa porraskaskelmien hahmottamista. Askelmista puuttuvat kontrastiraidat.

Kuva126. Käsiöhteet päättyvät liian aikaisin.

Korjausehdotukset

- Luiska ja luiskan vieressä olevat portaat
 - Käsijohteiden sijoittaminen kahdelle tasolle (700 ja 900mm) sekä luiskaan että portaisiin. Käsijohde myös toiselle puolelle portaita.
 - Käsijohteiden muokkaaminen mahdollisuuksien mukaan luiskassa siten, että vapaaleveyttä saadaan lisättyä luiskan kohdalla (tila käsijohteiden välissä)
 - Käsijohteiden ulottaminen 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan.
 - Käsijohteiden päiden kääntäminen alas (**vaatteen takertumisvaara**)
 - Portaon alkamis- ja päättymiskohdan merkitseminen kontrastina lattiaan.
- Hissin vieressä olevat portaat
 - Portaiden alle joutumisen ehkäiseminen sijoittamalla kaluste, kasvi tms. kulkuväylälle
 - Käsijohteiden sijoittaminen kahdelle tasolle 700 ja 900mm
 - Käsijohteiden ulottaminen 300mm yli portaon alkamis- ja päättymiskohdan
 - Kontrastiraitojen merkitseminen porrasaskelmien etureunaan
 - Ikkunasta tulevan häiritsevän heijastuksen vähentäminen sälekaihtimien avulla

3.2.5 Hissi

Toiseen kerrokseen on kevythissi. Ovessa ei ole automaattista oven avausmekanismia ja ovi on liian raskas avata. Ovi on riittävän leveä. Hissikorissa ei ole takaseinässä peiliä, joka auttaisi peruuttamassa hissistä pois. Hissin ulkopuolella aulassa on automaattivalaistus, joka ei ulotu hissiin asti. Hissin valaistusvoimakkuus ei ole riittävä.

Toisessa kerroksessa hissien ovea vastapäätä alkavat portaat. Tämä voi aiheuttaa putoamisvaaran, kun hississä ei mahdu kääntymään ympäri vaan joutuu peruuttamaan pois. Vaaraa voi ehkäistä asentamalla hissiin peruutuspeili. Portaiden eteen voidaan asentaa myös portti, joka ehkäisee putoamista. Hissin oven ja portaiden väliin noin 1600mm tilaa, joten tasanteelle jää hyvin pyörähdyssympyrän verran tilaa. Suosituksen mukaan tasanteella, jossa tilan jatkona on portaat, vapaa tila olisi 2000mm.

Kuva127. Ylhäällä hissien ovi sijaitsee yläkerrassa portaita vastapäätä. Hissistä joutuu peruuttamaan pois, jolloin portaat voivat aiheuttaa putoamisvaaran.

Korjausehdotukset

- Oven keventäminen tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- Peilin sijoittaminen takaseinään myös matalammalle. Peilin alareunan korkeus 300mm (peili toimii peruutuspeilinä)
- Valaistuksen parantaminen hississä (suositus 300lux)
- Portin asentaminen portaiden yläpäähän estämään putoamisvaaraa peruutettaessa hissistä ulos (**putoamisvaara**)

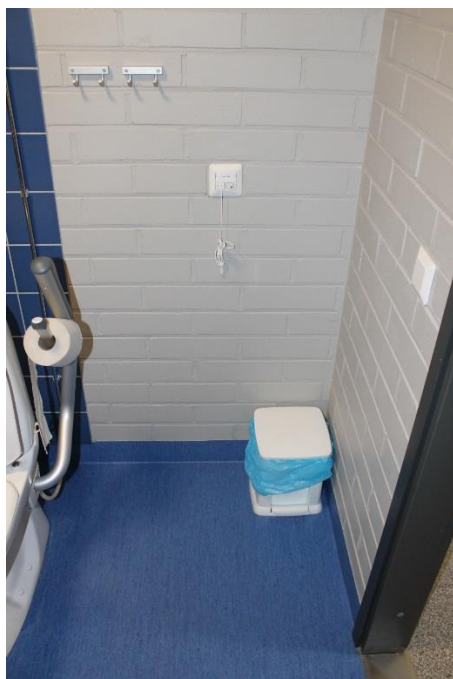
3.2.6 Esteetön WC

Esteetön wc-tila sijaitsee terveydenhoitajan vastaanoton vieressä. Wc-tilaan kuljetaan odotushuoneen kautta. Odotushuoneeseen johtavassa ovesa on ovipumppu ja ovi on liian raskas avata. Wc-tilan opaste on sijoitettu suoraan oveen liian korkealle. Ovi on riittävän leveä eikä sen yhteydessä ole liian korkeaa kynnystä. Ovesta puuttuu lankavedin.

Wc-istuimen kummallekin puolelle jää vapaata tilaa. Tila wc-istuimen takana ei ole riittävä. Wc-tilaan jäävä vapaatila pyörähdysympyrälle ei ole riittävä. Tila on noin 1000mm, kun määräyksen mukainen tila tulee olla 1500mm.

Tilassa on kallistettava allas. Bidee-suihku puuttuu. Tilassa on myös suihku. Suihkun kohdalle jäävä tila seinän ja wc-istuimen väliin on hieman suositeltua pienempi. Käsituen ollessa yläasennossa, tilaan mahtuu. Patteri seinässä vähentää hieman vapaata tilaa. Tilassa on näytteluukku terveydenhoitajan vastaanotolle. Luukku on hieman liian korkealla. Peili on sijoitettu hieman liian korkealle. Käsi-pyyheautomaatti on suositusta korkeammalla.

Tilassa on hälytysjärjestelmä, mutta järjestelmän naru oli solmittu, eikä se ollut käytettävissä. Seinässä on toinen hälytyspainike. Noin 1000mm korkeudelle sijoitettu painiketta ei kuitenkaan voi käyttää, mikäli henkilö on pudonnut tai kaatunut lattialle. Valaistusvoimakkuus ei ole riittävä. Tilassa on peilivalo, jonka saa päälle katkaisijasta. Katkaisija on kuitenkin korkealle eikä siihen ylety mm. pyörätuolista.

Kuva128. Wc-istuimen oikealle puolelle jää tilaa, mutta tila on mitoitukseltaan liian pieni. Allas on kallistettavissa. Peili on hieman liian korkealla.

Korjausehdotukset

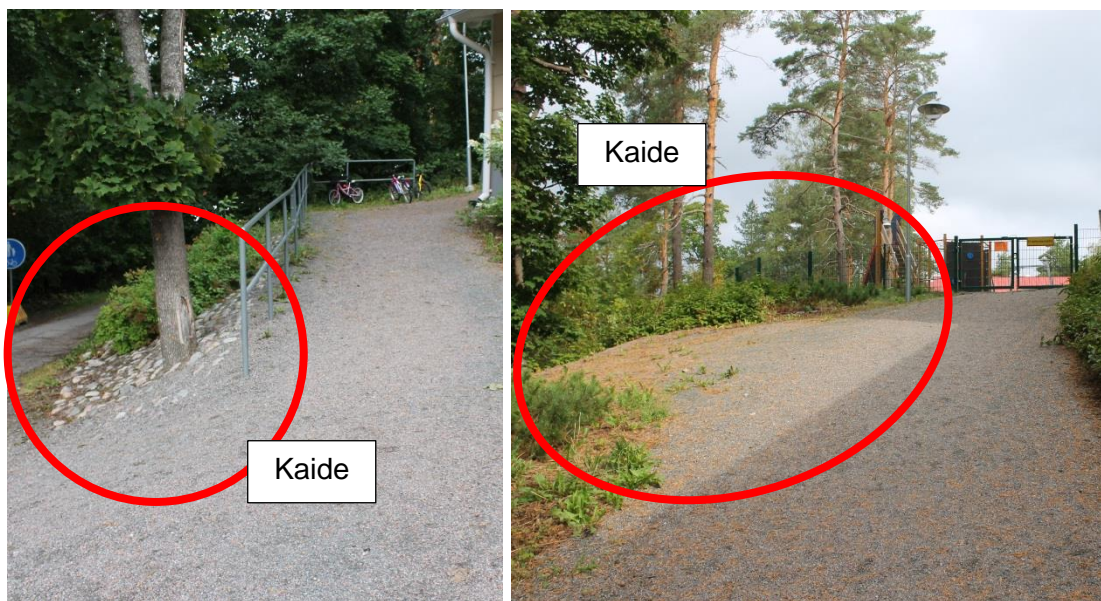
- Odotustilaan johtavan oven keventäminen (oven avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N)
- ISA-tunnus oven yhteyteen
- Opasteen sijoittaminen oven avautumispuolelle seinään (noin 1400-1600mm)
- Oveen sisäpuolelle vaakatasoon lankavedin
- Pyörähdysympyrälle jäävä tila ei ole riittävä.
 - Tilan laajentaminen vaatisi tarkempaa suunnittelua.
- Bidee-suihkun asentaminen
- Peilin sijoittaminen matalallamme (900mm)
- Suositellaan käsipyyheautomaatin ja saippuatelineen sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
- Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen (suositus vähintään 300lux)

3.3 KULTAVUOREN KOULU

3.3.1 Piha-alueet

Kultavuoren koulun piha-alueelle johtaa hiekkatie, jonka yhteydessä ei ole erillistä kevyen liikenteen väylää. Kevyen liikenteen väylä nousee koulun läheisyydessä olevan kentän suunnasta.

Koulurakennuksen takaa on sisäänkäynti esiopetuksen tiloihin. Reitillä on hiekkapäälysteinen kulkuväylä, joka nousee jyrkästi. Reitille on sijoitettu toiselle puolelle kaide. Kaide ei ulotu alhaalla tarpeeksi pitkälle eikä ylhäällä portille asti. Kaidetta ei ole asennettu toiselle puolelle (alhaalta katsottuna oikealle puolelle). Kulkuväylä on profiililtaan jyrkkä, jolloin sen yhteyteen sijoitetut käsijohteet voivat auttaa tarvittaessa liikkumista esimerkiksi talvella tai mikäli kulkuväylä tuntuu liian jyrkältä.

Kuva129. Esikoululle johtavan kulkuväylän sivuun on asennettu kaide. Kaide voisi ulottua alhaalla pidemmälle. Käsijohteen/kaiteen voisi asentaa myös toiselle puolelle ja kaiteet voisi ulottaa ylhäällä portille asti.

Esikoulun pihaan on portti, joka on turvallisuussyistä hankala avata. Esikoulun pihassa pihan materiaalina on hiekka. Leikkivälineiden alle on asennettu turva-alustat. Keinut on ympäröity aidalla. Hiekkalaatikon vieressä on kaivettu maata leikkikaivurilla. Kaivaus jää kulkuväylä sivuun, mutta kuopat ovat hankalia hahmottaa hiekkapinnasta. Suositeltavaa on rajata leikkialueet kulkuväylistä.

Esikoulun kulku ulkokautta on hieman esteellinen/haastava jyrkän kulkureitin takia. Esikouluun pääsee myös sisäkautta koulun tilojen läpi.

Kuva130. Hiekkalaatikon vieressä on kaivettu maata kaivurilla. Kuoppa on kulkuväylän sivussa, mutta sitä ei ole rajattu kulkuväylästä.

Hiekkapintaisilla kulkuväylillä on jonkin verran sadevesien aiheuttamia uria. Koulun piha on asfaltoitu. Hiekka-alueilta on kulkeutunut jonkin verran hiekkaa asfaltin päälle. Hiekka asfaltin päällä voi olla liukas. Pihan profiili nousee sisäänkäynnille päin.

Koulun opaste on sijoitettu rakennuksen julkisivuun. Esikoulun pihalle on opaste piha-alueella muurissa.

Kuva. Koulun opaste on rakennuksen seinässä. Esikouluun on opaste muurissa.

Pääsisäänkäynnin vieressä on kaksi liikuntaesteisille varattua autopaikkaa. Paikkojen kohdalle on sijoitettu pyörätelineet. LE-autopaikat ovat riittävän leveät. Autopaikkojen kohdalla piha viettää hieman, mutta kaltevuus ei ole liian suuri.

Pihalla leikkipaikan kohdalla pihamateriaalina on hiekka. Keinujen ympärillä on kaiteet.

Kuva131. Liikuntaesteisille varattujen autopaikkojen kohdalla on pyörätelineet.

Korjausehdotukset

- Opastus esikoulun esteettömälle sisäänkäynnille;
 - Muuriin opasteen alle voi merkitä vaativasta pyörätuolireitistä kertovan opasteen
- Käsijohteen/kaiteen asentaminen molemmin puolin kulkureittiä esikoulun pihalle päin. Käsijohteen ulottaminen alhaalla pidemmälle. Suositellaan asentamista ylhäällä portille asti
- Esikoulun pihalla hiekkalaatikon ja sen vieressä olevan kaivurin kaivausten rajaaminen kulkuväylästä aidalla
- Pyörätelineiden siirtäminen pois LE-autopaikkojen kohdalta
- Piha-alueen huolto;
 - Hiekkojen harjaaminen pois asfalttialueilta
 - Sadevesien aiheuttamien urien korjaaminen (pelkkä urien korjaaminen ei riitä, vaatii vesien ohjaamisen tarkempaa suunnittelua)

3.3.2 Sisäänkäynnit

Esikouluun on oma sisäänkäynti ulkokautta. Koulun tiloihin on pääsisäänkäynti koulun pihan puolelta. Käsiyöluokat sijaitsevat erillisessä rakennuksessa, jonne on oma sisäänkäynti ulkokautta. Muita sisäänkäyntejä tarkasteltu yleisellä tasolla.

Esikoulun sisäänkäynti

Sisäänkäynti on katettu. Ulko-oven edustalla on laatoitettu tasanne. Tasanne on samalla tasolle pihan kanssa, mutta pihamateriaalina hiekka on päässyt osittain laskemaan tasanteen edessä. Kartoituksen teon yhteydessä tasoero ei ollut liian suuri, mutta mikäli hiekkaa pääsee kulumaan lisää, on tasoero liian suuri.

Ulko-ovi on raskas avata. Oven avaamiseen tarvittava voima on noin 70N, kun suositeltava voima on 10N (10N vastaa noin 1kg:aa). Erityisen paina ovi aiheuttaa helposti vaaratilanteita lasten kanssa. Ovea ei saa lukittua aukiasentoon. Opaste on sijoitettu suoraan oven lasipintaan, josta sitä on hankala hahmottaa. Tuulikaappi on riittävän iso. Tuulikaapin sisäovi on riittävän leveä ja sen yhteydessä oleva kynnyks ei ole liian korkea. Myös sisäovi on liian raskas avata.

Ulko-oveen sijoitettu ovikoodipääte on sijoitettu liian korkealle.

Kuva132. Sisäänkäynti on katettu. Tasanteen edustalta hiekkaa on päässyt kulumaan. Tasoero voi muodostua liian suureksi, jos hiekkaa kuluu lisää.

Korjausehdotukset

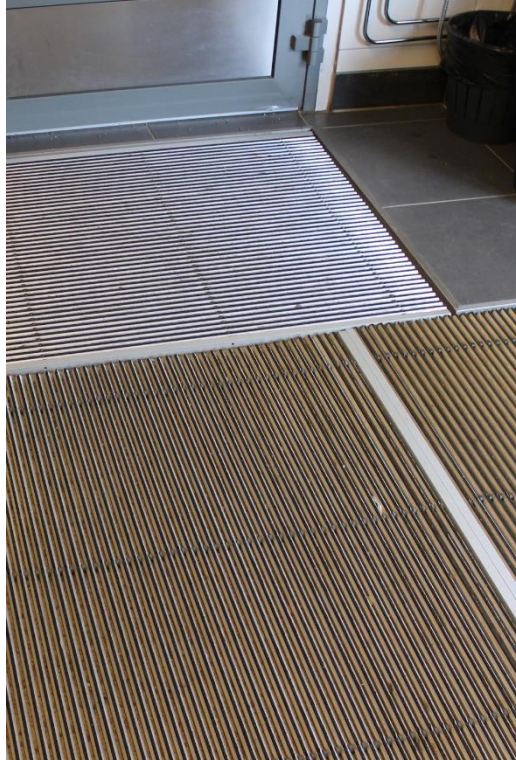
- Ovien keventäminen (korkeintaan 10N) tai oviin automaattinen oven avausmekanismi
- Opasteen hahmottamisen parantaminen (opasteen sijoittaminen oven yläpuolelle tai viereen ja kontrastin parantaminen suoraan oveen sijoitetussa opasteessa.)
- Pihan huolto;
 - Sisäänkäynnin edustalla laatoituksen ja hiekoituksen reunan välisen tasoeron säännöllinen huolto (tasoero korkeintaan 20mm)
- Ovikoodipäätteet sijoittaminen matalammalle (sopiva korkeus 850mm)

Pääsisäänkäynti

Pääsisäänkäynti on katettu. Katetulla tasanteella on laatoitukseen upotettu matto/säleikkö. Ulko-oven edessä laatoitus on luiskattu.

Ulko-oven yhteydessä ei ole opastetta. Ulko-ovi on riittävän leveä, mutta sen avaamiseen tarvittava voima on liian suuri. Kynnys on riittävän loiva.

Tuulikaappi on tilava. Tuulikaapissa oven edustalla on lattiaan upotettu matto/säleiköt. Kartoituksen yhteydessä maton/säleikköjen reunoille ei jäänyt liian isoja rakoja. Sisäovi on riittävän leveä, mutta sisäoven kynnys on hieman liian korkea. Sisäovi on liian raskas avata.

Kuva133. Ulko-oven edustalla laatoitus on luiskattu. Tuulikaapissa on lattiaan upotetut matot.

Korjausehdotukset

- Opasteen sijoittaminen oven yhteyteen (oven viereen seinään noin 1400-1600mm korkeudelle)
- Ovien keventäminen (oven avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai oviin automaattinen oven avausmekanismi
- Ovikoodipäätteen sijoittaminen matalammalle (sopiva korkeus 850mm)

3.3.3 Sisätilat ja kulkuväylät

Kohteessa on hyvä ja looginen yleisopastus. Hissin ja porrashuoneen yhteydessä on selkeät opastaulut joka kerroksessa. Kerrosnumeroita ei ole merkitty porrashuoneisiin. Hissiä vastapäätä kerrokset käyvät ilmi opastauluista, mutta hahmottamista helpottaisi seinään merkityt numerot.

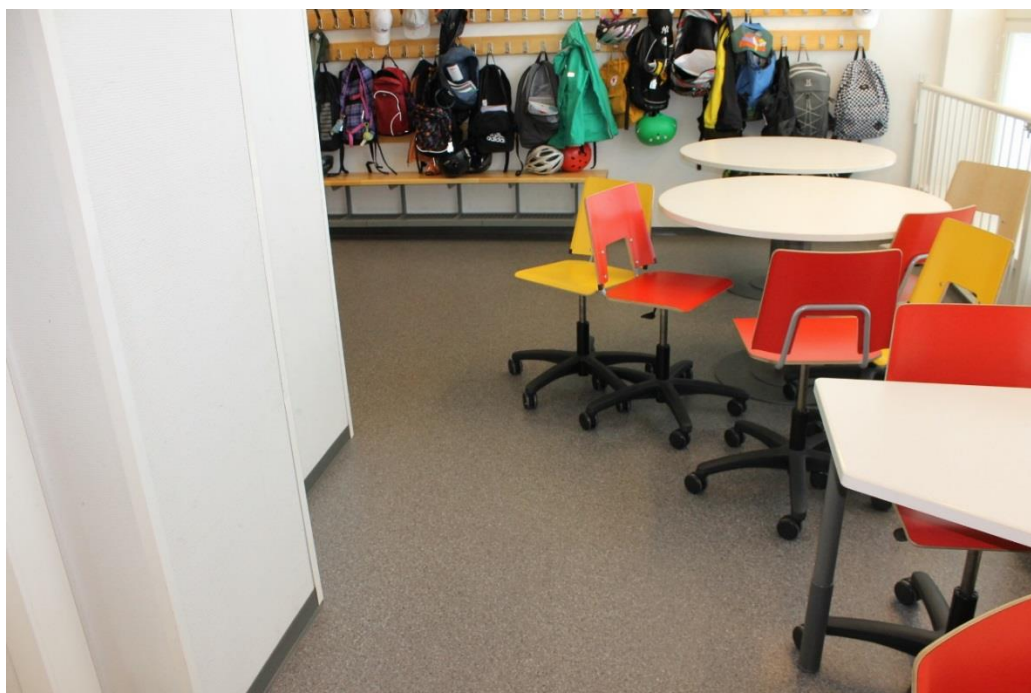

Kuva134. Opasteet ovat hyvät ja selkeät. "Olet tässä" -teksti auttaa hahmottamaan oikeaa kerrosta.

Käytävät ovat riittävän leveitä. Käytävillä on jonkin verran ylimääräisiä tavaroita ja kalusteita, jotka vähentävät vapaan tilan määrää. Kalusteiden sijoittelussa tulee huomioida, että niiden kohdalle kulkuväylille jää riittävästi vapaata tilaa. Sopiva käytävän leveys on 1200-1800mm. Luokahuoneiden ovet ovat riittävän leveitä ja kynnykset ovat matalat.

Ovet erottuvat kontrastina seinästä. Käytävän päissä ikkunoista muodostuu jonkun verran häikäisyä ja heijastusta käytävien lattioihin. Käytävien valaistusvoimakkuus on pääosin hyvä ja valaistus on melko tasainen.

Käytävälle on sijoitettu naulakoita myös matalalle.

Kuvat. Käytävälle sijoitetut kalusteet vähentävät vapaan tilan määrää kulkuväylillä.

Kuva135. Käytävän päästä muodostuu häikäisyä ja valo heijastuu voimakkaasti lattiaan.

Kuva136. Matalalle sijoitettu naulakko. Ovet erottuvat kontrastina.

Pohjakerroksessa sijaitsee liikuntavälinevarasto, johon on oma sisäänkäynti ulkokautta. Tilaan pääsee myös porrashuoneen kautta. Varaston tilassa huonekorkeus on noin 1800mm ja IV-putkien alla 1600mm. Huonekorkeus on liian matala. Rakenteellisesti tilannetta ei voida korjata, mutta matalasta

huonekorkeudesta tulisi laittaa opaste tilaan johtaviin oviin. IV-putket tulee merkitä kontrastimerkinällä.

Kuva137. Liikuntavälinevarastossa huonekorkeus on liian matala. IV-putket aiheuttavat törmäysvaaran.

Korjausehdotukset

- Kerrosnumerot hissien ovea vastapäätä ja porrashuoneeseen
- Käytävän päässä oleviin ikkunoihin kaihtimet ehkäisemään häiritsevää heijastusta lattiaan
- Liikuntavälinevaraston oville varoitus matalasta huonekorkeudesta
- Liikuntavälinevarastossa IV-putkien merkintä huomioteippauksella (**törmäysvaara**)

3.3.4 Tilat

Tilojen opasteet on sijoitettu suoraan huoneiden oviin. Luokkahuoneisiin ei pääsääntöisesti ole kynnyksiä ja ovet ovat riittävän leveät.

Luokkahuoneiden kalusteissa on otettu huomioon eri-ikäiset oppilaat. Luokkahuoneiden kalusteita siirretään tarpeen mukaan.

Ruokala

Ruokalan opaste on sijoitettu suoraan oveen. Ruokalan edustalla on käsienpesualtaat kahdella tasolla. Käsipyyhetyelineet on sijoitettu liian korkealle.

Ruokalalinjaston tasot ovat korkeudella 750mm, mikä on sopiva erilaisille käyttäjille.

Kuva138. Käsienpesualtaat on sijoitettu kahdelle tasolle. Käsipyyheautomaatit ovat liian korkealla.

Liikuntasali ja musiikkiluokka

Liikuntasaliin johtava ovi on liian kapea. Toisen ovilehden saa auki, mutta ei esteettömästi. Näyttämölle ei ole esteetöntä pääsyä. Liikuntasalista porrashuoneeseen johtavista pienistä portaista puuttuvat käsijohteet. Porrasaskelmissa ei ole kontrastiraitoja.

Kuva139. Liikuntasalissa olevista portaista puuttuvat käsijohteet. Lavalle ei ole esteetöntä kulkua.

Liikuntasalista pääsee musiikkiluokkaan. Oven yhteydessä on luiskattu kynns/kulkuväylä. Kohta erottuu kontrastina liikuntasalin lattiasta. Musiikkiluokkaan on kulku myös kirjaston tilojen kautta.

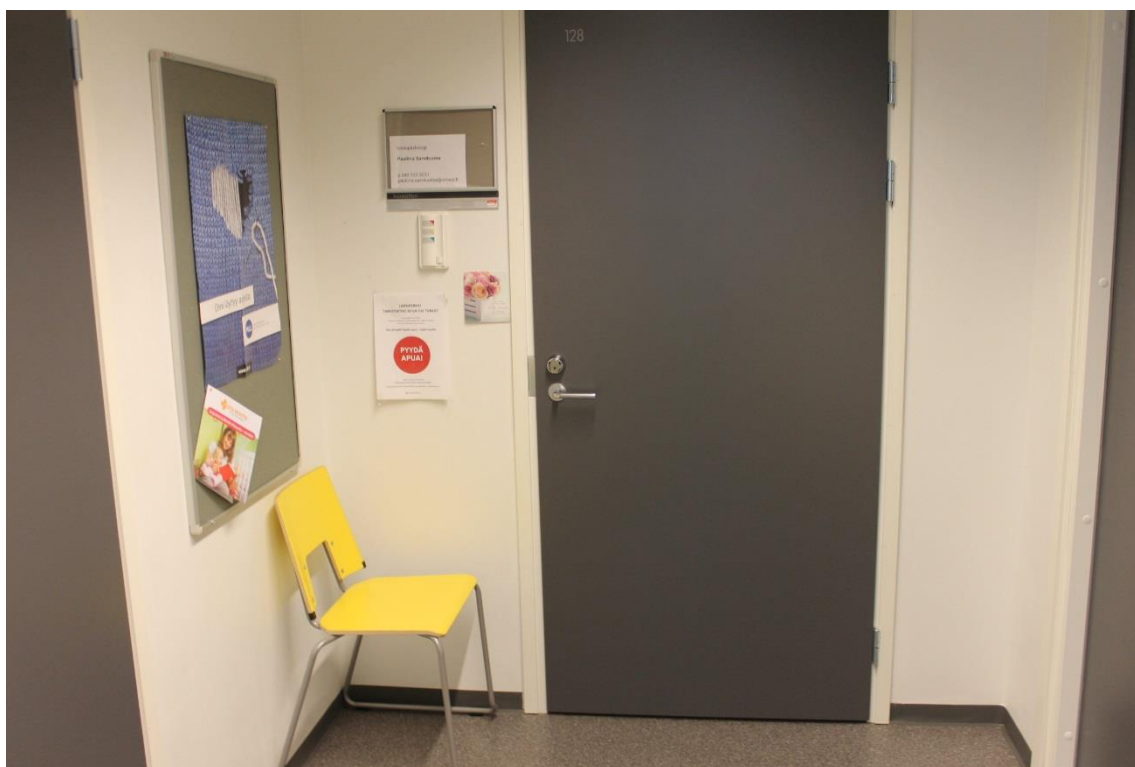
Pukuhuoneet

Pukuhuoneet sijaitsevat ensimmäisessä kerroksessa. Liikuntasalista pukuhuoneisiin pääsee porrashuoneen kautta. Esteetön reitti kulkee hissien kautta.

Pukuhuoneisiin ei ole kynnyksiä, mutta ovet ovat liian kapeat. Ovilla on ovipumput ja ne ovat raskaat avata. Pesuhuoneisiin johtavissa ovissa on pieni kynnyks, jotka ovat kuitenkin alle 20mm. Pesuhuoneisiin johtavat ovet ovat liian kapeat. Pesuhuoneisiin jää vapaata tilaa liikkumiseen. Käsitukia tai kiinteitä suihkutuoleja ei ole.

Kouluterveydenhoitaja ja kuraattori

Odotustilaan johtava ovi on riittävän leveä eikä siinä ole kynnyksiä. Odotustilassa on muutamia istuimia. Huoneiden ovien yhteydessä olevat ovisummerit on sijoitettu liian korkealle. Opasteet on sijoitettu ovien avautumispuolelle seinään.

Kuva140. Ovisummeri on sijoitettu liian korkealle.

Käsityöluokat

Käsityöluokat sijaitsevat erillisessä rakennuksessa, jonne pääsee ulkokautta. Sisäänkäynnin edustalla on tasanne. Tasanteen reunassa on pieni tasoero/porras. Ovelle pääsee tasanteen päätyreunasta, jolloin askelmaa ei tarvita. Tasoeron reunaan tulee asentaa kaide, jotta poistetaan tasanteelta puutoamisvaara.

Ulko-ovi on riittävän leveä. Oveissa on ovipumppu ja ovi on liian raskas avata. Tuulikaappi on ahdas ja sisäovessa on liian korkea kynnyks. Sisääntuloaulassa on naulakko, joka aiheuttaa törmäysvaaran. Kulkuväylän yläpuolisia ja ulokkeellisia esteitä on hankala hahmottaa.

Teknisen työn luokka sijaitsee alakerrassa ja tekstiilityön luokka yläkerrassa. Yläkertaan ei ole esteetöntä pääsyä. Rakennuksessa on pienet wc-tilat, jotka eivät sovellu esteettömäksi. Teknisen työn luokan yhteydessä on liian korkea kynnyks ja ovi on liian kapea.

Kuva141. Sisäänkäynnin yhteydessä tasanteelta puuttuu putoamista ehkäisevä kaide. Sisääntuloau-
 lassa on naulakko, joka aiheuttaa törmäysvaaraa.

Korjausehdotukset

- Ruokala:
 - Käsipyöheautomaatin sijoittaminen korkeudelle 900mm
- Liikuntasali:
 - Oven uusiminen (nykyinen pariovi on riittävän leveä, mutta vain toisen ovilehden saa esteettömästi auki)
 - oven vapaaleveys tulee olla vähintään 850mm
 - Liikuntasalin pieniin portaisiin käsijohteet ja porrasaskelmiin kontrastiraidat
- Pukuhuoneet:
 - Ovien leventäminen (vapaaleveys vähintään 850mm)
 - Ovien keventäminen (oven avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai ovipumppujen poistaminen
 - Suihkutuolien asentaminen pesuhuoneisiin
- Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle johtavan oven yhteydessä olevan ovisummerin laskeminen (suositeltu korkeus 850mm)
- Käsityöluokat:
 - Kaide sisäänkäynnille tasanteen reunaan (**putoamisvaara**)
 - Naulakon muokkaaminen, ylähyllyn poistaminen (**törmäysvaara**)
 - Teknisen työn luokan oven kynnyksen madaltaminen ja oven leventäminen
 - Porrashissin asentaminen tai tekstiilityön luokan siirtäminen tilaan, jonne on esteetön pääsy

3.3.5 Hissi ja portaat

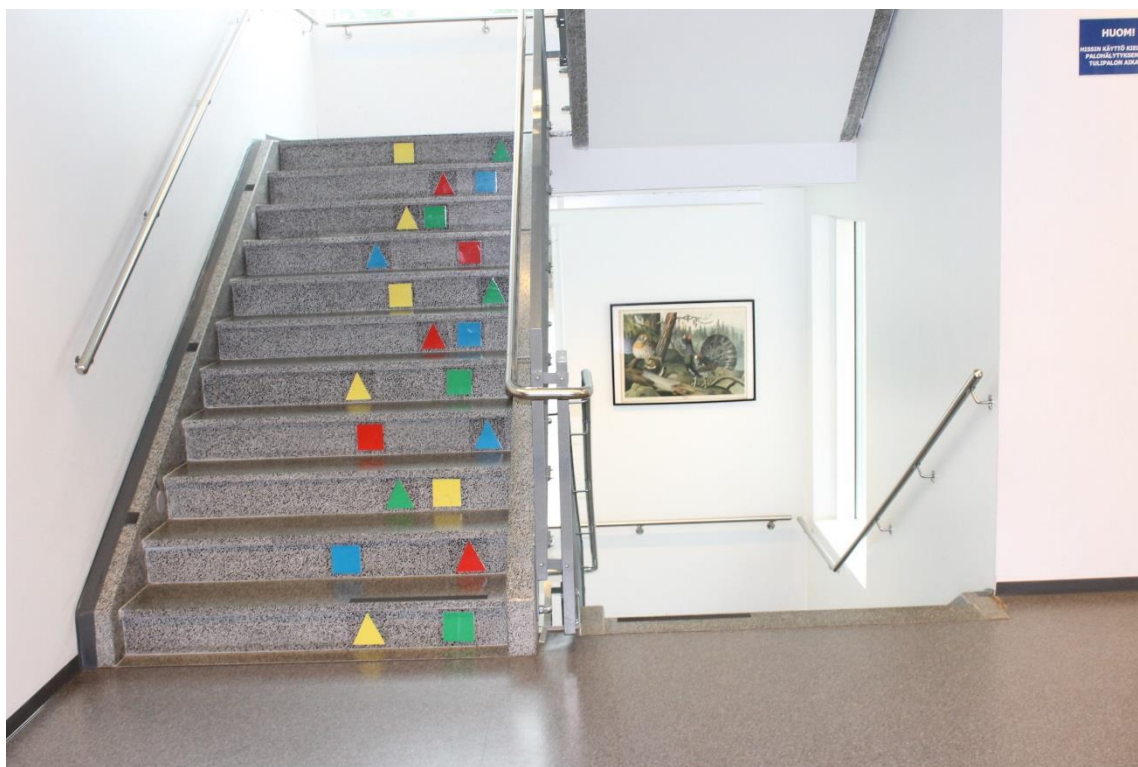
Koulurakennuksessa on kaksi portaikko. Käsityöluokkien yhteydessä on kolmas portaikko. Toisen portaikon yhteyteen on sijoitettu hissi, joka kulkee kaikkiin kerrostasoihin.

Hississä poistumiskerroksen painike erottuu muista painikkeista. Hissin peili on sijoitettu korkealle, jolloin sitä ei voi hyödyntää peruuttaessa pyörätuolilla hissistä pois. Hissikoriin mahtuu apuvälineen kanssa.

Hissin vieressä olevista portaista puuttuvat kontrastiraidat ja porrasaskelmat erottuvat huonosti kontrastina. Portaiden alkamis- ja päättymiskohdat erottuvat myös huonosti kontrastina. Käsijohteet on sijoitettu vain yhdelle tasolle. Käsijohteiden päitä ei ole käännetty alas ja ne voivat aiheuttaa vaaraa, jos vaatteet takertuvat. Käsijohteet päättyvät liian aikaisin portaiden alkamis- ja päättymiskohdassa.

Toisen portaikon yhteydestä puuttuu käsijohde toiselta puolelta portaita. Portaissa on kontrastiraidat askelmien etuosassa.

Käsityöluokkien rakennuksessa toiseen kerrokseen johtaa portaat. Portaista puuttuvat kontrastiraidat portaan etuosasta ja porrasaskelmia on hankala hahmottaa. Portaista puuttuu käsijohteet toiselta puolelta. Käsijohde on sijoitettu vain yhdelle tasolle. Käsijohde päättyy liian aikaisin portaan alkamiskohdalla.

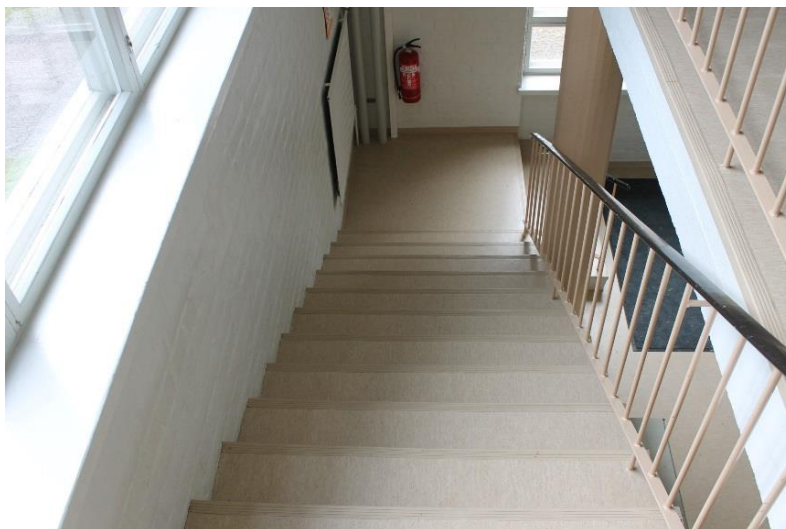
Kuva142. Hissin vieressä olevien portaiden alkamiskohta erottuu huonosti.

Kuva143. Käsijohde päättyy liian aikaisin ensimmäisen portaan kohdalla. Käsijohteen tulee ulottua 300mm yli portaan alkamis- ja päättymiskohdan. Porrasaskelmat erottuvat huonosti kontrastina.

Kuva144. Porrasaskelmissa on kontrastiraidat. Käsijohde puuttuu toiselta puolelta. Käsijohde ei ole yhtenäinen tasanteella.

Kuva145. Käsijohde päättyy liian aikaisin portaan alkamiskohdassa. Portaista puuttuvat kontrastiraidat.

Korjausehdotukset

- Hissi:
 - Peilin sijoittaminen hissien takaseinään myös matalammalle. Peilin alareunan korkeus 300mm, jolloin peili toimii peruutuspeilinä
- Portaat:
 - Käsijohteiden sijoittaminen kahdelle tasolle 700 ja 900mm
 - Käsijohteiden ulottaminen 300mm yli portaalan alkamis- ja päättymiskohdan
 - Yhtenäisen käsijohteen asentaminen tasanteille
 - Kontrastiraitojen merkitseminen porraskelmien etureunaan
 - Portaalan alkamis- ja päättymiskohdan merkitseminen kontrastina lattiaan

3.3.6 Esteetön WC

Esikoulun esteetön wc

Esikoulun esteetön wc-tilan oveen on sijoitettu iso opaste, joka kertoo, että wc on käytettävissä molemmilla puolilla wc-istuinta. Opastetta ei ole sijoitettu oven avautumispuolelle seinään. Wc-tilaan jää riittävästi tilaa ja mitoitukseltaan tila toimii esteetönä wc:nä. Tilassa on kattoon kiinnitetty nostokahva. Kahva oli kartoituksen yhteydessä nostettu ylös siten, että se ei ollut käytettävissä. Tilassa on hälytysjärjestelmä. Hätkutsun naru oli solmittu, eikä se ollut käytettävissä. Hätkutsun kuitauspainikkeesta puuttuu opaste.

Bideesuihkuun ylettyä huonosti wc-istuimelta (suihku jää wc-istuimen taakse). Tilassa on poljentaroskis, mutta myös avoroskis. Käsipaperiteline on sijoitettu liian korkealle, suosituksen mukaan varusteet tulee sijoittaa 900mm korkeudelle.

Kuva146. Esteettömän wc-tilan opasteessa on mainittu, että wc on käytettävissä molemmin puolelta. Bidee-suihku jää wc-istuimen taakse.

Korjausehdotukset

- Opasteet oven avautumispuolelle seinään (noin 1400-1600mm korkeudelle)
- Suositellaan käsipyöheautomaatin ja saippuatelineen sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
- Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaon sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
 - Hälytysjärjestelmän kuittauspainikkeeseen opaste
- Bidee-suihkun siirtämien siten, että siihen ulottuu wc-istuimelta (suositus 300mm wc-istuimelta)

Henkilökunnan esteetön wc

Ensimmäisessä kerroksessa on esteetön wc, joka on tarkoitettu henkilökunnan käyttöön. Opaste on sijoitettu suoraan oveen. Opasteesta puuttuu merkintä, joka kertoo miltä puolelta wc on käytettävissä.

Ovi on riittävän leveä ja oveen on sijoitettu lankavedin. Wc on käytettävissä vain wc-istuimen oikealta puolelta, jossa tila on riittävä. Wc-istuimen vasemmalla puolella tilaa ei ole. Allas on sijoitettu kulkemaan. Altaan alla poistoputki on asennettu suoraan alas, jolloin se vähentää hieman vapaata tilaa altaan alla. Käsipyöheautomaatti on sijoitettu liian korkealle. Tilassa oli kartoituksen teon aikaan erillinen käsipyöhe myös matalammalla.

Tilassa on hätäkutsujärjestelmä. Kuittauspainikkeesta puuttuu opaste. Hätäkutsun narua oli lyhennetty eikä siihen ulotu lattialta (tilassa ei ole painiketta tai narua, johon ulottuu lattialta). Tilan valaistusvoimakkuus ei ole riittävä.

Korjausehdotukset

- Opasteet oven avautumispuolelle seinään (noin 1400-1600mm korkeudelle)

peilikuva wc:n opaste

- Suositellaan käsipyyheautomaatin sijoittamista matalammalle (korkeudelle 900mm)
- Hälytysjärjestelmä:
 - Hälytysjärjestelmän narun pidentäminen (naruun ei ulotu lattialta)
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
- Bidee-suihkun siirtämien siten, että siihen ulottuu wc-istuimelta (suositus 300mm wc-istuimelta)
- Altaan poistoputken asennuksen korjaaminen (putken kääntäminen kulkemaan seinän vieressä)

3.4 ERÄJÄRVEN KOULU JA PÄIVÄKOTI

3.4.1 Piha-alueet

Kohde sijaitse haja-asutusalueella. Kohteessa sijaitsee koulu ja päiväkotiki sekä koulun yhteydessä kirjasto. Piha-alueelle ei johda kevyen liikenteen väylää. Maantien varressa on opaste kohteeseen. Rakennuksen seinässä on koulun ja kirjaston opaste, päiväkodille ei ole erillistä opastetta.

Kuva147. Opaste maantien varressa ja opaste rakennuksen seinässä.

Pysäköintipaikat sijaitsevat maantien vieressä. Rakennuksen päädyssä reitillä pääsisääkäynnille on yksi liikuntaesteisille varattu autopaikka (LE-autopaikka). Paikka on merkitty seinään P-tunnuksella ja lisäteksillä "Inva ap". ISA-tunnus puuttuu. Paikkaa ei ole merkitty maalauksella maahan. Paikka ei ole tasainen, pituussuunnassa kaltevuus on yli 5%, kun kaltevuus molempiin suuntiin (pituus- ja leveyskaltevuus) saa olla korkeintaan 2%.

Piha-alue on asfaltoitu. Piha on kaltevuudeltaan melko tasainen. Pihassa on muutamia kaivoja, joiden kansien korko on koholla maan pinnasta. Koholla olevat kaivonkannet voivat aiheuttaa kompastumisvaaraa.

Koulun ulkoilualue on pääsisääkäynnin läheisyydessä. Ulkoilualueella pihamateriaalina on hiekka. Piha-alueelle ei ole kulkuväylää, jossa materiaali olisi kovempaa ja soveltuisi pyörällisten apuvälineiden kanssa liikkumiseen. Piha-alueen leikkipaikat eivät sovellu pyörällisten apuvälineiden kanssa toimimiseen.

Kuva148. Rakennuksen seinustalla on yksi LE-autopaikka. Paikka ei näy pihaan tultaessa (oikeanpuoleinen kuva). LE-autopaikkaa ei ole merkitty ISA-tunnukselle.

Kuva149. Koulun ulkoilualueella pihamateriaalina on hiekka. Alueelle ei ole muuta kulkuväylää.

Päiväkodin piha-alue on rajattu muusta pihasta aidalla. Aidan sisäpuolelle pääsee portista. Portin kulkuaukko on riittävän leveä. Portti on varustettu mekanismilla, joka on hankala avata (turvallisuussyistä). Portilta sisäänkäynnille johtavalla kulkuväylällä on laatoitus, muuten päiväkodin piha-alueella pintamateriaalina leikkivälineiden alla on hiekkatekonurmi ja aidan vieressä asfaltti.

Päiväkodin piha-alueella on tarkastuskaivo, jonka kansi on päällystetty tekonurmella. Kansi on koholla ja se erottuu huonosti kontrastina maanpinnasta, kun materiaali on samaa. Tämä voi aiheuttaa kompastumisvaaran. Hiekkalaatikon reunat ovat terävät. Kartoituksen yhteydessä haastateltiin henkilökuntaa ja heiltä saadun palautteen mukaisesti terävät reunat ovat aiheuttaneet pienen haaverin. Liukumäen portaiden profiili on pyöreä. Portaat voivat olla sateella, pakkasella ja talvisin liukkaat.

Kuva150. Koholla oleva tarkastuskaivon kansi, joka on päällystetty tekonurmella. Tasoero erottuu huonosti ja voi aiheuttaa kompastumisvaaran. Liukumäen portaiden profiili on pyöreä, mikä tekee niistä liukkaat talvisin. Hiekkalaatikon reunat ovat terävät.

Korjausehdotukset

- Opastuksen lisääminen päiväkodille
- Koholla olevien kaivonkansien korjaaminen seuraavan piha-alueen korjausurakan yhteydessä. Kansien tasoero saa olla korkeintaan 20mm
- LE-autopaikan merkitseminen ISA-tunnuksella
- LE-autopaikan siirtäminen tasaiselle alueelle (pituus- ja leveyskaltevuus korkeintaan 2%)
- LE-autopaikan merkitseminen viivoilla ja ISA-tunnuksella maahan (leveys vähintään 3600mm)
- Päiväkodin piha-alue:
 - Tarkastuskaivon kannen upottaminen samalle tasolle maanpinnan kanssa (**kompastumisvaara**)
 - Hiekkalaatikon reunojen pyöristäminen (**törmäysvaara**)
 - Liukumäen portaiden muokkaaminen (**liukastumis-/putoamisvaara**)

3.4.2 Sisäänkäynnit

Kohteeseen on pääsisäänkäynti ja oma sisäänkäynti päiväkotiin. Keittiöön pääsee takakautta lastauslaiturilta, mutta sisäänkäynti on vain henkilökunnan käytössä. Teknisen tilan päädyssä on sisäänkäynti. Sisäänkäynnillä on opaste, jossa kerrotaan sisäänkäynnin olevan pääsisäänkäynnin kautta. Teknisen tilan päädyn sisäänkäynti ei ole esteetön (sisäänkäynnin yhteydessä on liian korkea taso). Tätä sisäänkäyntiä ei ole tarkasteltu tarkemmin tämän kartoituksen yhteydessä.

Pääsisäänkäynti

Pääsisäänkäynti sijaitsee maantieltä katsottuna rakennuksen vastakkaisella puolella. Sisäänkäynnille ei ole opastetta pysäköintialueelta. Muiden sisäänkäyntien ulko-ovilla on opaste, että käynti

pääsisäänkäynnin kautta, mutta sisäänkäynnin sijaintia ei opasteta. Pääsisäänkäynnin yhteydessä ei ole kylttiä. Sisäänkäynti on katettu, mutta se erottuu huonosti rakennuksen julkisivusta.

Kuva151. Sisäänkäynti erottuu huonosti julkisivusta. Sisäänkäynnin yhteydessä ei ole opastetta.

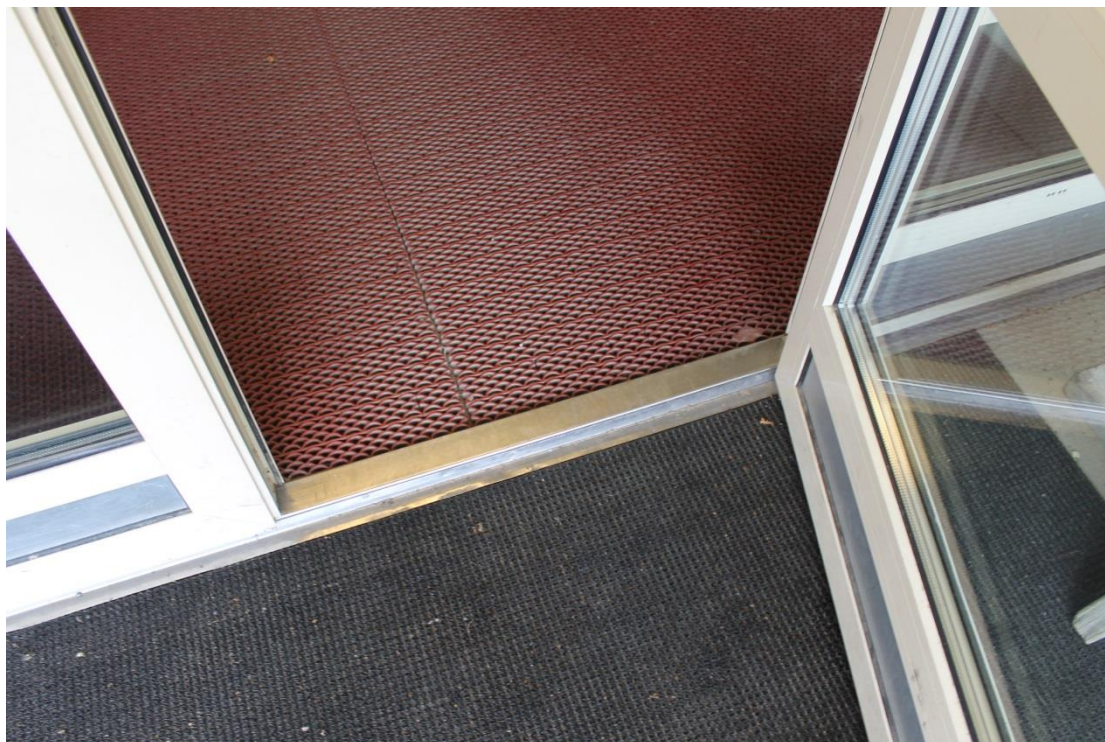
Pääsisäänkäynnille johtaa luiskattu kulkuväylä, jonka kaltevuus on yli 9% (määräyksen mukaan kaltevuus luiskissa korkeintaan 8%). Kaltevuuseroa ei ole merkitty mitenkään eikä sen yhteydessä ole käsisjohteita. Luiskatun kulkuväylän kohdalla on koholla oleva kaivon kansi. Ulko-oven edustalla on tasanne, joka on riittävän suuri. Tasanteen edessä on ritilä, joka korkeus on yli sallitus. Ritilän vierestä menee kuitenkin luiskattu osuus, jossa ei ole isoa tasoeroa.

Kuva152. Kulkuväylä nousee sisäänkäynnille päin.

Ulko-oven yhteydessä on kynnyks, joka on hieman määräystä korkeampi. Ulko-oven vapaaleveys on liian kapea (määräyksen mukaan 850mm, mitattu vapaaleveys 800mm). Toisen ovilehden saa tarvittaessa auki, mutta sen avaaminen itsenäisesti ulkopuolelta ei onnistu. Oven avaamiseen tarvittava voima ylittää suositellun. Oven saa lukittua aukiasentoon, joka auttaa tarvittaessa ovesta kulkemista.

Tuulikaappi on riittävän iso. Tuulikaapissa on tavaroita, jotka vähentävät vapaata tilaa. Sisäovi ei ole riittävän leveä, mutta sen kynnyks on matala.

Kuva153. Oven yhteydessä on liian korkea kynnyks.

Korjausehdotukset

- Pääsisäänkäynnin hahmottamisen parantaminen
 - Opaste pääsisäänkäynnin yhteyteen (esim. kyltti ulkoseinään sisäänkäynnin yhteyteen)
 - Opaste rakennuksen ulkopuolelle seinään pysäköintialueen suunnalle, joka opastaa reitin pääsisäänkäynnille
- Pääsisäänkäynnin edustalla olevan luiskatun kulkuväylä merkitseminen

Luiskasta kertova opaste

- Käsijohteen asentaminen luiskatun kulkuväylän reunoille
- Seuraavan pihan korjausurakan yhteydessä kaivon kansien upottaminen siten, että tasoero on korkeintaan 20mm
- Ovipumpun keventäminen (avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- Ovien leventäminen (vapaaleveys vähintään 850mm)
- Oven kynnyksen madaltaminen tai luiskaaminen (kynnyks korkeintaan 20mm)

Päiväkodin sisäänkäynti

Päiväkodille on oma sisäänkäynti koulun sisäänkäynnin vieressä. Sisäänkäynti on katettu, mutta sisäänkäynti hahmottuu huonosti julkisivusta. Opaste on sijoitettu suoraan ulko-oveen. Suoraan oveen

sijoitettuun tekstiin muodostuu heijastusta, jota on hankala hahmottaa. Ulko-ovi on liian raskas avata. Ovessa on ovipumppu.

Ulko-oven edustalla on tasanne ja ritilä. Tasoero on hieman suositusta korkeampi. Ulko-ovi on liian kapea ja oven yhteydessä oleva kynnyks on liian korkea. Ulko-ovi johtaa suoraan eteiseen, joka on mitoitukseltaan riittävä.

Kuva154. Opaste on sijoitettu suoraan oveen. Tekstiin muodostuu heijastusta. Ulko-oven edustalla on tasanne. Tasoero ritilän kohdalla on hieman liian suuri.

Kuva155. Ulko-ovi on liian kapea ja sen yhteydessä oleva kynnyks on liian korkea.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen ja sisäänkäynnin hahmottamisen parantaminen
 - Opasteen lisääminen portille/rakennuksen julkisivuun sisäänkäynnin läheisyyteen
 - Opasteen sijoittaminen seinään oven avautumispuolelle
- Ovipumpun keventäminen (avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- Oven leventäminen (vapaaleveys vähintään 850mm)
- Oven kynnyksen madaltaminen (kynnys korkeintaan 20mm)

3.4.3 Käytävät ja sisätilat

Kohde sijaitsee yhdessä tasossa. Pohjoispäädyssä sijaitsee kirjasto ja ruokala, eteläpäädyssä teknisen työn luokka. Päiväkoti on rakennuksen keskellä ja luokahuoneita sekä käytävän varrella että kirjaston yhteydessä.

Käytävä on riittävän leveä. Käytävän valaistusvoimakkuus on paikoittain liian heikko (suositus 200-300luxia, mitattu voimakkuus alimmillaan alle 150lux). Teknisen työn luokan suuntaan on palo-ovi. Ovi oli kartoituksen teon yhteydessä auki. Oven vapaaleveys ei ole riittävän leveä. Käytävän päästä tulee jonkin verran häikäisyä, mutta kartoituksen teon yhteydessä häikäisy ei ollut liian häiritsevää.

Kuva156. Käytävän varrella oleva palo-ovi on liian kapea.

Korjausehdotukset

- Käytävän valaistuksen parantaminen (kaikissa kohdissa vähintään 200luxia)
- Palo-oven leventäminen (oven vapaaleveys vähintään 850mm)

3.4.4 Tilat

Pesuhuoneet

Kohteessa on kaksi pukuhuonetta, joiden yhteydessä on pesuhuoneet. Pukuhuoneet ovat mitoituseltaan tilavat. Pesuhuoneisiin johtavat ovet ovat leveät. Tyttöjen pukuhuoneessa pöytä on sijoitettu kulukuväylälle pesuhuoneen oven eteen. Poikien pesuhuoneessa on seinälle kiinnitetty kiinteä penkki. Penkki on raskas kääntää. Tyttöjen pukuhuoneessa ei ole suihkutuolia. Poikien puku- ja pesuhuoneessa valaistusvoimakkuus ei ole riittävä.

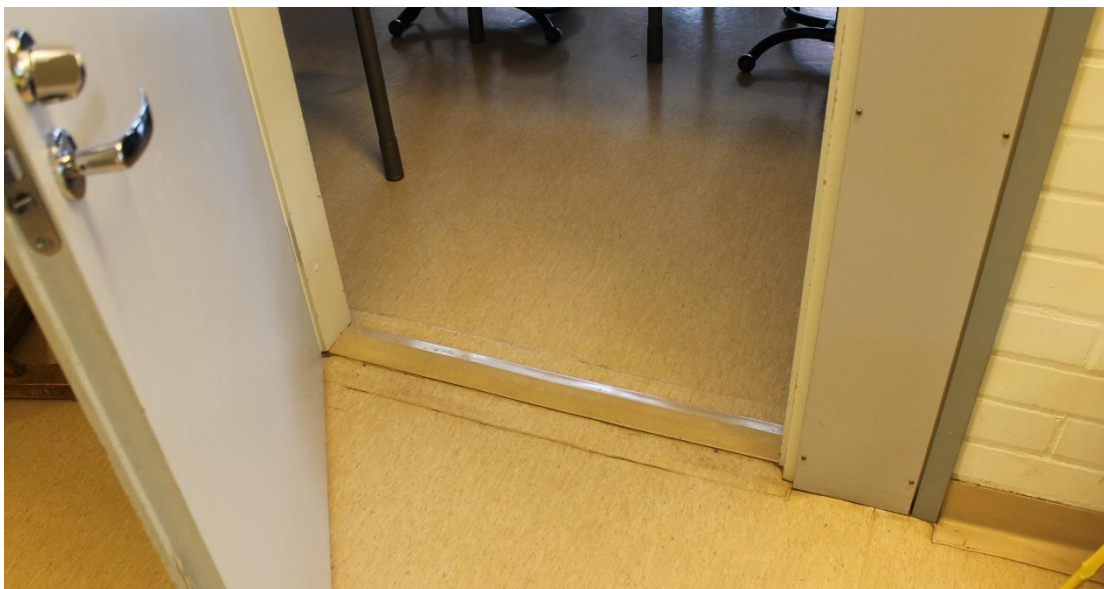
Kuva157. Oviaukon eteen sijoitettu kaluste tyttöjen pukuhuoneessa.

Kuva158. Kiinteä suihkutuoli poikien pesuhuoneessa.

Luokkahuoneet

Luokkahuoneiden ovet ovat riittävän leveät ja ovien yhteydessä ei ole kynnyksiä. Opasteet on sijoitettu oven avautumispuolelle seinään.

Kuva159. Luokkahuoneisiin johtava ovi on riittävän leveä ja oven yhteydessä oleva kynnyks on matala.

Kirjasto ja ruokala

Kirjastoon ja ruokalaan johtavassa ovessa ei ole kynnyksiä. Tila on avara ja kalusteet on sijoitettu siten, että pääsääntöisesti kulkuväylille jää riittävästi tilaa. Kirjaston lainaustiski on yhdellä tasolla ja hieman liian korkealla.

Kirjastotilassa oleva futsal -peli voi aiheuttaa törmäysvaaran. Pelissä on liikuteltavia tikkuja, jotka ovat sillä korkeudella, että erityisesti päiväkotilaiset voivat niihin törmätä (päiväkotilaiset käyvät syömissä ruokalassa).

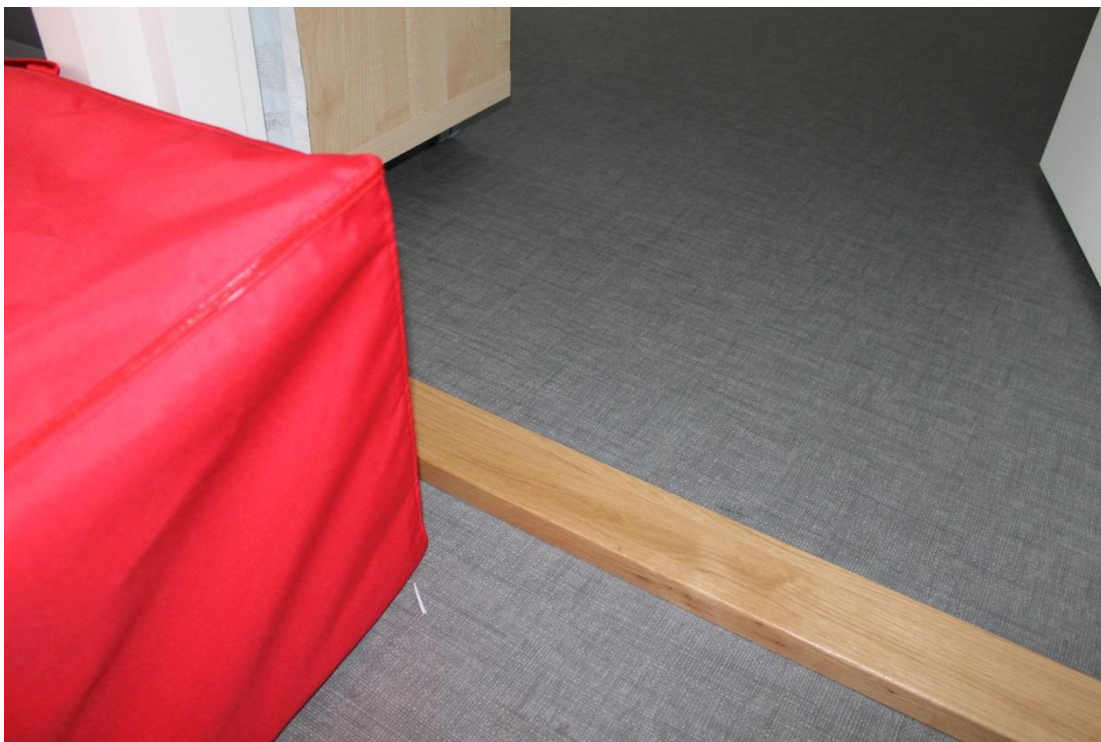

Kuva160. Kirjaston lainaustiski on vain yhdellä tasolla.

Päiväkoti

Päiväkodin tiloihin pääsee myös sisäkautta. Ovi on riittävän leveä, mutta oven yhteydessä oleva kynnyks on liian korkea. Leikkutilaan johtava kynnyks on liian korkea, mutta leikkihuoneesta uloskäynnille kynnyksistä ei ole.

Kalusteet ovat lapsille mitoitettuja. Kartoituksen teon aikaan ikkunoista tuli hyvin päivän valoa ja valaistus oli riittävä.

Kuva161. Liian korkea kynnyks päiväkodin tiloissa.

Korjausehdotukset

- Tyttöjen pukuhuoneessa ylimääräisen kalusteen siirtäminen pois
- Seinään kiinnitetyn suihkutuolin asentaminen tyttöjen pesutilaan
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen poikien pukuhuoneessa (suositus 300lux)
- Fussball -pelin siirtäminen tai pelin rajaaminen pois kulkuväylältä kirjastossa
- Kirjaton lainaustiski kahdelle tasolle
- Kynnyksen madaltaminen tai poistaminen päiväkodin tiloihin johtavan oven yhteydessä ja yli 20mm korkeiden kynnyksien osalta

3.4.5 Esteetön WC

Kohteessa on yksi esteettömäksi merkitty wc-tila. Tilaan pääsee käytävältä sekä päiväkodin puolelta. Päiväkodilta wc-tilaan johtaa kapea kulkuaukko, joka ei ole riittävä pyörällisten apuvälineiden kanssa. Opaste on sijoitettu suoraan käytävältä tilaan johtavaan oveen. Ovi on riittävän leveä, eikä sen yhteydessä ole kynnyksistä. Oveen on sijoitettu lankavedin.

Tilassa on automaattivalaistus, joka on valaistusvoimakkuudeltaan riittävä. Tilaan jää noin 1400mm kokoinen vapaatila (määräyksen mukaisesti tulisi 1500mm). Wc-istuin on seinäkiinnitteinen ja sen vieressä on käännettävät käsituot. Wc-istuin on käytettävissä vain istuimen vasemmalta puolelta. Allas on varustettu automaattihanalla. Hanan mekanismi ja säätö on näkyvissä altaan alla. Päiväkodin

henkilökunnan mukaan lapset ovat joskus käyneet säätämässä allasta. Altaaseen on liitetty bidee-suihku, joka on sijoitettu hyvin wc-istuimen viereen. Altaan poistoputki vähentää vapaata tilaa altaan alla. Putki kulkee suoraan alas.

Hälytysjärjestelmän naru oli sidottu, eikä naru ollut käytettävissä. Naru jää wc-istuimen taakse, jolloin siihen voi olla hankala ulottua. Päiväkodeissa ja kouluissa voi aiheutua vääriä hälytyksiä, mikäli lapset pääsevät leikkimään narulla, mutta mikäli wc-tilaa tarvitaan käyttöön esteettömäksi wc-tilaksi, tulee narun olla käytettävissä.

Kuva162. Opaste on sijoitettu suoraan oveen. Opaste tulisi sijoittaa oven avautumispuolelle seinään.

Kuva163. Kulkuaukko päiväkodin puolelta esteettömään wc-tilaan on kapea, eikä siitä mahdu pyörällisen apuvälineen kanssa.

Kuva164. Altaan säätölaitteet ovat näkyvissä altaan alla, jolloin lapset pääsevät säätämään niitä. Altaan poistoputki vähentää vapaata tilaa altaan alla.

Korjausehdotukset

- Kohteessa puuttuu pyörätuolimitoitettu wc, jossa wc-istuimen oikealle puolelle jää tilaa
 - Muutostyö vaatii tarkempaa suunnittelua
- Opasteen sijoittaminen oven avautumispuolelle seinään (noin 1400-1600mm korkeudelle)
- Opasteeseen maininta, että wc on käytettävissä vain toiselta puolelta

- Altaan säätömekanismien koteloiminen. Kotelon tulee olla mahdollisimman pieni, jotta se ei vähennä vapaata tilaa altaan alla
- Altaan poistoputken vaihtaminen malliin, joka kääntyy lähemmäs seinää.
- Suositellaan käsipyöheautomaatin ja saippuatelineen asentamista korkeudelle 900mm
- Hälytysjärjestelmä:
 - Hätkutsun siirto (ulottumisen parantaminen wc-istuimelta)
 - Hälytysnarun yhteyteen opaste (ISA-symboli, sekä teksti, että narua ei saa solmia)
 - Suositellaan myös lattian rajaan sijoitettua hälytyspainiketta tai tilaa kiertävää narua (jotta apu voi hälyttää myös lattialta)
 - Hätkutsun testaaminen säännöllisesti

3.5 ORIVARSAN PÄIVÄKOTI

3.5.1 Piha-alueet

Päiväkoti sijaitsee Orivesi-talossa Oriveden keskustassa. Kaupintien puolelle seinään on sijoitettu opaste, jossa osoitetaan kulkureitit päiväkodille. Opasteeseen ei ole merkitty päiväkodin sisäänkäyntiä sisäkautta. Muuta opastetta ulkoa ei päiväkodille ei ulkona ole.

Päiväkodin piha-alueelle pääsee kahdesta portista. Portit on tehty turvallisuussyistä hankaliksi avata. Portit ovat riittävän leveät. Keskustien suunnalta pääsee portille kevyen liikenteen väylältä erillistä kulkuväylää, jonka pintamateriaalina on hiekka. Toinen portti sijaitsee sisäpihalla. Sisäpihan portille pääsee Kaupintieltä. Sisäänkäynnille ei pääse suoraan parkkipaikalta, vaan reitti kulkee hiekkapäällysteistä kulkuväylää pitkin parkkipaikan takaa. Kolmas sisäänkäynti kulkee Orivesi-talon sisätiloista.

Pysäköintialueilla ei ole liikuntaesteisille varattua autopaikkaa (LE-autopaikkaa), joka palvelisi päiväkodin liikennettä. Orivesi-talon LE-autopaikat ovat Kaupintien puolella, mutta LE-autopaikoilta on hankala reitti Keskustien puoleiselle sisäänkäynnille, josta pääsee sisäkautta päiväkodille. Saattoliikenteelle ei ole varattu tai merkitty erillistä paikkaa.

Kuva166. Opaste Kaupintien puolella seinässä. Punaisella on merkitty kulkureitit päiväkodille.

Kuva166. Vasemmalla kulkuväylä Keskustien suunnasta. Oikealla pidempi kulkureitti Kaupintien suunnasta. Kulkureitti on kuvattu portilta parkkipaikan suuntaan. Kulkureitti kääntyy kuvassa oikealle parkkipaikan taakse. Kulkureiteillä on pintamateriaalina sora/hiekka.

Päiväkodin piha-alue on rajattu aidalla. Piha-alueella pintamateriaalina on hiekka. Kaupintien puoleisen portin edustalla pihaa on kaivettu. Kuoppa on osittain kulkuväylällä kohti sisäänkäyntiä. Aluetta ei ole rajattu.

Kuva167. Piha-alueella on kaivettu kuoppia. Kuopat ovat osittain kulkuväylällä portilta sisäänkäynnille. Aluetta ei ole rajattu ja se erottuu huonosti. Epätasaisuudet voivat aiheuttaa kompastumisvaaraa.

Piha-alueella on leikkivälineitä. Liukumäen portaiden profiili on pyöreä, mikä tekee niistä helposti liukkaat talvisin tai sateella. Hiekkalaatikossa on melko terävät kulmat. Keinujen alle on sijoitettu pehmus-temuovimatot.

Kuva168. Liukumäen portaissa on pyöreät askelmat, jotka voivat olla talvella ja sateella liukkaat.

Sisäänkäyntien edustalla on laatoitettu alue. Hiekan ja laatoituksen väliin jää pykälä. Alakerran sisäänkäynnin kohdalla tasoero on noin 20mm, jolloin tasoero ei ollut liian suuri. Hiekka voi kuitenkin päästä painumaan tasanteen edestä, joten kulkuväylää tulee huoltaa tasaisesti.

Kuva168. Tasanteen ja hiekoituksen väliin jää pieni tasoero. Kuvan oikeassa reunassa alkaa kulkuväylä alakerran sisäänkäynnille. Tällä kohtaa hiekkaa on enemmän, jolloin tasoero on pienempi.

Korjausehdotukset

- Opastuksen parantaminen päiväkodille; opaste ulkoseinään ja sisäänkäynneille
- Saattoliikenteen ohjaaminen
- Liikuntaesteisille varatun autopaikan (LE-autopaikan) järjestäminen sisäänkäynnin läheisyyteen
- Esteettömän reitin parantaminen päiväkodille
 - Kulku Orivesi-talon kautta osittain esteellinen sisäänkäyntien takia
 - Muutostyö vaatii tarkempaa suunnittelua
 - Reitti ulkokautta on osittain haastava
 - Kulkureitin parantaminen (kulkuväylälle kova pinnoite, talvikunnossapito)
- Päiväkodin piha-alueella olevien kuoppien täyttäminen tai alueen rajaaminen (kts. kuva167)
- Liukumäen portaiden muokkaaminen siten, että portaan profiili ei ole pyöreä
- Hiekkalaatikon kulmien pyöristäminen
- Kulkuväylien huoltaminen säännöllisesti;
 - hiekan lakaiseminen tasanteelta
 - huoltaminen, että tasoero laatoituksen ja hiekoituksen välillä on korkeintaan 20mm kulkuväylän kohdalla

3.5.2 Sisäänkäynnit

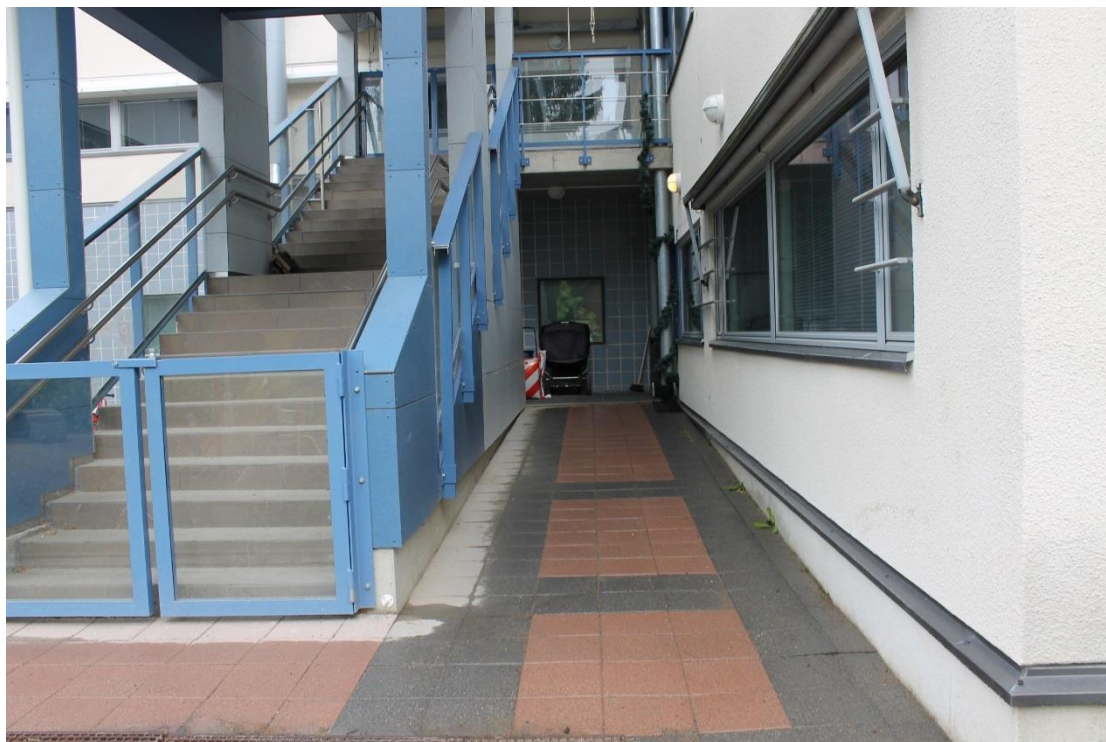
Kohde sijaitsee kahdessa kerroksessa. Päiväkodin pihan puolelta alakertaan on oma sisäänkäynti ja yläkertaan oma, jonne pääsee portaita pitkin ulkoa. Toiseen kerrokseen on portaaton käynti hissillä Orivesi-talon sisätilojen kautta.

Sisäänkäynti 1. kerros

Päiväkodin piha-alueelta on laatoitettu kulkuväylä sisäänkäynnille portaiden vierestä. Sisäänkäynnin edusta on katettu, mutta portaiden vierustaa ei. Sisäänkäynti on hankala hahmottaa. Sisäänkäynnille ei ole opastetta ja se erottuu huonosti julkisivusta.

Sisäänkäynnille johtava kulkuväylä on kaltevuudeltaan noin 5%. Tasoeron kaltevuutta ei ole merkitty. Luiskatun kulkuväylän yhteydessä ei ole käsijohteita.

Ulko-oven edustalla on tasanne. Tasanteelle johtaa pieni tasoero. Tasoero on hieman määräystä korkeampi (25mm kun määräyksen mukaan sen tulisi olla korkeintaan 20mm). Ulko-ovi on liian raskas avata. Oven avaamiseen tarvittava voima on yli 60N, kun suositeltava voima on 10N (noin 6kg, kun suositus 1kg). Oven yhteydessä on liian korkea kynnyks. Oven vieressä on ovikello, joka on sijoitettu liian korkealle. Oven saranapuolelle on sijoitettu suoja, joka ehkäisee jättämästä sormia saranoiden väliin. Suoja on erittäin tarpeellinen, kun ovi on raskas. Oven vapaaleveys on 20mm määräystä kapeampi. Opaste on sijoitettu suoraan oveen, josta tekstiä on hankala hahmottaa.

Kuva169. Sisäänkäynti alakertaan kulkee portaiden vierestä. Sisäänkäyntiä on hankala hahmottaa, ulko-ovi ei näy kulkuväylälle.

Valaistusvoimakkuus oven ulkopuolella oli kartoituksen teon aikaan noin 100luxia, mikä on hieman liian vähän. Valaistusvoimakkuus oli melko matala myös eteisen puolella, jolloin valaistusvoimakkuuden ero ei ollut iso sisä- ja ulkotilojen välillä, eikä siten aiheuta häikäisyä.

Sisäänkäynti 2. kerros

Toisen kerroksen sisäänkäynnille johtaa katetut ulkoportaat. Portaiden ylä- ja alapäässä on portti. Porraskaskelmia on hankala hahmottaa erityisesti ylhäältä katsottuna, kun portaiden etureunoissa ei ole kontrastieroa. Portaiden yhteydessä on käsijohteet kahdella tasolla. Käsijohteet päättyvät liian aikaisin alhaalla viimeisen portaan kohdalla, mutta ne rajautuvat porttiin.

Portaiden puoleen väliin tasanteelle on sijoitettu rappuralli.

Opaste on sijoitettu suoraan ulko-oveen, josta tekstiä on hankala hahmottaa. Ulko-oven avaamiseen tarvittava voima on noin 60N, kun suositus on 10N (eli noin 6kg/1kg).

Kuva170. Toiseen kerrokseen johtavien portaiden askelmia on hankala hahmottaa.

Kuvat. Käsijohde päättyy viimeisen portaan kohdalle. Portaan päättymiskohdassa on kuitenkin portti, joka rajoittaa käsijohdetta. Opaste on sijoitettu suoraan lasipintaan, josta sitä voi olla hankala hahmottaa.

Sisäänkäynti Orivesi-talon kautta

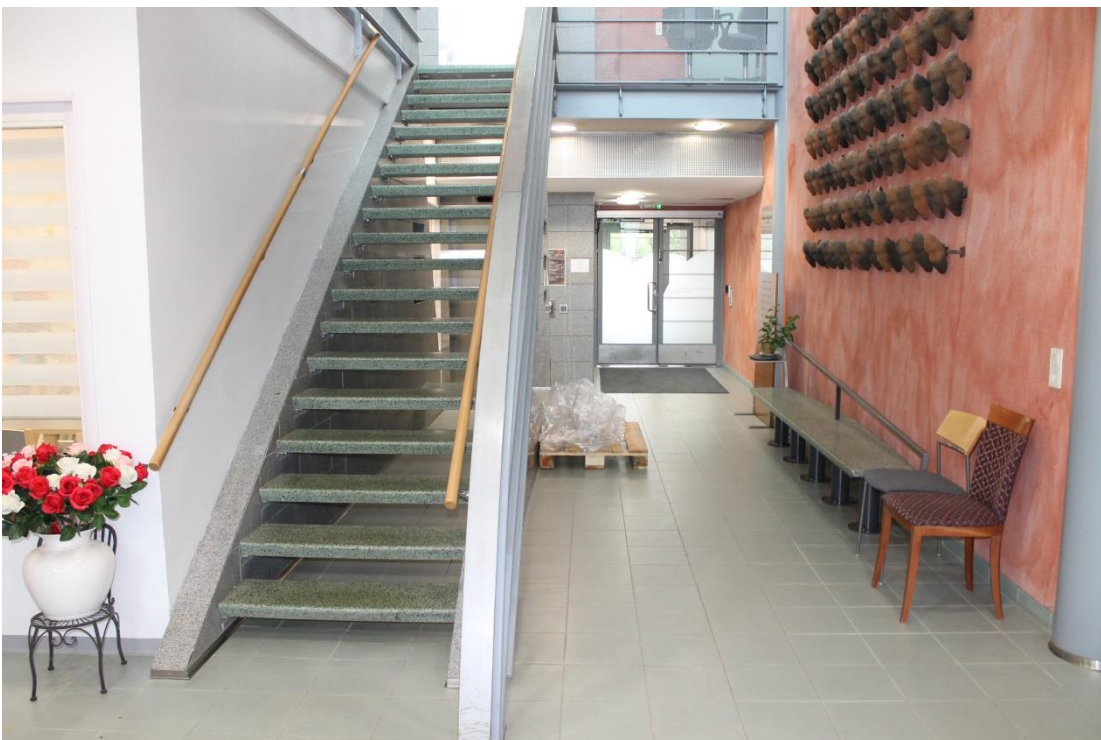
Toiseen kerrokseen pääsee portaaton reittiä Orivesi-talon kautta. Sisäänkäynnin edustalla ei ole liikuntaesteisille varattua autopaikkaa (LE-autopaikkaa). Sisäänkäynnin edustalla pintamateriaalina on laatoitus. Sisäänkäynti on katettu ja sen edessä on tasanne. Tasanne on mitoitukseltaan liian pieni. Ulko-ovessa ei ole opastetta päiväkodille. Ulko-ovi on liian raskas avata. Oven yhteydessä on liian korkea kynnyks. Tuulikaapissa sisäovi avautuu tuulikaappiin päin, jolloin tila tuulikaapissa on ahdas.

Kuva171. Orivesi-talon sisääkäynnillä on liian korkea kynnyks ja tuulikaappi on ahdas.

Esteetön kulku toiseen kerrokseen on portaiden takaa hissillä. Hissiä on hankala hahmottaa portaiden takaa. Hissin yhteydessä on opaste, jossa mainitaan päiväkotitoisessa kerroksessa.

Hissiltä päiväkodille reitti kulkee toisen kerroksen aulan kautta. Toisesta kerroksesta puuttuu opaste. Käynti päiväkodille on porrashuoneen oven kautta. Ovi avautuu porrashuoneeseen päin. Päiväkodin ovella kahva on sijoitettu korkealla (turvallisuus lasten kanssa), jolloin se on liian korkealla esteettömälle sisääkäynnille.

Kuva172. Hissiä on hankala havaita portaiden takaa.

Kuva173. Reitti päiväkodille on osittain opastettu. Toisesta kerroksesta palo-ovelta puuttuu opaste.

Korjausehdotukset

- 1. kerroksen sisäänkäynti:
 - Opaste pääsisäänkäynnille (esim. kyltti ulkoseinään sisäänkäynnin yhteyteen)
 - Opaste oven viereen seinään
 - Sisäänkäynnin edustalla olevan luiskatun kulkuväylä merkitseminen
-
- Luiskasta kertova opaste
- Käsijohteen asentaminen luiskatun kulkuväylän reunoille (kahdelle tasolle, tarkistettava sopivat paikat, että ne eivät rajoita liikkumista)
 - Ovipumpun keventäminen (avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
 - Oven kynnyksen madaltaminen tai luiskaaminen (kynnys korkeintaan 20mm)
 - Ovikellon sijoittaminen matalammalle (sopiva korkeus 850mm)
- 2. kerroksen sisäänkäynti:
 - Ovipumpun keventäminen (avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
 - Portaiden kontrastin parantaminen (kontrastiraidat tms. porrasaskelmiin)
 - Rappurallin siirtäminen pois tasanteelta (**kompastumisvaara**)
 - Sisäänkäynti Orivesi-talon kautta:
 - LE-autopaikan sijoittaminen sisäänkäynnin yhteyteen
 - Sisäänkäynnin muuttaminen esteettömäksi vaatii tarkempaa suunnittelua
 - Tasanteen madaltaminen
 - Ulko-oven keventäminen
 - Kynnyksen madaltaminen
 - Tuulikaapin suurentaminen tai sisäoven poistaminen
 - Ovien keventäminen (ulko-ovi ja toinen kerros)
 - Opastuksen parantaminen
 - Opastuksen lisääminen palo-oven yhteyteen toiseen kerrokseen
 - Ovikellon asentaminen päiväkodille johtavan oven yhteyteen (sopiva korkeus 850mm, oven kahva on turvallisuussyistä liian korkealla eikä ovi ole käytettävissä esteettömästi)

3.5.3 Sisätilat ja käytävät

Sisätilat sijaitsevat kahdessa tasossa. Eri kerroksissa on omat yksikkönsä, mutta yhteinen ruokala sijaitsee alakerrassa. Yläkerrasta kuljetaan alakertaan syömään porraskäytävän ja portaiden kautta. Portaikkoon johtavissa ovissa kahvat on sijoitettu korkealle.

Käytävillä, eteis- ja aulatiloiissa ovet ja kulkuaukot ovat pääsääntöisesti tarpeeksi leveitä. Eteisestä aulaan johtavat ovet ovat liian raskaat. Kartoituksen teon aikaan ovet oli lukittu aukiasentoon, mutta ovien ollessa kiinni, on niistä kulkeminen hankalaa. Osa huoneista on liian kapeat ovet. Määräyksen mukaan oven vapaaleveys tulee olla vähintään 850mm, osaan huoneista oven leveys jää alle 800mm:iin. Osassa huoneita on hieman liian korkeat kynnykset (25mm, kun kynnyksen tulisi olla 20mm).

Opasteita on sijoitettu suoraan tilojen oviin. Opasteet tulisi sijoittaa oven avautumispuolelle seinään, jossa ne eivät aiheuta törmäysvaaraa avautuvan oven takia.

Käytävillä ja auloissa oli jonkin verran tavaraa, jotka vähentävät vapaan tilan määrää. Käytävillä ja kulkuväylillä oli myös leikkivälineitä (tasapainotyynyjä ja leikkivälineitä). Suositeltavaa on, että varsinaisille kulkureiteille ei sijoiteta tavaroita tai esteitä maahan. Leikkivälineet on hyvä rajata kulkuväylästä tai sijoittaa selkeästi kulkuväylän sivuun, jossa ne eivät aiheuta kompastumisvaaraa. Valaistusvoimakkuudessa oli jonkin verran puutteita, vaikka paikoittain valaistus oli hyvä.

Kuva174. Kulkuväylillä on jonkin verran tavaraa. Portaikkoon johtavissa ovissa kahvat on sijoitettu korkealle turvallisuussyistä.

Ruokalaan johtava ovi on liian kapea. Ovesta saa avattua tarvittaessa toisen ovilehden. Oven yhteydessä kynnyks on luiskattu. Ruokalassa kulkuväylät ovat kalusteiden takia paikoittain liian kapeat, mutta kalusteet ovat liikuteltavissa ja tarvittaessa voidaan tehdä lisää tilaa.

Kuva175. Ruokalaan johtava ovi on liian kapea. Oven kynnyks on luiskattu.

Korjausehdotukset

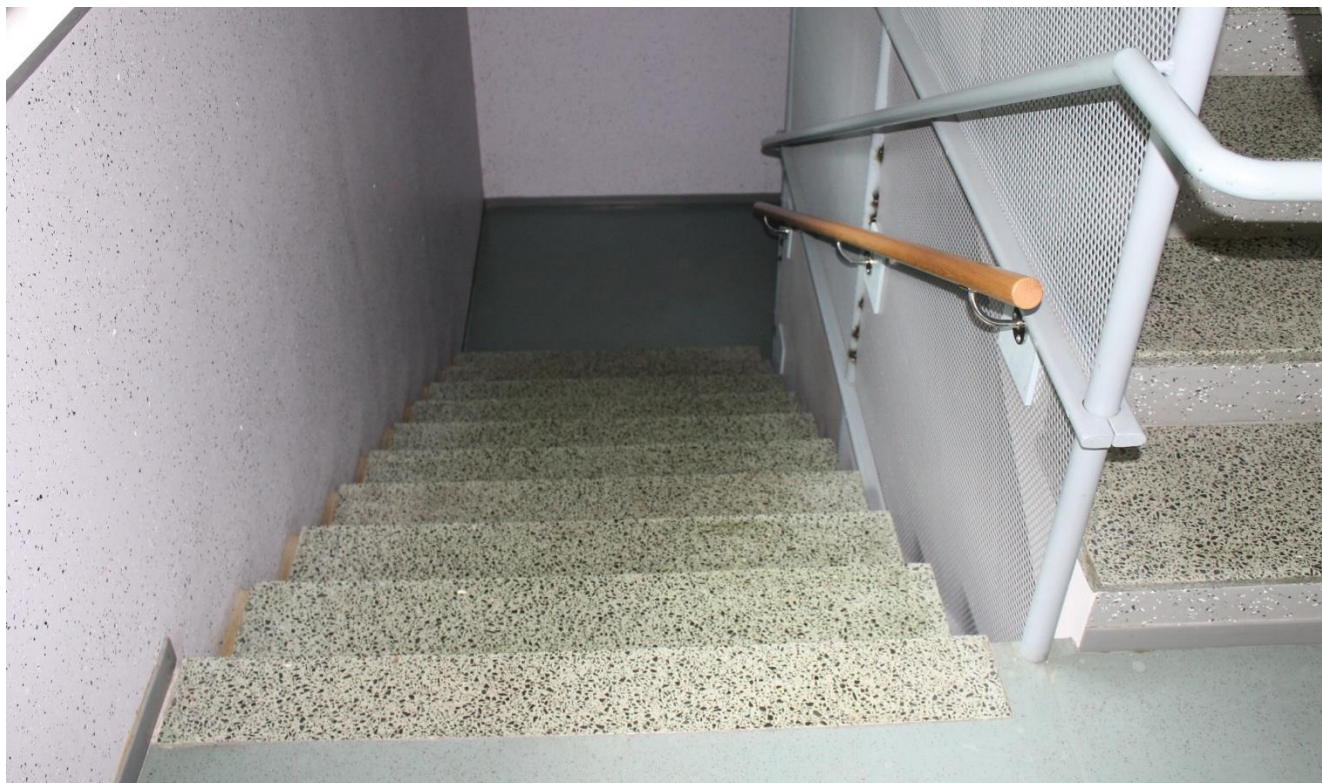
- Opasteiden sijoittaminen ovien avautumispuolelle seinään noin 1400-1600mm korkeudelle
- Eteisen ovien ovipumpun keventäminen (avaamiseen tarvittava voima korkeintaan 10N) tai automaattisen oven avausmekanismin asentaminen
- Ovien leventäminen (oven vapaaleveys tulee olla 850mm)
- Kynnysten madaltaminen (kynnysten osalta, jotka ovat yli 20mm)
- Tavaroiden sijoittelu käytävillä, siten että ne eivät aiheuta kompastumisvaaraa
 - Leikkivälit kulkuväylien sivuun, leikkialueiden rajaaminen tarvittaessa kulkuväylältä
- Valaistuksen parantaminen (suositellaan 300lux tasaista valaistusvoimakkuutta tiiloissa ja käytävillä)
- Suositellaan suojaamattomien/käyttämättömien matalalla olevien pistorasioiden tulpapamista

3.5.4 Portaat

Kerrosten välillä kulkee porrashuoneessa suorat portaat. Ruokala sijaitsee alakerrassa, joten yläkerrosta kuljetaan portaita pitkin alas päivittäin.

Portaiden askelmien kontrasti on huono. Porrasaskelmat eivät erotu kontrastina toisistaan. Käsijohde on sijoitettu vain toiselle puolelle portaita. Toisella puolella käsijohde on sijoitettu kahdelle tasolle. Alimman käsijohteen päitä ei ole käännetty. Alempi käsijohde päättyy liian aikaisen ensimmäisen portaan kohdalla.

Portaiden valaistusvoimakkuus ei ole riittävä. Portaisissa on automaattivalaistus, mutta se syttyy vasta portaan puolivälissä. Olin mitattu valaistusvoimakkuus ennen valojen syttymistä oli 25lux, kun suosituksen mukaan portaan alkamis- ja päättymiskohdissa valaistusvoimakkuus tulisi olla 500lux ja portaiden varrella 300lux.

Kuva176. Porrasaskelmat eivät erotu kontrastina. Toiselta puolelta puuttuu käsijohteet.

Korjausehdotukset

- Kontrastiraitojen sijoittaminen porrasaskelmien etuosaan
- Käsijohde molemmin puolin portaita ja kahdelle tasolle (700 ja 900mm)
- Käsijohteiden ulottaminen 300mm yli portaalan alkamis- ja päättymiskohdan sekä käsijohteen päiden kääntäminen
- Valaistusvoimakkuuden parantaminen:
 - 300lux ja portaalan alkamis- ja päättymiskohdassa 500lux
 - Automaattivalon säätö siten, että se syttyy heti tultaessa porrashuoneeseen

3.5.5 Esteettömät WC/pesutilat

Kohteessa on alakerrassa yksi esteettömäksi merkitty wc-tila pesuhuoneen yhteydessä. Wc ei kuitenkaan ole riittävän iso esteettömäksi wc-tilaksi. Wc-istuimen ympärille ei jää riittävästi vapaata tilaa.

Pesutilaan johtava ovi on eteisen suunnasta riittävän leveä ja sen yhteydessä oleva kynnyks on matala. Tilaan pääsee myös toiselta puolelta tilaa käytävästä. Tälle puolelle oveen on sijoitettu ISA-tunnus (pyörätuolisymboli). Tällä puolella oven vapaaleveys on liian kapea (noin 700mm, kun määräyksen mukaan sen tulisi olla 850mm).

Pesuhuoneen yhteydessä on lapsille mitoitettuja käsienpesualtaat. Tilassa on suihku, jonka alle on sijoitettu vedenpoistollinen koroke. Koroke ei sovellu apuvälineiden kanssa toimimiseen. Korokkeen viereen on sijoitettu seinään lankavedin.

Pesutilan valaistusvoimakkuus on paikoittain liian matala.

Kuva177. Suihkun alla on koroko, jossa on vedenpoisto. Koroke ei sovellu käytettäväksi apuvälineen kanssa.

Kuva178. Käsituellinen wc-istuin on sijoitettu pesuhuoneen yhteyteen. Wc-istuimen kummallekaan puolelle ei jää riittävästi vapaata tilaa, eikä wc sovellu esteettömäksi.

Toisessa kerroksessa WC-tilaan johtava oli riittävän leveä (ovilehti irrotettu) ja kynnys on matala. Tilassa on matalalle sijoitettu käsienpesuallastaso. Tila wc-istuinten yhteydessä ei ole riittävän iso pyörällisten apuvälineiden kanssa toimimiseen.

Korjausehdotukset

- Esteettömän wc-tilan järjestäminen tilaan
 - Nykyinen wc-tila ei sovellu apuvälineiden kanssa toimimiseen (mitoitus ei ole riittävä: wc-istuimen ympärillä oleva tila ei ole riittävä, wc-istuimen viereen ei pääse apuvälineen kanssa)
 - Vaatii tarkempaa suunnittelua
- Esteettömän pesutilan/hoitopöydän järjestäminen isommille lapsille
 - Korokkeen poistaminen, vedenpoiston muokkaaminen, pesupaikan uudelleen järjestäminen vastaamaan myös isompien lasten hoitotoimenpiteitä
 - Vaatii tarkempaa suunnittelua
- Valaistuksen parantaminen wc-tiloissa (suositus 300lux)

4 MITOITUSOHJEET

1) Liikkumisesteisen autopaikka

- Liikkumisesteisen autopaikkoja tulee olla kaksi 50 autopaikkaa kohti, sen jälkeen yksi paikka lisää kutakin alkavaa 50 autopaikkaa kohti.
- Etäisyyden LE-autopaikalta sisäänkäynnille tulee olla mahdollisimman lyhyt, enintään 10 metriä.
- LE-autopaikan leveys on vähintään 3600 mm ja pituus vähintään 5000 mm.
- LE-autopaikan tulee sijaita mahdollisimman tasaisella kulkupinnalla, sillä autosta pyörätuoliin siirtyminen kaltevalla pinnalla on erittäin vaikeaa ja vaarallista (enimmäiskaltevuus on 2 % molempiin suuntiin).
- LE-autopaikat varustetaan ISA-tunnuksella, joka kiinnitetään tolppaan tai seinään ja merkitään pysyvästi myös autopaikan päällysteeseen.

2) Sisäänkäynti

- Sisäänkäynnin läheisyyteen, enintään 5 metrin etäisyydelle sisäänkäynnistä, varataan liikennemerkein osoitettu saattoliikenteen pysähtymispaikka.
- Sisäänkäynnin edustan tulee olla tasainen ja siinä tulee olla vapaata, tasaista tilaa vähintään halkaisijaltaan 1800 mm:n kokoinen ympyrä.
- Oven vapaan kulkuaukon tulee olla vähintään 850 mm. • Ovi on voitava avata ja sulkea yhdellä kädellä. Oven avaamiseen tarvittava voima ei saa ylittää 10 Newtonia, mikä vastaa noin yhtä kilogrammaa ($10\text{ N} \approx 1\text{ kg}$).
- Lasiovi-/seinä merkitään kontrastimerkinnöillä 1000 mm:n ja 1400–1600 mm:n korkeudelle maasta tai lattiasta. Kontrastimerkinnän tulee erottua selkeästi lasipinnasta.

3) Kalusteet ja varusteet

- Koodilukko / työaikapäätte / oven avaamispainike tms. sijoitetaan oven aukeamispuolelle, 850 mm:n korkeudelle, vähintään 400 mm:n etäisyydelle nurkasta. Oven avaamispainikkeen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon, että ovesta ehtii kulkea hitaammallakin vauhdilla sen ollessa auki ja ettei oven aukeaminen aiheuta törmäysvaaraa.
- Istuimia tulee olla useammalla eri korkeudella. Tavanomainen istuinkorkeus on noin 450 mm. Normaalkorkuisten istuinten lisäksi tarvitaan myös tavallista korkeampia kalusteita. Niiden sopiva istuinkorkeus on 500–550 mm. Pyörätuolinkäyttäjät pääsee siirtymään parhaiten 500 mm:n korkuiselle istuimelle. Lapsille ja lyhytkasvuisten henkilöille sopiva istuinkorkeus on 300 mm. Istuimen sopiva syvyys on 300–400 mm. Osassa istuimia tulee olla selkänöitä ja käsinojat. Istuimen on oltava vaakasuora, ei takakenossa, sekä etureunaltaan pyörästetty, jottei se painaisi reiden takaosaa ja vaikeuttaisi verenkiertoa jaloissa.
- Kalusteiden tulee mieluiten olla siirrettäviä, ja ainakin osan kalusteista tulee olla korkeussäädettäviä.
- Kalusteiden kohdalla tulee olla vapaata tilaa: käytävien tulee olla vähintään 900 mm leveitä ja käytävien käänkökohdissa tulee olla vähintään 1150 x 1150 mm kääntymistilaa. Jos kalusteiden kohdalla on pystyttävä kääntymään ympäri, tilaa tarvitaan halkaisijaltaan 1500 mm:n suuruinen ympyrä.
- Pöydän sopiva korkeus on noin 800 mm ja vapaan polvitilan mitat ovat vähintään: korkeus 670 mm, syvyys 600 mm ja leveys 800 mm.
- Vaatekaappien ja säilytyslokeroiden tulee olla helppokäyttöisiä ja pyörätuolista käsin käytettävissä. Tämä on mahdollista, kun lokeroita on sijoitettu eri korkeuksille, avausmekanismi on käytettävissä yhdellä kädellä, säilytyskalusteen edessä ei ole kiinteitä penkkejä ja kalusteen sokkeli on sisäänvedetty (syvyys on 150 mm ja korkeus 200 mm), jolloin pyörätuolin jalkatuki mahtuu kalusteen alle. Kaappien ja lokerikkojen numeroiden tulee olla riittävän isoja ja erottua selkeästi taustastaan sekä sijaita silmän korkeudella. Myös lukollisten kaappien ja lokeroiden avainten numeroinnin tulee olla selkeä.

- Vaatetankoja ja -koukkuja on oltava eri korkeuksilla niin, että ne soveltuvat myös lapsille, lyhytkasvuisille ja pyörätuolia käyttäville henkilöille (korkeus 1100–1200 ja 1400–1600 mm). Naulakossa tulisi olla sisäänvedetty sokkeli, jotta pyörätuolilla pääsee vaatenaulakon ääreen.

4) Opasteet

- Opasteiden tulee sijaita helposti havaittavassa paikassa ja niitä tulee päästä lukemaan läheltä. Pintamateriaalin opasteen edessä tulee olla kova ja tasainen, ja opasteen eteen ei saa sijoittaa kalusteita.
- Opasteen tekstin tai kuvion tulee sijaita silmäkorkeudella (1400–1600 mm:n korkeudella lattiasta tai maasta).
- Opasteen tekstin tai kuvion tulee erottua tummuuskontrastina. Parhaiten erottuvat tummat kuviot vaalealla pohjalla (sisältäpäin valaistussa opasteessa tulee olla tumma pohja ja vaaleat kuviot). Opasteen pinnan tulee olla himmeä ja häikäisemätön. Lasipintaisissa opasteissa tulee käyttää heijastamatonta lasia.
- Huoneopasteiden (mm. wc-kyltit) tulee sijaita seinällä, oven avautumispuolella, silmän korkeudella.

5) Käsijohteet ja kaiteet

- Käsijohde asennetaan mieluiten kahdelle korkeudelle (700 mm ja 900 mm).
- Käsijohteen tulee olla muodoltaan pyöreä (halkaisija 30–40 mm) tai pyöristetty (ympärysmitta 120–160 mm). Käsijohde kiinnitetään alhaalta ja vähintään 45 mm irti seinästä niin, että kättä voi liu'uttaa johdetta pitkin.
- Käsijohteen tulee erottua ympäristöstä tummuuskontrastin avulla. Käsijohteiden päät tulee muotoilla niin, etteivät ne aiheuta kiinnitakertumisvaaraa. Käsijohteen tulee ulottua 300 mm yli portaan tai luiskan alkamis- ja päättymiskohdan, jotta portaan ja luiskan turvallinen käyttö on mahdollista.

6) Tasoerot

Portaat

- Vapaan korkeuden portaiden alla tulee olla vähintään 2200 mm. Portaan alle joutuminen ja törmäysvaara tulee tarvittaessa estää esim. kaiteella, kalusteella tai istutuksella.
- Portaan leveyden tulee olla vähintään 1200 mm, jotta kaksi ihmistä mahtuu kohtaamaan.
- Portaat mitoitetaan askelrytmin mukaisesti siten, että etenemä on oikeassa suhteessa nousuun. Helppokulkuisen portaan mitoitus on: $2 \times \text{nousu} + \text{etenemä} = 630 \text{ mm}$. Porraskelman nousu saa olla korkeintaan 160 mm ja etenemä vähintään 300 mm.
- Portaan etenemien etureunassa tulee olla kontrastiraita, joka muodostaa tummuuskontrastin askelman etenemän värin kanssa. Kontrastiraitana voidaan käyttää esimerkiksi liukuestenauhaa. Tumma kontrastiraita erottuu paremmin vaaleista askelmista kuin vaalea tummista. Kontrastiraita tulee olla jokaisen askelman kohdalla.

Luiska

- Luiskan suositeltava pituuskaltevuus on 5 % tai loivempi ja maksimipituisuus on 8 %. Pitkissä luiskissa, joiden pituuskaltevuus on yli 5 %, tarvitaan 6 metrin välein vähintään kahden metrin pituinen vaakasuora välitasanne.

Hissi

- Hissin tulee sijaita helposti löydettävässä paikassa ja hissinn sijainnin tulee olla tarvittaessa opastettu. Hissin oven tulee erottua tummuuskontrastina ympäröivästä seinästä. Hissin löytymistä voidaan helpottaa myös äänimajakkan avulla.
- Liikkumisesteisille henkilöille soveltuvan henkilöhissin, 8 hengen standardihissin, korin vähimmäismitat ovat: syvyys 1400 mm ja leveys 1100 mm. Oviaukon vapaa leveys on tässä

tapauksessa 900 mm. Jos hissien oven leveys on vain 850 mm, otetaan huomioon, että ovesta on voitava ajaa kohtisuoraan. Läpikulkuhissi (automaattiovet molemmilla lyhyillä sivuilla) on toimiva ratkaisu, koska hissikorissa ei tarvitse kääntyä apuvälineiden kanssa ympäri.

- Hissin kutsupainikkeen korkeus lattiasta on 900–1100 mm. Käyttöpainikkeiden tulee sijaita 900–1100 mm:n (vaakasuora painikerivi) ja 1300–1400 mm:n (pystysuora painikerivi) korkeudella lattiasta. Painikkeiden numeromerkinnän tulee aina olla koholla ja erottua tummuuskontrastin avulla taustasta. Uloskäyntikerroksen painonapin tulee olla väriltään poikkeava, esimerkiksi vihreä, ja 5 mm enemmän koholla kuin muut painonapit. Hissin painikkeissa tai näiden vieressä tulee olla myös pistemerkinnät (Braille).
- Hälytyspainikkeen tulee sijaita 900–1100 mm:n korkeudella ja erottua muista painikkeista. Tiedon hälytyksen perillemenosta tulee välittyä sekä äänimerkillä (puheyhteys) että valomerkillä. Hälytys tulee voida tehdä myös tekstiviestillä. Tämä on tärkeää kuulovammaisille ja kuuroille henkilöille, jotka eivät pysty käyttämään puheyhteyttä hälytyskeskukseen.
- Kokovartalopeili tulee suojata potkulevyllä (300 mm:n korkeudelle lattiasta). Seinänkorkuisia peilejä tulee välttää myös sen vuoksi, että ne voivat antaa näkövammaiselle henkilölle mielikuvan kulkuaukosta. Pystyhissi ja porrashissi
- Pystyhissit kulkevat tasolta toiselle pystysuoraan ja voivat olla kuilullisia tai kuiluttomia.
- Porrashissiä tulisi käyttää vain väliaikaisena ratkaisuna. Porrashissi kulkee portaiden suuntaisesti eikä tarvitse omaa hissikuilua.
- Pystyhissin ja porrashissin pysähdystasolla, oven välittömässä läheisyydessä tulee olla vähintään 1500 x 1500 mm vapaata kääntymistilaa.
- Pystyhissin sekä porrashissin nimelliskuorman tulee olla vähintään 300 kg, jotta hissi kestäisi raskaankin pyörätuolin ja painavan matkustajan sekä mahdollisen avustajan.

7) Esteetön wc

- Esteettömän wc-tilan opasteen tulee törmäysvaaran välttämiseksi sijaita seinässä oven avautumispuolella, silmän korkeudella (1400–1600 mm lattiasta), ei itse ovesa. Opasteessa tulee olla helppotajuinen symboli, kohokuvio ja selkeä tummuuskontrasti. Kirjaimet M ja N tai kukko ja kana eivät ole hyviä, sen sijaan helppotajuisia ovat ns. piparkakku-ukko ja -akka symbolit. Esteettömän wc:n tulee lisäksi olla merkitty kansainvälisellä pyörätuoli-symbolilla (ISA-tunnus). Mahdollisen pistekirjoituksen tulee sijaita symbolin alla.
- Esteettömän wc-tilan oven vapaan kulkuaukon leveyden tulee olla vähintään 850 mm. Ovesa ei saa olla ovensulkijaa (ovipumppu), joka vaikeuttaa oven avaamista.
- Oven sisäpuolella, saranapuolella, tulee olla vaakasuuntainen lankavedin (suositus koko oven levyinen vedin, 800 mm:n korkeudella maasta), jonka avulla pyörätuolia käyttävä henkilö voi vetää oven perässään kiinni.
- Esteettömässä wc:ssä tulee olla vapaata tilaa pyörätuolin kääntymiseen tarvittava, halkaisijaltaan 1500 mm:n suuruinen ympyrä. Vapaalla tilalla tarkoitetaan vapaata tilaa myös korkeussuunnassa, eli pyörähdysympyrään ei lasketa pesualtaan tai wc-istuimen alle jäävää tilaa.
- Wc-istuimen käsitukien tulee olla tukevat ja henkilökuorman kestävät. Käsitukien tulee olla käännettävissä tai nostettavissa pois tieltä. Suositeltava on seinään kiinnitetty ja ylös salpautuva käsituki. Käsitukien tulee sijaita 800 mm:n korkeudella lattiasta tai olla korkeussäädettäviä. Käsitukien välisen tilan tulee olla 600 mm leveä. Lisäksi käsitukien tulee ulottua 200 mm wc-istuimen etureunan ohitse, jotta istuimelta ylös nouseminen olisi helpompaa.
- Käsisuihku ja wc-paperiteline asennetaan wc-istuimelta katsottuna etuviistoon ja korkeintaan 300 mm:n päähän istuimen etureunasta.
- Saippuatelineet, käsipyyheautomaatit ym. asennetaan korkeintaan 900 mm:n korkeudelle lattiasta.
- Peilin (pesualtaan yläpuolella) alareunan korkeuden tulee olla 800–900 mm ja yläreunan korkeuden 1800–2000 mm lattiasta.

- Vaatetankoja ja -koukkuja on oltava eri korkeuksilla niin, että ne soveltuvat myös lapsille, lyhytkasvuisille ja pyörätuolia käyttäville henkilöille (korkeus 1100–1200 ja 1400–1600 mm).
- Käsienpesualtaan sopiva käyttökorkeus on 800 mm. Pesualtaan edessä tulee olla riittävästi esteetöntä tilaa (vähintään 1200 x 1200 mm) ja pesualtaan alla tulee olla riittävästi vapaata polvitilaa (leveys 800 mm, syvyys 600 mm ja korkeus 670 mm).
- Wc-tilan seinäpintojen erottuminen tummuuskontrastin avulla lattiasta auttaa tilan hahmotamisessa. Lisäksi kalusteiden ja varusteiden tulee erottua tummuuskontrastina lattiasta ja seinistä.
- Lattiamateriaalin tulee olla märkänäkin luistamaton.
- Esteettömässä wc-tilassa on voitava hälyttää apua ongelmatilanteessa sekä wc-istuimelta että lattialta. Hälytyslaitteen on välitettävä tieto hälytyksen kytkeytymisestä sekä näkö- että kuulovammaisille henkilöille soveltuvalla tavalla. Oven lukituksen tulee olla avattavissa hätätilanteissa myös ulkopuolelta. Rakennuksissa, joissa on kiinteistönvalvontajärjestelmä, tulee turvahälytyksen esteettömistä wc- ja peseytymistiloista olla yhteydessä valvontaan.
- Wc-tilassa tulee olla kaksi eri hälytyspaikkaa: naru, joka kiertää seinällä koko wc-tilan ympäri noin 200 – 300 mm:n korkeudella lattiasta (ulottuminen lattialta, naru ei ole siivouksen tiellä) sekä katosta roikkuva naru, joka ulottuu wc-istuimen etupuolella noin 800 mm:n korkeudelle lattiasta (ulottuminen wc-istuimelta, naru ei ole siivouksen tiellä)
- hälytysnarun tulee erottua tummuusastekonstrastina wc-tilan muusta värytyksestä (fluoresoitu naru erottuu myös valojen sammussa)
- hälytysnarun yhteydessä tulee olla teksti-, symboli sekä pistekirjoitusopaste
- hälytysnarun yhteydessä tulee olla ääni- ja valomerkki (tieto hälytyksen onnistumisesta)
- hälytysnarun yhteydessä tulee olla matkapuhelinnumero, johon voi soittaa tai lähettää tekstiviestin hätätilanteessa (tekstiviestimahdollisuus tärkeä kuulovammaisen henkilön kannalta)
- hälytyksen kuittauspainikkeen yhteydessä tulee ilmoittaa toimintaohjeet väärän hälytyksen sattuessa • hälytyksen tulee ohjautua rakennuksen kiinteistön valvontajärjestelmään. Työajan ulkopuolella tai jos kiinteistössä ei ole valvontajärjestelmää, hälytyksen tulee ohjautua kiinteistön ulkopuolelle esim. vartiointiliikkeeseen.

8) Induktiosilmukka

- Induktiosilmukka on kuulokojeen käyttäjälle suunniteltu kuuntelun apuväline. Sen avulla siirretään ääni langattomasti vahvistettuna suoraan kuulokojeelle. Silmukan kautta kuuluu vain mikrofoniin puhuttu puhe eivätkä ympäristön häiriöäänet häiritse kuuntelua. Kuulokojeen käyttäjä voi siis kuunnella vahvistettua ääntä ilman taustahälyä ja juuri itselle sopivalla äänen voimakkuudella ilman, että normaalikuuloiset häiriintyvät äänen voimakkuudesta. Induktiosilmukoita on erilaisia käyttötärpeita varten. Induktiosilmukalla varustetut tilat tai palvelutiskit merkitään siitä kertovalla symbolilla (T-merkki).
- Palvelupistesilmukka on joko kiinteä tai siirrettävä yhden palvelupisteen kattava induktiosilmukka esim. pankissa, postissa, hotellin vastaanotossa tai vastaavassa palvelupisteessä. Palvelupistesilmukka on tarkoitettu kuulon apuvälineeksi kahden ihmisen väliseen kommunikointiin.
- Kokoustilassa hyvä ratkaisu on jokaisen osallistujan edessä oleva pöytämikrofoni. Lähellä puhujaa olevan mikrofoni kerää puhujan äänen paremmin kuin kauempana, esim. kattoon kiinnitetty tai keskellä pöytää oleva mikrofoni, jonka tarkoituksena on kerätä kaikkien osallistujien äänet. Häiriöäänet (paperien rapina, kalusteiden siirtelyn äänet, kahvikupin kilinä) ovat suhteellisesti kauempana lähellä puhujaa olevasta mikrofonista kuin keskeisellä paikalla olevasta mikrofonista. Lähellä puhujaa olevalla mikrofonilla on siis parempi signaalikohinasuhde. Jos esim. kokoustilassa on kiinteä kalustus, johdollisilla mikrofoneilla saadaan yhtä hyvin toimiva ratkaisu kuin käytettäessä langattomia mikrofoneja. Mikrofonien langattomuus/johdollisuus kannattaa harkita aina tilanteen mukaan.

9) Valaistussuositukset

- sisääntuloaulat 200 lx (säädettävä valaistus 100–500 lx)
- asiakaspalvelupisteet, palvelutiskit 500–750 lx
- odotustilat, aulat, käytävät ym. 200–300 lx
- ilmoitustaulut 500 lx (pystytasossa)
- vaatesäilytys 300 lx, valoa myös naulakon yläosaan ja hattuhyllylle
- portaat, luiskat 300 lx (portaan alku- ja loppupäässä 500 lx)
- hissi 300 lx
- opetustilat 500 lx
- ruokailutilat 300 lx
- henkilökuntatilat 300 lx
- kahvihuoneet 200 lx
- toimistotilat 500 lx
- wc-tilat 300 lx (yleisvalaistus ja peilivalaistus kasvojen korkeudella)